

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 petič 2 D, do 100 vrt 2 D 50 p, večji inzerati petič vrsta 4 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravništvo: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Današnja številka „Slovenskega Naroda“ obsega 16 strani in velja 2 Din.

Prihodnja številka izide radi praznikov šele v sredo popoldne

Šesta manifestacija naše žilavosti

Šestič so se odprla danes vrata Ljubljanskega velesejja, šestič sprejema bela Ljubljana odlične tuje in inozemske goste, da jim pokaže, da kljub svojemu malemu obsegu ni zadnja med jugoslovenskimi mesti, in šestič gleda Slovenija s ponosom na svoj velesej, ki je nedvomno naša najvažnejša gospodarska ustanova.

Kdor pozna zgodovino Ljubljanskega velesejja, mora priznati, da pot od prvega do šestega ni bila lahka. Treba je bilo mnogo pridnosti, dobre volje, požrtvovalnosti in naporov, da se je, predno je zraslo iz malega velika. — Ljubljanski velesej je bil ustanovljen v času, ko je sličnih prireditelj povsod kar mrgolelo in zato je bil boj za njegov obstanek tem težji. S hvale vredno marljivostjo in požrtvovalnostjo je šla peščica naših gospodarskih pionirjev na delo, da pribori Sloveniji s pomočjo rednih velesejnov tisti položaj med drugimi pokrajinami naše države, ki ga po zemljepisni legi in industrializaciji po pravici zasluži.

Pa ne samo to. Ustanovitelji Ljubljanskega velesejja so šli še dalje in organizirali v zvezi s to prirediteljo dalekosežno propagando v inozemstvu, hoteli odpreti naši industriji, trgovini, obrti in kmetijstvu pot v širni svet. Oboje jim je uspelo. Posrečilo se jim je tudi odstraniti vse ovire in premagati začetne težkoče, tako da se nam navzlic težki gospodarski krizi za usodo velesejja ni treba bati. Najboljši dokaz, da je naš največji gospodarski reviji obstanek zagotovljen, je zanimanje tuje in inozemskega za letošnji velesej in v številu razstavljalcev, ki je v primeri s prejšnjimi leti znatno naraslo. Moralna bilanca velesejja je torej visoko aktivna in to je pojav, ki ga mora biti vsak Slovenec vesel. O gmohtnem uspehu bi bilo še prezgodaj govoriti in tudi razmere so zdaj take, da ne moremo preveč zahtevati, vendar pa upamo, da bodo razstavljalci in kupci popolnoma zadovoljni.

Tako se bliža Slovenija s pomočjo vsakoletnega velesejja trenutku, ko bo lahko prevzela vodilno vlogo v gospodarskem življenju Jugoslavije. Slovenska industrija, trgovina, obrt in kmetijstvo se ima baš velesejju največ zahvaliti, da je dobila stalne poslovne stike z drugimi pokrajinami v državi, kakor tudi z inozemstvom. — Brez velesejja bi Slovenija z Ljubljano kot svojim kulturnim in gospodarskim središčem ne bila to, kar je — namreč važna zapadna postojanka, na katero lahko gleda država z zaupanjem in ponosom. Propagandno delo Ljubljanskega velesejja je za Slovenijo in vso državo neprecenljive važnosti. Zunanji svet se je baš na naših velesejnih prepičih, da neumorno delamo in navzlic vsem težkočam napredujemo. Naš kredit v inozemstvu raste, naši izdelki si osvajajo zunanja tržišča in to je morda največji aktivum velesejja.

Pa tudi Ljubljana kot taka se mora zavedati, da si je v velesejstvom v marsikaterem oziru zelo opomogla. Ne smemo pozabiti, da je bil tujski promet prejšnja leta v Sloveniji sploh, osebno pa v Ljubljani, zelo slabo razvit. Od kar imamo velesej, je dotok tujcev od leta do leta večji. Poslovni in prijateljski stiki z inozemstvom se množe, Ljubljana postaja važno mesto v državi, skozi katero gre ves promet z zapadno Evropo. Da pomeni to za Ljubljano poleg moralne tudi važno gospodarsko pridobitev, je samo po sebi umevno. Vsakoletni velesej pomaga, da se naš velesej čim bolj razvije, izpopolni in udrži, tako da bo lahko v bodoče še z večjim uspehom zastopal interese našega gospodarstva.

Odpor vse javnosti proti konvencijam z Italijo

Narodna skupščina in vlada do bivanja vsak dan nove protestne izjave. — Konvencije so zahvala Italiji za velike politične usluge.

— Beograd, 26. junija. Vsa notranje-politična vprašanja so zadnje dneve popolnoma potisnjena v ozadje. Naša javnost je z največjo napetostjo zainteresirana na beogradskih in netumskih konvencijah. Živahno se komentirajo poročila o razpoloženju najširših ljudskih mas napram Italiji. Vlada uvideva, da vsi odklanjajo konvencije in pogodbe z Italijo. Globok vtis na skupščino je napravila brzojavna resolucija večerajšnje konference gospodarskih zbornic v Ljubljani. Pa tudi druge korporacije pošiljajo odločne proteste na Narodno skupščino in na vlado. Protesti apelirajo na narodne poslance in ministre, naj odklonijo te konvencije.

V Narodni skupščini naravno danes z največjo napetostjo slede debate o beo-

gradskih konvencijah, ki se bliža vrhuncu. Radikali sami priznavajo, da konvencije ne odgovarjajo našim gospodarskim interesom v Dalmaciji in drugih obmejnih krajih. Ugle-

den radikal je napram novinarjem izjavil: »Mi dolgujemo Italiji velike usluge izredne važnosti, ker je z njimi Italija mnogo pripomogla h konsolidaciji in napredku naše države, k afirmaciji naše kraljevine kot najmočnejše države na jugovzhodu Evrope. Ker so te koncesije političnega značaja, smo mi prisiljeni dati Italiji težke gospodarske koncesije. To je naša obveza in mi moramo svojo obvezo izvršiti, ker so bile usluge Italije faktične in velike.«

V čem so obstojale te usluge od strani Italije, dotičnik novinarjem ni hotel pojasniti.

Viharna debata o beogradskih konvencijah

Trajno veliko zanimanje za potek razprave. — Ponovni viharini prizori. — Minister dr. Ninčić se zgraža nad »vmešavanjem ulice« v zunanjo politiko.

— Beograd, 26. junija. Na večerajšnji seji Narodne skupščine se je razvil proti koncu strasten dvoboj med hrvatskim federalistom dr. Bučem in zunanjim ministrom dr. Ninčićem. Dr. Buč je silno ostro napadel Italijo in Muosolinija. Posl. Joca Jovanović-Pižon je v daljšem govoru kritiziral beogradske konvencije, ki dovoljuje Italiji nastanjanje svojih državljanov v naših pokrajinah. Italija noče trpeti velike nacionalne države na Balkanu in je vedno ovirala in preprečevala naš razvoj.

Današnja seja Narodne skupščine je bila odvijena šele ob 10.30 dopoldne. Razne formalnosti in naznamila o tekočih vlogah in zadevah so trajale eno uro in se je debata o beogradske konvencijah nadaljevala šele ob 11.30.

Tudi danes vlada v zbornici največje zanimanje za debato. Kot glavni govorniki opozicije je določen dr. Grigsono. Razprava o konvencijah bo trajala najbrž ves dan, zastopniki posamnih opozicijskih frakcij bodo podali le kratke izjave, na kar se bo

po reasumeju zunanjega ministra pričelo glasovanje.

Prvi je govoril ostro proti konvencijam dr. Trumbić, kojemu je takoj odgovorjal dr. Ninčić. Med obema je prišlo do živahne kontraverze.

Končno je dr. Ninčić zopet omenil »ulico« ter protestiral proti temu, da bi se ulica vmešavala v zunanje-politične zadeve. Neprimerno je, da daje ulica ton zunanji politiki. Pri tej izjavi je nastal v zbornici velikanski vihar in trušč. Zunanjemu ministru so vzklíkali: »V svetovni zgodovini so ulice ustvarjale velike važne dogodke!«

Veliko ogorčenje je nastalo v zbornici, ko je podpredsednik dr. Subotić izjavil, da predlaga za posl. Jagatića izključitev iz seje. Klič: »Tako nameravate odstraniti opozicijo od glasovanja!«

Ob 13. po ponovnem govoru zunanjega ministra je bila seja prekinjena in se nadaljuje ob 5 popoldne. Govori posl. dr. Grigsono. Beogradske konvencije bodo najbrž pozno v noč ratificirane.

Velike demonstracije v Splitu

V Splitu je prišlo radi preostrega postopanja policije in žandarmerije do velikih demonstracij proti Italiji in dr. Ninčiću.

— Beograd, 26. junija. Iz Splita prihajajo obširna poročila o razpoloženju in nezadovoljstvu domačega prebivalstva proti netumskim konvencijam. Po vsej Dalmaciji se razlega klič, da Narodna skupščina ne sme sprejeti teh konvencij; prebivalstvo daje z demonstracijami duška ogorčenju proti naši zunanji politiki, ki neprestano popušča Italiji. V Splitu so v četrtek zvečer spontano nastale demonstracije. Na francoski obali pred glavno kavarno je svirala vojaška godba. Zbrala se je, kakor običajno, okrog nje velika množica prebivalstva. Med koncertom so se začeli klič: »Doli italijanski imperijalizem!« »Doli netumske konvencije!« Policija je pridvela s pendreki in začela razganjati ljudi, kar je povzročilo pravi vihar ogorčenja. Čuli so se klič: »Doli Ninčić!« Eviva Ninčić! Doli Mussolini!« Policija je nato začela po demonstrantih udrihati s pendreki. Policiji na pomoč došla žandarmerija pa je začela razganjati demonstrante s puškimi koplji. Razburjenje se je zato le še povečalo in policija in žandarmerija demonstraciji nista mogli udušiti. Ves Split je bil pokoncu in zrevolucioniran. Ogorčenje proti Italiji je doseglo

vrhunec. Z višjega mesta pa je bil baje dan ukaz žandarmeriji, da mora celo streljati na demonstrante, če se ne razidejo. O polnoči je bil Split spremenjen v pravo taborišče, kakor da bi bilo nad mestom proglašeno obsedeno stanje.

Brezobzirno postopanje varnostnih organov je vse ljudi do skrajnosti razburilo. Policija je aretirala in odvedla v zapore 28 ugodnih oseb, med njimi tudi več dam. Med drugimi je bil odveden v zapore ravatelj poštnega urada Jerko Čulić.

Na policiji so bili aretiranci pridržani vso noč v zaporu in nekateri celo kaznovani na večdnevni zapor.

Tudi v Šibeniku so se vršile velike demonstracije proti netumskim konvencijam. Proti demonstrantom, ki so vzklíkali »Doli Ninčić! in ironično: »Živel Mussolini!«, je kakor povsod drugod policija nastopala brutalno.

Dubrovaška policija je obsodila dva demonstranta na 8 dni zapore, a drugi štiri na 500, odnosno 200 Din glosa, kar so se »protivili oblasti«. Demonstracije v Dubrovniku so izzvali italijanski mornarji, ki so pa ostali nekaznovani.

Javna telovadba

izbranih telovadcev ljubljanskih športnih društev za nastop v Pragi se vrši na letnem telovadišču v Tivoliju v torek, 29. t. m. ob pol 4. pop.

Izgredi nabornikov v Ljubljani

Včeraj popoldne je na Sv. Petra cesti razgrajala skupina vinjenih nabornikov, ki so razbili tudi par šip. Stražnik Jakob Pavlovčič je zahteval od fantov, da se legitiimirajo, ti pa so navalili nanj in ga začeli suvati. Stražnik si proti taki premoči ni mogel pomagati. Rešil ga je višji stražnik Ogrin, ki je v tem priskočil in z revolverjem v roki vstrahoval pijane razgrajalce. Ti so se poznali in beg, a so jih nekaj vendarle aretirali. Zagovarjali se bodo pred sodiščem.

IGRALSKI DAN

V nedeljo 27. t. m.

VELIKANSKI POŽAR V SPLITU

— Zagreb, 26. junija. Iz Splita javljajo, da je včeraj popoldne radi nastale eksplozije motorja popolnoma zgorela velika ladjedelnica »Just« v splitskem pristanišču. Požar je nastal na ta način, da je v stojišču motor, ki so ga popravljali delavci, šinila iskra ter zažgala bencin. Eksplozija je bila silovita in ves prostor je bil takoj v plamenu. Poleg ladjedelnice je zgorelo lastnikovo stanovanje in več barak. Velika nevarnost je pretila tudi sosednji Kataliničevi palači in deloma tudi v bližini na molu postavljenim 45 cilindrom komprimiranega plina. Škoda je ogromna.

Vremenske katastrofe po vsem svetu

Val neviht in orkanov gre okoli cele zemlje. — Evharistična procesija razbita po naluvi. — Žrtve strele. — Velika nevarnost v Vojvodini.

— Berlin, 26. junija. Iz vseh krajev Evrope in tudi iz Amerike prihajajoča poročila o vremenskih katastrofah nudijo podlago za domnevo, da je šel val orkanov in vilharjev okoli vsega sveta. Po poročilih iz Newyorka je divjal v Chicagu ob zaključku velikega evharističnega kongresa velik orkan. Po kongresu je bila prirejena velika procesija, katere se je udeležilo okrog 800.000 oseb. Za časa procesije se je utrgal oblak. Nastal je velikanski naliiv, spemljan od goste toče. Udeleženci procesije so bili do kože premočeni. Mnogo udeležencev se je tudi onesvestilo. Procesijo so morali raziti splošne zmešnjave prekiniti. Vse je oblegalo kolodvor. Ker je bil prekinjen tudi električni tok, železnica ni mogla voziti. Med navalom k blagajnam je bilo več sto oseb, zlasti žensk in otrok težko poškodovanih.

Radi povodnji je mnogo trpelo tudi mehiško mesto Leon. Povodenj je podrla rečne nasipe in voda se je razlila proti mestu. Pri tem je utonilo nad 1000 oseb.

Po poročilih iz Frankfurt ob Odri je silna povodenj porušila rečni nasip pri Niedersatenu v dolgosti enega kilometra. Mase vode so se razlile v nekaj trenutkih v nižjo ravan ter poplavile nad 5000 orlov rodovitne zemlje.

— Dunaj, 26. junija. Poročila iz alpskih dežel javljajo več sto slučajev težkih neviht. Strela je udarila v več gospodarskih poslopih in je ubila tudi mnogo oseb. Zlasti na Tirolskem je veliko število žrtev po strelh.

Križem Jugoslavije

Že včeraj smo med brzoglasnimi vestmi poročali v silnem neurju, ki je v opoldanskih urah divjalo nad Zagrebom. Neurje je zahtevalo eno človeško žrtev, ena oseba pa je bila lažje ranjena.

Po soparnem četrtkovem popoldnevu in zgodnjih jutranjih urah in petek so se na nebu zopet pričeli kopliti težki pogubonosni oblaki. Okoli pol 11. se je v vili nad Zagrebom strahovito ploha, med katero je grmelo in treskalo kakor na sodni dan. Nekoliko pred 12. je večkrat zaporedoma močno tresčilo. V bližini nogometnega igrišča Gradjanskega je strela udarila v nekoga 24letnega mladeniča ter neko 45letno ženo. Ubili mladenič je bil Ivan Suškov, sluga hrvatske starokatoliške cerkve, rodom iz Sesvetov, ranjena žena pa je delavka Jovana Hršak. Oba sta pred nevihto bežala preko livade v bližino igrišča, strela pa ju je zalotila tik pred bližnjim skladiščem drv. Suškov je imel odprt dežnik. Strela je udarila v dežnik in ga popolnoma raztrgala, ubila mladeniča, nato pa odskočila na ženo. Ranjena Hršakova je mati 8 otrok. Prenesli so jo takoj v bolnico usmiljenih sester, kjer so ugotovili, da so njene poškodbe lažje narave in da bo čez par dni že okrevala.

V četrtek zjutraj so se z aerodroma v Novem Sadu dvignila v zrak štiri letala ter poletela v smeri proti Sarajevu. Eno letalo se je moralo radi defekta motorja v Sremski Mitrovici spustiti na tla, drugo je padlo v bližini Travnika na tla. Oba letala sta bila precej težko poškodovana. Ostali dve letali sta prispeli na aerodrom v Rajdovec pri Sarajevu. Dočim je eno letalo srečno pristalo, se je drugo pri spuščanju zaletelo v prvo. Letalo se je malo poškodovalo, človeških žrtev pa ni bilo. Tako je pravzaprav od štirih letal samo eno srečno pristalo.

Pred sodiščem v Skoplju se je vršila 24. t. m. razprava proti Mihirji Salih, ki je v spanju s sekira umorila svojega pijanega moža. Zločin je bil izvršen v noči od 15. na 16. aprila tega leta. Vzrok tej rodbinski tragediji je bila ljubosumnost. Pok. Emil Salih je bil star že 65 let, njegova žena pa jih je štela jedva 35. Pred štirimi leti mu je žena rodila dete. Že priletni mož je sumil, da dete ni njegovo in očital je ženi nezvestobo. Posledica tega so bili zakonski prepri in pretepi, ki so se vrstili dan za dnem. Ker žena, svesta si svoje poštenosti, na noben način ni hotela pristati, da ga vara, se je Salih udal pišč. Zapi je vse, kar je zaslužil in ni dajal ženi niti prebite pare. Pred sodiščem je žena opisala vso svojo tragično usodo, pripovedovala je kako je nesrečne noči čakala doma moža z gladnim detetom v naročju. Prišel je v zori, vinjen kot običajno. Ženo je pričel takoj zmerjati in grditi, nato pa se zvalil na posteljo in zasmrčel. V obupu je nato segla po sekiri in ga udarila po glavi. V strahu, da ne bi vstal s postelje, je še večkrat zamahnila po njem.

— Berlin, 26. junija. Reke še vedno naraščajo. Reka Nekar je pri Rattenbergu tekom zadnjih 24 ur narasla za 70 cm višje. Visoko narasla reka nosi s seboj poleg raznega drevja, veljavja in drugih predmetov tudi veliko število ovac, prašičev in perutnine. Bodensko jezero je naraslo na 551 cm nad normalo.

— Sombor, 26. junija. Donava stalno narašča, s čimer narašča tudi nevarnost poplave. Ogroženi so veliki nasipi pri Anatinu, Bogojevu in Dalju. Zadnja katastrofalna poplava je bila 1. 1924, ko je Donava uničila nad 70.000 hektarjev polja in povzročila za 300 milijonov dinarjev škodo. Danes je potrebno, da naraste voda samo še 65 cm, pa povzroči tako škodo kakor leta 1924. Nevarnost preli nadalje tudi železniški progi Vinkovci — Subotica. Organi hidrotehničnega oddelka in vodne zadruge so podvelji energične korake, da preprečijo nevarnost in ev. katastrofalno poplavo.

MESTO PLEVLJE UNICENO.

— Beograd, 26. junija. Parlamentarni klub SDS je danes dopoldne prejel brzoglasno obvestilo, da je bilo včeraj vstred elementarne katastrofe in velikih nalivov popolnoma uničeno mesto Plevlje. Katastrofa je odnesla mnogo materijala, porušila več hiš in uničila vso letino. Nekatera poročila govore celo, da je več človeških žrtev. Klub SDS je takoj vložil nujni predlog za nujno pomoč prizadetim meščanom.

„Na pragu smrti“

naš novi roman se začneja že tako napeto, da bo takoj zbudil veliko zanimanje pri vseh čitateljih. Pisatelj nas vede na grad bogatega angleškega aristokrata, na katerem je zbrana elita angleške družbe. V njej se giblje tudi skrivnostni indijski princ Nar, ki si, čeprav je poročen, skuša pridobiti naklonenost Elizabete, hčerke posestnika gradu, elegantne sportne dame. Elizaba ljubi mladega Američana Granta, sportnika prve vrste, ki ji vrača njeno ljubezen. Boj smrtno drznega mladega moža zoper vse nesreče, ki ga skušajo ločiti od ljubljene Elize, tvori vsebino tega, od prve do zadnje strani napetega romana. Roman je vseskozi napet kot najdružnejši detektivski film in prepričan smo, da ga bodo naši bralci čitali z največjim zanimanjem. Izhajati začne 1. julija.

Mussolinijeva hčerka postane italijanska kraljica?

— London, 26. junija. »Daily Herald« prinaša senzacionalno vest, da deluje italijanski ministri predsednik in vodja fašistovskega pokreta v Italiji Mussolini na to, da poroči italijanski prestolonaslednik Umberto Mussolinijevu hčerko Eddo. Prestolonaslednik, ki je doslej nasprotni fašizmu, se je sedaj premislil in je odkril prestopil v fašistovski tabor. S to poroko bi se tudi na zunanji potrdil popolni prehod italijanske kraljevske hiše v fašistovski tabor. Mussolini hoče za svojo načrt pridobiti pristanek italijanskega kralja, prestolonaslednikovega očeta.

Borzna poročila

Ljubljanska borza danes ni poslovala. Zagrebška borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Curih 10.965, Pariz 165, London 275—275.65, Milan 205.50—206, Praga 168, Berlin 13.49, Newyork 56.34, Dunaj 801. Curih: Beograd 9.135, Pariz 13.90, London 25.14, Milan 18.80, Newyork 516.50, Praga 15.31, Berlin 122.95. Trst: Beograd 48.90, Pariz 79, Praga 81.75, London 134.25, Newyork 27.62, Curih 530—533, Dunaj 330—333.

—Lj Vidovdanska proslava III. drž. re alne gimnazije se bo vršila v ponedeljek 28. junija ob devetih dopoldne v dvorani Kina Matice. Na sporedu so trije kratki govori, tri deklamacije in nekaj glasbenih in pevskih točk. Ves spored bo z razdelitvijo spričeval vred trajal približno eno uro. Vabljeni so starši in sorodniki učencev, prav tako tudi učenci tega zavoda in prijatelji šolske mladine. Za kritje stroškov se bodo pobirali pri vходу prostovoljni prispevki.

Otvoritev VI. ljubljanskega velesejma

Ob izredno veliki udeležbi odličnih gostov iz vse države je bil danes otvorjen VI. ljubljanski velesejem.

Jupiter Pluvius, ki je letos s svojim blagoslovom izredno radodaren, je bil danes milosten: dani ni sijalo vroče junijsko sonce, je vladalo vsaj suho vreme brez dežja.

Ob pol desetih, ko je bila napovedana otvoritev letošnjega velesejma, so se začeli zbirati ob vhodu na sejmski prostor reprezentantje oblasti in korporacij, zastopniki industrijskih, gospodarskih in obrtniških krogov ter povabljeni gostje. Ob desetih je nagovoril polnoštevilno zbrane zastopnike predsednik VI. ljubljanskega velesejma g. Bonač. Pozdravil je najprej navzoče odličnike: ministra poljoprivrede g. Ivana Pucelja, podpredsednika narodne skupščine g. Pasariča, velika župana ljubljanske in mariborske oblasti gg. dr. Baltiča in dr. Pirkmayerja, zastopnika ministra za vojsko in mornarico generala Živkoviča, zastopnika tujih držav, generalnega konzula Českoslovaške g. dr. Resla, francoskega konzula g. Flacha, avstrijskega poslanika dr. Hofingerja in konzula dr. Strautza, poljskega poslanika g. Okenskoga in konzula dr. Manvalda, zastopnike ljubljanske občine gerente dr. Puca, Likozarja in Turka, zastopnike Maribora in Celja ter vse reprezentante trgovskih in obrtniških zbornic.

Predsednik g. Bonač se je nato zahvalil novinarstvu za podporo ljubljanskemu velesejmu ter v kratkem govoru, ki ga prinašamo na drugem mestu, očitno razvil in pomen velesejma v Ljubljani. Prosil je navzočega g. ministra, da otvori velesejem, ter pozval slavnostne goste, da zaključijo trikratno živjo kralju in kraljici. Navzoči so se njegovemu pozivu oduseli odzvali.

Minister za poljedelstvo in vode g. Ivan Pucelj:

>Dovolite mi, slava gospoda, da naj-

prej opravičim ministra g. dr. Krajača, ki se vsled resortnih poslov ni mogel udeležiti VI. ljubljanskega velesejma. Prosil me je, naj ga jaz nadomestujem, kar sem sprejel tem raj, ker mi je v veselje in čast, da morem otvoriti to odlično prireditve v svoji ožji domovini. Tudi ministrski predsednik g. Nikola Uzunović, ki se živo zanima za gospodarsko in kulturno življenje Slovencev, je izrazil svoje obžalovanje, da mu je vsled politične zaposlenosti nemogoče prisostvovati otvoritvi letošnjega ljubljanskega velesejma. Meni je v veliko veselje, da morem to konstatirati, saj je s podporo naših bratov dana najboljša garancija za uspeh našega gospodarstva. S tem odpiram VI. ljubljanski velesejem.

Po otvoritvenem govoru ministra g. Ivana Pucelja se je začel obhod po paviljonih. Slavnostne otvoritve so se poleg uvodoma omenjenih reprezentantov udeležili še gg. portugalski konzul g. Strucelj, španski konzul g. Hribar, švicarski konzul J. Schmidlin, prota Janković, mariborski župan dr. Leskova, vseučiliška profesorja dr. Pitamš in dr. ing. Král, častni predsednik zagrebških komor S. A. Alexander, načelnik v ministrstvu za poljoprivredo in vode M. Mojsilović, dr. Popadić in V. Protić, sekretar Saveza industrijalcev v Zagrebu dr. Pandaković, gen. sekretar zagrebške borze dr. Perušić, referent za trgovino in industrijo dr. Marn, celjski župan dr. J. Hrašovec, načelnik drž. drž. železnice D. Fatur, ravnatelj A. Praprotnik, dvorna dama ga. Tavčarjeva, predsednik Saveza kupališča SHS, msgr. Lovro Radičević, predsednik Narodnega ženskega saveza ga. Leposava Petkovičeva, deleg. Kola srpskih sestara ga. Ljubica D. Pešićeva itd. itd.

Zaključek konference gospodarskih zbornic v Ljubljani

Soglasen sprejem resolucij. — Važnost izvršenega dela. — Program izvoznika kongresa v Beogradu. — Izlet v Tržič. — Obisk velesejma.

Danes dopoldne se je vršila v posvetovalnici mestnega magistrata zaključna seja konference gospodarskih zbornic. Sejo je otvoril ob pol 9 zbornični predsednik g. Ivan Jelačin. Naznanil je, da je na dnevnem redu samo ena točka: razprava o resolucijah. Resolucije so redigirali tekoni večerajšnjega dopoldneva in večera vsi v Ljubljani nahajajoči se zbornični tajniki.

Resolucije je nato prečital zbornični tajnik g. Mohorič, nakar so bile sprejete z enodušnim odobravanjem vseh delegatov.

Po sprejetih resolucijah se je predsednik zahvalil vsem delegatom za delo in uvidevnost, da je bilo doseženo v tako težkih pomorskih vprašanjih popolno soglasje.

V imenu zborničnih delegatov se je zahvalil g. dr. Milan Djordjević, član industrijske komore v Beogradu, ljubljanski Zbornici, ki je mnogo pripomogla, da je konferenca izvršila tako važno delo v korist vsemu našem narodu.

V imenu zborničnih tajnikov se je zahvalil tajništvo konference in tajništvo ljubljanske Zbornice splitski tajnik g. Sava Bošković. Glavna zasluga za uspeh konference gre ljubljanskim sodelavcem.

Vsem je odgovoril podpredsednik industrijskih korporacij in prvi zbornični tajnik dr. Fran Windischer, ki je poudarjal, da vrše naše zbornice težavno duševno delo, združeno z velikimi telesnimi naporci, vse nesebično za napredek celokup-

rega gospodarstva. Veseli se uspeha konference, ki je na ta način kronala dolgoletne trude prizadele interesov in delavcev. Prepričan je, da ostanejo dnevi konference v trajnem lepem spominu vseh delegatov.

Nato je podpredsednik trgovske zbornice v Beogradu g. Milutin Stanojević naznanil program predstoječega rednega izvoznika kongresa v Beogradu, ki se bo vršil sredi septembra. Na dnevnem redu kongresa bo v prvi vrsti vprašanje naše izvozne trgovine. Predlagal je, naj bi ta kongres razpravljali še o stanju in potrebah naše rečne plovbe in o regulaciji rek, pogodovano in izkoriščanju gozda ter reviziji zakonov o državnem računovodstvu, ki povzročajo gospodarskim krogom baš sedaj ogromne nepravilke.

Predlagani program je bil soglasno odobren. Nato je predsednik zaključil konferenco. Udeleženci konference so se korporativno napotili na sejmišče k otvoritvi šestega ljubljanskega velesejma.

Večraj dopoldne so udeleženci konference napravili izlet v Tržič, kjer so si ogledali industrijske naprave. Vsi udeleženci so hvalili vzoren red, velike tvorniške obrate ter obudovale nove stroje. Tamošnji tovarnarji so delegate bogato pogostili.

Zvečer so se delegati povrnili v Ljubljano, kjer so prisostvovali njim na čast prirejen svečani predstavi v opernem gledališču.

Praga pred usesokolskim zletom

Živahno vrvenje po mestnih ulicah. — Nihče ne misli na dopust in letovišča. — Dobrodošli ameriški rojaki. — Sokolska discipliniranost množic.

Praga, 23. julija.

Letošnje praško leto v nobenem oziru ni slično prošlim letom. Prejšnja leta koncem junija so v Pragi pogostile sve tilke v gledališčih in zabaviščih, a pri trgovskih podjetjih in kinematografih so se pojavile lakonični napisi: »Podjetje zaprto!« Obenem so tako podjetja naznanjala, da so zaprta za 2 ali 3 tedne radi letnih dopustov osebja. Koncem junija je Praga skoraj zamrla.

Nasprotno je letos postalo koncem junija v Pragi najživahnije vrvenje po ulicah in zbiranje ljudskih množic iz vseh krajev Českoslovaške in ostalih slovanskih držav. Praga je od dne do dne živahnješa in čilejša. Na dopust, na odhod v letovišča in toplice nikdo ne misli in tudi nikdo ne odhaja. V mestu postaja tempo življenja hitrejši in vse močnejši, čimoli se bližajo dnevi usesokolskega velikega zleta. Vsa pozornost zlate Prage je osredotočena na dneve glavnih usesokolskih svečanosti, ki jih vse željno in nestrno pričakuje. Zato je povsem drugačno gibanje po ulicah, kakor v jeseni, ko se prične jesenska sezona in se zopet vračajo meščani s počitnic, dopustov, iz letovišč in toplič.

Koncem junija so bile običajno tudi zadržane koncert. dvorane, prenehali so koncerti in le tuptam na vrtilj je bila še kaka vrtna zabava. Sedaj je vse drugače. Že danes so koncertne dvorane prenapolnjene občinstva. Življenje v Pragi sploh ne kaže poletnega značaja. Še pesterjeje je življenje zvečer.

Ulice so dobile povsem novo sliko. Po njih se giblje docela drugo občinstvo. Na ulicah prevladuje že sedaj sokolski krog, žive barve in svečana bela krila Sokolice.

Pred zgodovinskimi praškimi zgradbami postajajo velike skupine ljudi, deca in odrasli, skromni seljaki in pomnisi Amerikanci, ljudje, ki so prispeli v Prago ali s kakega slovaškega in podkarpatskega sela ali pa ljudje, kateri so prebrdili ocean na pomonem »Leviathanu«, vsi z željo, da vidijo velike usesokolske svečanosti. Dan za dnem prihajajo množice iz vse Českoslovaške. Ne prihajajo samo, da gledajo zunanje lice svoje zlate prestolice, marveč tudi, da vidijo ne zakladke, ki so zbrani v raznih muzejih, palačah in zgodovinskih institutih.

Skoro vsak dan moreš opaziti na železniških postajah velike množice ljudstva, ki pričakujejo nove došlece na sokolski zlet. Zlasti navdušeno in presrečno so bili sprejeti ameriški Čehi, ki so prišli na zlet v treh skupinah. Mnogi izmed teh Amerikancev niso videli svoje rodne domovine že desetletja in desetletja. Večinoma so Prago zapustili še v letih, ko je vzdihovala pod avstrijskim suženjstvom, a sedaj so se vrnili v svobodno Prago, ki navdušeno in materinski sprejema in pozdravlja.

Težko si je točno predstavljati iskreni sestanek pravega dobrodušnega Pražana z njegovimi rojaki iz Amerike. V takem trenutku se nikdo ne strmuje svojih solz, solz radosti, in nikdo ne

varčuje z vzkliki in ovacijami. Nepoznanec pozdravlja nepoznanca kot starega prijatelja in nad glavami manifestantov plapolja veliko morje českoslovaških in ameriških zastav in zastavic.

Ako hočete videti novo življenje na praških ulicah stopite v nedeljo na kateokoli ulico, ki vodi proti sokolskemu stadionu na Strahovski Brani za Hradčani. Zdelo se vam bo, da je zapustilo vse praško prebivalstvo svoje domove in da koraka k edinemu cilju, na Stadion. Ne vidite nikjer, kdo dirigira, kdo vodi, kdo poveljuje tej neskončni masi ljudi. Toda znano je, da so si ti ljudje prožeti edine misli, edine želje, da dospo tja z istim ritmom in z istimi kretinami, kakor jih bo izvajalo 14.000 sokolskega naraščaja, ki bodo nudili sliko, katere ni mogoče naslikati in popisati. Tisoči in tisoči korakajo tja proti Stadionu. Kaj bo šele na dan glavnih zletnih vaj. Takrat se bodo zgrnile po teh ulicah proti Stadionu množice v stotisočih.

Marsikdo bi si mislil, da je težko obvladati red med masami ob takih svečanih dnevi. Res masa običajno ne ljubi reda, prija ji kaos, toda vse do sedanje sokolske prireditve na Stadionu so pokazale, da masa v tempu drvi na Stadion, da prisostvuje sokolskim vajam in da je ta masa prožeta sokolskega duha, sokolske discipline in reda. Vse je čilo, veselo.

Pri cilju pred veličastnim vhomom Stadionu, nad kojim so razširili svoja krila bronasti Sokoli, postavljeni na visokih stebrih, se mahoma vsa ta ljudska masa razkropi in razdeli na več rokavov in se v redu in disciplini nastavi po tribunah. Na tribunah je živahno. Glava pri glavi. Zdi se začuje topovski strel. Nastopi pridžajajo. Na glavnem vhomu se pokažejo disciplinirani oddelki Sokolov, a občinstvo, kakor da bi prenehalo dihati. Za časa predzletnih prireditev je bila Matička Praga, kakor da je izumrla. Vse je bilo pusto po ulicah.

Tako je prilično življenje v Pragi v dnevih pred glavnimi usesokolskimi svečanostmi.

Sokol

Odhod sokolskega naraščaja v Prago

Prvi posebni sokolski vlak je odpeljal, kakor smo že poročali včeraj, jugoslovanski sokolski naraščaj preko Jesenic v Prago, kamor dospo danes popoldne. Pred odhodom se je vršila na letnem telovadišču ljubljanskega Sokola skušnja, pri kateri so nastopili moški in ženski naraščaj z vajami, ki jih bodo izvajali v Pragi. Tu nastopi moški naraščaj tudi s posebno točko z vajami a kiji, ki so izpadle pri skušnji zadovoljivo, v Pragi pa se bo gotovo potrdil sleherni naraščajnik, da častno reši svojo nalogo. Dobro so nastopile tudi naraščajnice.

V posebnem vlaku so bili nameščeni v sprednjih vagonih naraščajniki, v zadnjih naraščajnice. Tudi kot oni so pod vodstvom župnih funkcionarjev, ki so odgovorni za red in disciplino. Sredi vlaka je bil poseben vagon za vodstvo. V njem so se namestili tudi starosta JSS brat Gangl, dalje predsednik Pragi do zvršetka zleta, dalje predsednik vrželeznega oddelka JSS brat Ludvik ter vrželeznega vodnika našega naraščaja v Prago eestra Varogova in brat Ryška. Kot zdravilnika sta spremljala naraščaj brata dr. Šavnik in dr. Ropas.

Radi skrajno slabega vremena, ki je doseglo baš ob odhodu vlaka svoj višek, se je zbralo na kolodvoru razmeroma malo občinstva, ki pa je navdušeno pozdravljalo našo mlado sokolsko vojsko, odhajajočo na velike naraščajne dneve VIII. usesokolskega zleta v Pragi, ki bodo pravi uvod glavnih zletnih dni. 27., 28., 29. junija bo pokazal slovanski sokolski naraščaj v bratski vzajemnosti Sokolstvu in vsemu kulturnemu svetu sadove svojega pripravljanja za zlet. Nastopili bo v vseh mogočih telovadnih panogah, vršile se bodo telme, igre itd., najlepša točka pa bodo proste vaje naraščajnikov in naraščajnic in povorka 29. junija, v kateri bo 25.000 naraščaja. Prezident Maryk bo prisostvoval tej povorki pred mestno hišo. Naš naraščaj bo izročil českoslovaškemu naraščaju prekrasen prapor, ki naj združuje oba naraščaja v bratski sokolski ljubavi in v delu za sokolsko idejo.

Vse požrtvovalno pripravljanje za zlet bo našemu naraščaju in jugoslovanskemu Sokolstvu obilo plačano v zlati Pragi. Praki zlet jim bo utrdil vero v nesmrtnost sokolske ideje, dvignil jih bo v ljubezni in volji do nesebičnega sokolskega dela in napravil jih bo za verne in neustrašne propovednike za sokolsko stvar.

Pozdravljena bodi, naša sokolska bodočnost na praškem zletu!

Razvite sokolskega prapora v Štepanji vasi

O razvitu sokolskega prapora v Štepanji vasi pri Ljubljani preteklo nedeljo 20. t. m. smo že priobčili kratko poročilo. Objavljamo še nekatere karakterističnosti.

Svečanost razviti ni bila sicer pompozna, pač pa tem priskrbejša. Prapor sam je krasno delo, narejeno po načrtu učitelja Račiča. Na predvečer razviti v soboto je pevsko društvo »Sava« s člani sokolskega društva priredilo klub neprestanemu dežju v podoknico kumice ge. Rezik Briceljovi. Agilni in marljivji Štepanjci so ves teden obupavali, da so jim svečanost ponesreči, toda v nedeljo se je nebo zjasnilo in nastalo je prav primerno vreme za svečanost, ki je pričela popoldne.

Zastopstvo JSS, zastopstvo ljubljanske župe, ljubljanske sokolskega društva in Sokol Vič so prikorakali z zastavami in vojaško godbo na čelu v Štepanjo vas, kjer jih je pri vhomu pozdravil član štepanjskega Sokola br. Novak. V imenu JSS se je na pozdrav zahvalil Bogomil Kajzelj, da jo izraza veselju napredka štepanjskega Sokola. Vsa sokolska društva so nato odkorakala med vpiranjem godbe na slavnostni prostor na Planjiru, kjer je bilo svečano razvite prapora. Starosta štepanjskega So-

kola br. Bricelj je vsvojem govoru omenjal slavnostni pomen razviti prapora sokolskega društva, ki slavi obenem šletnico svojega obstoja. Okoli tega prapora naj bi se zbiralo vse, kar misli in čuti za sokolsko idejo, za nje procvit in njeno zmago. Starosta Bricelj je nato izročil krasen prapor br. Pogačniku star. v varstvo.

Kumica s. Rezik Bricelja v narodni noši je praporu kumovala ob tej priliki pozdravila prapor s prav izbranimi, iz srca in v srce segajočimi besedami. Pozvala je Sokole in Sokolice, naj bodo ponosni na novi prapor, ki se pridružuje staremu ljubljanskemu praporu. Pripela je na prapor krasen trak, na kar je sledilo pobratinjne praporov.

Svečanost sta s primernimi govori zaključila dr. Fran Lokar in Bogomil Kajzelj v imenu JSS. Nato je bil formiran spreved sokolskih društev z vsemi prapori na čelu, ki je korakal s Planirja proti Štepanji vasi in nato nazaj. S tem je bilo razvite končano, na kar je sledil nastop Sokolstva z raznimi vajami. — Razvite je pozdravil brzojavno Sokol v Ribnici. — Pri proslavi je sodelovala godba Dravske divizijske oblasti.

OBLEKE

asnege izdelka Vam nudi

7

NAJČENEJE

os. Rojina, Ljubljana, Aleksandrova 3.

Sport

Jugoslavija — Českoslovaška

V ponedeljek 28. junija na Vidovdan se vrši v Zagrebu meddržavna nogometna tekma Jugoslavija : Českoslovaška. Za tekmo vlada naravno v naših sportnih krogih veliki interes. Tekom zadnjega leta smo odigrali celo vrsto meddržavnih tekem, pri katerih nismo imeli prevelike sreče. V Italiji smo igrali na treh krajih. Podlegli smo v Padovi 2 : 1, zmagali v Napolu in pozneje katastrofalno izgubili v Rimu. Proti Bolgarski smo zmagali 3 : 1, v Parizu smo podlegli državni francoski reprezentanci 4 : 1, v Havru pa zmagali nad pokrajinsko reprezentanco 6 : 2. Brez dvoma je, da trpe naše državne reprezentance na takozvanih zagrebških orijentacij in da je ta orijentacija v glavnem kriva, da na moremo postaviti dobre krilske vrste in s tem obrambno in napadalno eksaktno delujočega moštva. Tudi nehomogenost je kriva naših porazov. K vsemu temu se pridružuje še malec brezvoljnosti našega napada. Prepričani smo, da bi homogeno moštvo mnogo bolje odrezalo.

Dosedanja srečanja s Českoslovaško so dala sledeče rezultate: 7 : 0 na Olimpijadi v Anversu, 6 : 1 sledečega leta v Pragi, 3 : 4 v našo korist v Zagrebu, neodločen rezultat 4 : 4 sledečega leta v Pragi, nato zopet dva poraza 2 : 0 (za nas je igral Hajduk) in pa 7 : 0. Od šest srečanj 1 zmagal, 1 neodločno, 4 porazi; 29 : 9 v korist Čehom.

O izidu letošnje tekme ni mogoče ničesar prerokovati. Českoslovaška je to pot proti nam postavila razmeroma šibko garnituro, tako da lahko naše moštvo zmagal, ako se le malo potrudil. Postava Českoslovaške je sledeča: Stapič, Kumer, Pavlin, Krompholz, Stefek, Cipela, Wimmer, Križek, Beibel, Janša, Dolejš. V tem timu so samo trije res renomirani igralci, in sicer Stapič, Krompholz ter Wimmer.

Savezni kapetan JNS je postavil proti Českoslovaški sledeče moštvo: Mihelič, Ivkovič, Vrbanič, Hitrec, Premrl, Marjanovič, Petkovič, Načević, Cindrič, Giller.

— Lahkotletična tekma Ljubljana — Julijska Benečija. Prizadevanju agilnega LLAP je končno uspelo, da se pogodi z vodstvom lahkotletike v Julijski Benečiji glede tekmovalja med reprezentancama Ljubljane in Julijske Benečije. Tekma se vrši v Ljubljani 4. julija, v prvi polovici oktobra pa bo revanšna tekma v Trstu. Program ljubljanskega mitinga je nastopni: teki 100, 400, 800, 1500, 5000, pešhoja 5000 m, skoči v dalj, v vis, s palico in troskok, meti diska, kopja kladiva in krogle, stafeta 4 × 100 m.

— Hazena. (Službeno iz LHP.) Za jutrišnjo tekmo Maribor-Ljubljana odredjam sledečo družino: Jermol I in II Koch II, Vičder, Oman, vse Ilirija ter Zupančič, Schiffer, Cerne, vse Atena. Odhod jutri v nedeljo ob 8. uri dopoldne z glavnega kolodvoza pod vodstvom ge. Polakove. Danes zvečer trening tekma med A in B teamom. Včeraj pozvane se morajo brezpogojno odzvati. V slučaju slabega vremena se vrši istotam kratak sestanek, katerega se imajo udeležiti vse za jutrišnjo tekmo določene igralke, poleg teh tudi gđ. Jančigajeva, Cimpermanova in Bernikova. — Tehnični referent.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Sobota, 26. junija 1926; katoličani: Ivan in Pavel; pravoslavni: 13. junija: Akilina in Ana; muslimani: 15. zibhidže 1344; židje: 14. tamuza 5686.

Jutri: Nedelja, 27. junija 1926; katoličani: Ladislav; 14. junija: 1. 7. svih Svet.; muslimani: 16. zibhidže 1344; židje: 15. tamuza 5686.

Ponedeljek 28. junija 1926; katoličani: Irenej in Leon; pravoslavni: 15. junija: Vdov dan; muslimani: 17. zibhidže 1344; židje: 16. tamuza 5686.

Torek: 29. junija 1926; katoličani: Peter in Pavel; pravoslavni: 16. junija: Titon; muslimani: 18. zibhidže 1344; židje: 17. tamuza 5686.

PRIPREDITVE V SOBOTO.

Gledališče: »Figarova svatba«.
Kino Matica: »Ljubimkanje v garniziji«; »Ljubljanski dvor: »Črni angelj«; Kino Ideal: »Pat in Patachon«.

Velesejem in Groharjeva razstava.

PRIPREDITVE V NEDELJO.

Gledališče: »Grofica Marica«.
Kino Matica: »Ljubimkanje v garniziji«; »Ljubljanski dvor: »Črni angelj«; Kino Ideal: »Pat in Patachon«.

Sportne prireditve: Igrišče Ilirije: ob 14. prvenstvena tekma Jadran rez. — Hermes rez. — Igrišče A. S. K. Primorje: ob 14.15: nogomet Jadran; juniorji: Mladika; nato Primorje jun.; Reka; ob 16.45: hazena Adria (Trst) — Primorje; ob 18. nogomet Primorje: Slovan.

Od 7. ure zjutraj pa do večera veliko tekmovalno streljanje S. L. D. na vojaškem strelišču.

Velesejem in Groharjeva razstava.

PRIPREDITVE V PONEDELJEK:

Gledališče: »Boris Godunov«.
Kino Matica: »Sv. Janez in kanarček« (Harold Lloyd); Kino Ideal: »Pat in Patachon«; »Ljubljanski dvor: »Grofica Marica«.

Kolesarska dirka Primorja. Start ob 8. na Kongresnem trgu; cilj ob 14.30 na igrišču A. S. K. Primorje. — Ob 15. dirke na igrišču Primorja.

Velesejem in Groharjeva razstava. Vidovdanske proslave v Kino Matici in po šolah.

PRIPREDITVE V TOREK.

Opera: »Grofica Marica«.
Kino Matica: »Sv. Janez in kanarček« (Harold Lloyd); »Ljubljanski dvor: »Grofica Marica«; Kino Ideal: »Pat in Patachon«.

Velesejem in Groharjeva razstava. Javna telovadba na tivolskem telovadišču ob pol 16.

DEŽURNE LEKARNE:

Sobota: Sušnik, Marijin trg; Kuralt, Gosposvetska cesta.

Nedelja: Sušnik, Marijin trg; Kuralt, Gosposvetska cesta.

Ponedeljek: U. Tmkozy, Mestni trg; Ramor, Miklošičeva cesta.

Torek: Bohine, Rimska cesta; Leustek, Resljeva cesta.

VLAKI ODHAJAJO IZ LJUBJANE.

Na Gorenjsko: ob 5.25, 6.37, 11.40, 14.45, 19.00 in 21.10 (brzi).

V Kamnik: ob 5.10 (samo ob nedeljah in praznikih), 7.55, 14.00 in 18.20.

Na Dolenjsko: ob 6.17, 10.10, 13.15, 18.52, 21.55.

Proti Rakeku: ob 3.45 (orient simphon), 4.17 (brzi), 4.50 (brzi), 12.20 (brzi), 14.22, 17.45, 21.20, 23.10.

Proti zidanemu mostu: ob 0.21 (brzi), 0.54 (brzi), 1.28 (ekspresni), 5.26, 7.43, 9.00, (brzi), 12.02 (brzi), 12.14, 14.15, 17.15 (brzi), 17.45, 21.20, 23.10.

Na Vrhniko: ob 7.50, 13.25, 18.15, 22.20

VLAKI PRIHAJAJO V LJUBLJANO.

Z Gorenjskega: ob 7.27, 8.45 (brzi), 8.58 (gor. kol.) 11.33, 16.38, 18.48, 21.05, 22.10 (ob nedeljah in praznikih).

Iz Kamnika: ob 6.46, 13.05, 17.35, 21.40, (ob nedeljah in praznikih).

Z Dolenjskega: ob 6.02, 7.38, 10.27, 14.35, 20.40.

Z Rakeka: ob 0.13 (brzi), 0.48 (brzi), 1.18 (ekspres), 5.55 (brzi), 7.20, 10.40, 11.52 (brzi), 16.16 (brzi), 18.43, 22.38.

Z Zidanega mostu: ob 3.25, 3.35 (ekspres), 4.11 (brzi), 4.42 (brzi), 7.32, 9.57, 11.06 (brzi), 13.53, 17.12 (brzi), 18.03, 21.00 (brzi), 21.46.

Z Vrhnike: ob 6.27, 10.00, 17.30, 20.55 (ob nedeljah in praznikih).

So že tukaj

Zeppelin iz »Mirim« čokolade. Vse občuduje, vse ogleduje velesejem paviljon „X“

1-77

Naš program za časa velesejma:

1.) „Ljubimkanje v garniziji“

(Harry Liedtke in Lilian Harvey)

Kontrasti stanovanjske krize

Pod zaščito stanovanjskega zakona stoječi državni uslužbenec ob dežju pod šotorom na ulici. — Dvonedstropna dobro ohranjena hiša s številnimi sobami popolnoma prazna v sredini mesta.

Neprestani naliivi in deževje! Ves mesec junij nismo imeli niti treh lepih solčnih dni. Tudi včeraj je bilo neprestano. To povzroča v človeški duši težko depresijo in melanholijo. Ob takih deževnih dnevih je tudi revolucionarni Cankarjev popotnik najraje zlezal v kak hlev ali listnjak ter se tam varoval pred morečo mokroto. Ljubljanske ulice so ob takih trenutkih tudi na zunaj izraz splošnega duševnega nerazpoloženja.

Včeraj sem ob deževju brodil po ulicah ter srečal svojega nekdanjega znanca. Stal je na Cankarjevem nabrežju. Motril je sicer že staro, toda se vedno dobro ohranjeno hišo z dvema nadstropjema in spodaj z večjimi skladišči. Vrata so bila močno zaprta in še zapahnjena z železnimi zapahli. Torej od nikoder ni mogel vstop človeku, ki je brez strehe in si skuša najti v teh deževnih, dušo morečih dnevih tiho in toplo zavetje. Vprašal sem znanca: »Čemu smotiš to poslopje?«

Odgovor revolucionaren: »Sem z družino pod milim nebom, toda sredi Ljubljane stoji prazna hiša, v kateri se najbrže sprehaajo miši in podgane.« ... Po daljšem molku je zopet na daljeval: »Zanimaj se za to stvar in danes, ob tem deževju, poseti družine, bivačje pod šotori!«

Poslovala sva se. Zadnji čas so se izvršile zlasti od strani rednega in deloma tudi stanovanjskega sodišča množične deložacije. Celo na Kralja Petra trgu pred justično palačo je bilo postavljeno pohištvo, pokrito z veliko železniško plahto. Na drugih krajih mesta je bilo še več takih žalostnih pojavov. Kričež primer pa sta dva šotora, ki se nahajata pred nekdanjo šentpetersko vojašnico, kjer ima svoj sedež stanovanjsko sodišče, ki strankam dodeljuje stanovanja in rešuje tudi stanovanjske spore.

Na travniku ob zidu šentpeterskega župnišča in ob Škofji ulici je postavljen šotor. Zraven njega je mala shrambica za premož in druge malenkosti, poleg nje pa prav primitivna peč. Nesrečni deložiranci se ji v skrajni sili zgradili peč iz nekaj kosov opeke, počez pa postavil štedilniško ploščo. Da ne bi padal dež na ogenj in oviral kuhe, je deložiralec postavil skromno strehico, ki pa ne more preprečiti ovir za kuhanje toplo hrane ob neprestanem deževju in naliivu. Že nekaj dni me je ta šotor zanimal. Neko popoldne sem videl okoli šotora skakati dva malčka in okrog gospodinji krepko ženo, ki je obenem varovala dojenčka. Včeraj popoldne sem poslušal prijateljev nasvet in šel na posete k deložirani rodbini. V šotor je svoboden vhod in brez posebnih ceremonij sem pozdravil celokupno rodbino z družinskimi glavarjem vred.

Pod šotorom stanuje poštni uslužbenec Anton Toplikar, s svojo ženo Reziko, sinom Tončkom, hčerko Mimico in 5-mesečnim dojenčkom Davorinom. Popreje je stanoval v Bohoričevi ulici 11 v Udmatu, toda pri neki stranki kot podnajemnik. Stanovanje je bilo pravemu najemniku sodno odpovedano. Sedaj se je pričela zanj križeva pot in pravo trpljenje. Sodbja je postala pravomočna in izvršna. Pred enim mesecem se je moral Toplikar umakniti in preseliti na travnik pred šentpetersko vojašnico.

To je bila usoda podnajemnika, katerega stanovanjski zakon v nobenem oziru ne štiti. G. Toplikar je opisal nato svojo nadaljnjo borbo za stanovanje. Dejal je kratko: »Pri stanovanjskem sodišču sem prošil in prošil, da mi nakažejo stanovanje. Prijavil sem tudi sam več stanovanj. Vse zaman. Neko stanovanje, v katero me je hotela radevolje sprejeti tudi lastnica, so odkazali drugemu. Sedaj že mesec dni čakam pod tem šotorom na boljše čase. Včasih ne morem niti najti pravih izrazov svojem razburjenju, niti se brzditi. Bil sem tudi razburjen na stanovanjskem sodišču tako, da

sem rabil izraze, radi katerih morda pridem pred kriminal, jaz, vsa leta pošten državni uslužbenec.«

Neprestano so goste kaplje dežja ropotale po šatorovi plahti...

»Kako si kuhate toplo hrano?«

Tu je posegla v besedo skrbna gospodinja in mati 5-mesečnega dojenčka: »Ne morem nama skuhati ob tem deževju tople hrane. Je nemogoče. Poglejte tam našo kuhinjo! Jemo vsak dan samo solato ali kaj mrzlega. Otrokom segrejem na temle malem samovaru nekaj mleka. Za tega malega mi je hudo, ker mu ne morem niti plenice posušiti. Dobe pa se še usmiliš ni ljudje, ki mi jih posuše in operejo. Iskrena jim hvala!«

»Kako prebivate te deževne in hladne noči?«

»Ponoči je mraz! Midva še neka-ko prestaneva, ker sva utrujena, toda najini otroci!... Moj Bog!...«

Materi se je zasolilo oko, stisnila je dojenčka na prsa in pristavila: »Naj bolj mi je hudo za tegale! Cele noči prejoka, ker nima tople sobe in ne tople postelje.«

Poslovili smo se in skušal sem pogledati še v drugi šotor, stoječ pod kostanj ob bregu Ljubljanice. Tu je pohištvo spravljeno pod veliko železno plahto. Pravijo, da ta stranka biva pod kostanji že dva meseca. Skušal sem najti vhod v šotor. Končno sem dvignil rob plahte in vprašal: »Ali je kdo doma?« Oglasi se mil otročji glas: »Ne! Sami smo! Zvečer prideta ata in mama.«

Ker sem bil v bližini stanovanjskega sodišča, me je gnala ne samo radovednost, marveč tudi novinarski poklic, da vsaj mimogrede proučim milje na tem sodišču, ker sem slišal nekatere pritožbe. Po dolgih ovinkih in iskanju sem dospel v II. nadstropje zadnjega trakta nekdanje vojašnice — do sodišča. Vidim odprto sobo in notri mladega uradnika stoječega pri mizi in čitajočega neki spis. Na odprta vrata potrkam, vstopim in pozdravim: »Dober dan!«

Nikakega odgovora. Stopim še korak dalje ter ponovim: »Dober dan, gospod!« Ozrl se je in jaz sem prošil, če bi mogel govoriti s tem in s tem gospodom. Dobil sem suh in birokatičen odgovor: »Sedaj niso uradne ure!« Na mojo pripombo, da želi novinar dobiti neke informacije, je postal mladi gospod prijaznejši. Ker so popoldne razprave, sem stopil najprej v večjo sobo, ki je določena kot čakalnica za stranke. V sobi je čakalo večje število strank, tožiteljev in tožencev. V drugi sobi se vršijo razprave, ki potekajo še precej mirno in stvarno.

Zanimiv je bil dialog med boljšima strankama pred trilečnim sodiščem. Toženec naglašal: »Saj ima tako stanovanje kot turški paša!«

Tožitelj pa zahteva, da toženec izprazni svoje stanovanje, ker ga potrebuje. »Saj je ekonomsko dobro situiran!«

Kako je pravda izpadla, ne vem, ker nisem čakal izida, ampak sem odšel po nasvetu svojega prijatelja k drugemu uradniku stanovanjskega sodišča, da dobim pojasnila. Tu je bil razgovor o poslovanju sodišča, o dodelitvah stanovanj in o uvodoma omenjeni prazni dvonedstropni hiši sredi mesta. Pojasnil mi je zadevo. Omenjeno hišo

Sv. Janez in Kanarček
se imenuje najnovejša burka
Harold Lloyd
8 dejanj šale in smeja,
pride te dni v
»Elitni Kino Matica«

Anatol Kammenski:

Menažerija

— Kako vam ugajajo majhni prešički? — je vprašal Anton Gerasimovič z naglasom na majhni: — o velikih za enkrat molčim. Sploh pa... danes sem dober, vesel in velikodušen. Zelo sem vam hvaležen. Ljutikov, da ste prišli in konec besedi. V uradu bom seveda kljub temu sitaril. Danes ste zamudili celo uro, včeraj pa trideset ure. Opozarjam vas, da je treba delati. Da — s. Nič ne de, da ste ministrov nečak. Tristo vragov, zdi se mi, da sem že zopet pijan. A zakaj? Zato, ker sem nesrečen. Pevec sem, tenor di — forza, moj glas prav nič ne zaostaja za kanarčkovim, na me silijo pisati referate in poročila za senat. In nihče ne razume, vrag jih vzemi vse do zadnjega. Valentina sovražim, ona je mrha. Kanarček imam pa rad. Samo on me razume.

V.

Ob enajstih je prišel nečak Antona Gerasimoviča, artiljerijski poročnik Merz, toda z njegovim prihodom se ni nič spremenilo. Samo Anton Gerasimovič je spregovoril z obnovljeno energijo, obnovljeno se je Valentina smehljala. Serjoži in vedno češče se je začela pojavljati na pragu Dosja.

Poročnik Merz je veselo žvenketal z ostrogami, hodil po sobah, kadil in

trkal z Antonom Gerasimovičem. Valentina je nazival »velečenjena tetka«, »prekrasna gospodinja«, »naša čudovita predsednica« itd.

Serjoža Ljutikov se je počutil z Merzovim prihodom še boljše.

Anton Gerasimovič je že govoril: — Jaz sem širokogruden in talentiran človek. Preziram uradnike in sebe ne smatram uradnikom. Da — s. In če v cellem departementu nihče ne zna pisati referatov tak, kakor jaz, imamo opraviti samo z novim dokazom, da je v meni poginil pisatelj, poet. Valentina, nikar tako ne sili v Sergeja Ivanoviča. Vidite, gospoda, moj nečak je že davno zaljubljen v njo, a kaj mu to korisni? Ojvije jo okrog prsta, obrne in konec besedi. Kaj ne, Merzulja?

— Da, res je, striček! — se je oglašil Merz: — prekrasna, tetka! Dovolite, da vam poljubim ročico.

— Ne, ne dam, — se je zasmejala Valentina. — Naj jo poljubi raje Serjoža.

Serjoža je poljubljala njeno roko in mislil — kaj storiti, da ostane vsaj za hip na samem z njo. Dosja je prinesla štiri steklenice piva in Anton Gerasimovič je zakričal:

— Hura, hura! Nu, artilerija, sproži težke topove! Valentina, kaj pa rezervno, jo imamo?

— Ne, je že dovolj, nobene rezerve ne dobiš! Saj si že itak ostuden. Lahko

na Cankarjevem nabrežju je Okrožni urad za zavarovanje delavcev izpraznil že pred več kot šestimi meseci, februarja je zaprosil neki gospod, da se mu po stanovanjskem sodišču dodeli stanovanje v tej hiši. Lastnik je pri razpisi kratko izjavil, da hiša ni nikdar služila v stanovanjske svrhe, marveč so bila tam skladišča in pisarne. Ker takoj po prevratu trdka ni imela mnogo blaga na razpolago, je državna oblast zasedla za OUZD vse prostore. Sodišče je uvedlo poizvedbe, ki so te navedbe ugotovile in končna sodba se je glasila, da ne more stanovanjsko sodišče s prostori v tej hiši v smislu se-

danjega zakona razpolagati in se do delitveno postopanje ustavi v smislu člena 2., odstavka 1. stanovanjskega zakona, ker ti prostori nikdar niso služili za stanovanja.

Od tega časa nikdo več ne zahteva v tej hiši stanovanja, a prostori se tudi ne oddajajo v najem kot poslovni prostori.

Služaj te dvonedstropne hiše je obenem drastičen dokaz, da je sedanji stanovanjski zakon v marsičem pomankljiv in ni računal z okolnostjo, ako bi se taki poslovni prostori več ne vporabljali v svoje svrhe in kaj je potem z njimi?

J. D.

Prosveta

Groharjeva razstava

V počaščenje 15 letnice umetnikove smrti je priredila Narodna galerija v Ljubljani kolektivno razstavo I. Groharjevih del. Razstava se nahaja v Jakopičevem paviljonu. Prirediteljem spominskih razstav je uspelo, da so nabrali deloma iz dvoran Narodne galerije, večinoma pa od zasebnikov nadvse obsežno kolekcijo Groharjevih del, iz katerih je razvidna skoro popolna slika njegovega ustvarjanja in umetniškega življenja. Na razstavljenih delih natančno razločimo poudarne faze Groharjevega razvoja: mladostno dobo slikarskih prvenecov s cerkvenimi motivi, nato približevanje k samostojnemu slogu in končno popolno oblast nad vsemi impresijonističnimi umetniškimi silami z izvirno domačo vsebino. Prepričani smo, da bo razstava učinkovala radi svoje slovenske pristnosti ter umetniške potence največjega slovenskega upodabljalčevega umetnika v pravem propagandnem smislu in da bo privabila številno občinstvo v svoj hram.

Ivan Grohar se je rodil v Sorici. Oče mu je bil dlinar, prva leta po končani ljudski šoli je služil za hlapca, pastirja in drvarja. Pozneje je prišel v Kranj in Zagreb. Po končani vojaški službi je hotel na beneško akademijo, nakar ga je kranjski deželni odbor poslal na deložno risarsko akademijo v Gradec. Odtod je sprva hotel na dunajsko akademijo, nato je odpotoval v Monakovo, potem se je vrnil v Sorico, kjer je mnogo slikal. Odtod je odšel zapet za dve leti v Monakovo. L. 1900 se je vrnil v Ljubljano in začel slikati gorenske krajine. S tem začne njegovo pravo umetniško življenje in delovanje. Bival je prehodno v raznih krajih Slovenije, odhajal za kravek čas v inozemstvo in sodeloval pri številnih inozemskih razstavah. Ustanovil je prvi slovenski umetniški klub »Sava«. Tedaj se je sprijateljil z Jakopičem, ki tvori z njim dvojzvezje slovenskega impresionizma. Umrli je v Ljubljani na jetiki, ki si jo je nakopal z življenjem, polnim pomanjkanja in stradanja.

Njegova najmočnejša dela so »Pod Koprivnikoma«, »Sejalec«, »Pomlad«, »Čvetiča jabolana«, »Sora v zimi«, »Snopi« itd. Moč Groharjeve umetnosti je v njegovi vedrini in prisrčnosti ter v toplini ljubezni, s katero je slikal svoje krajinske impresijonistične vizije. Iz njegovih slik diha najčistejša dobrota in mir.

Slavčev koncert

Za koncerte, vrh tega še za vokalne, je sedaj pač neprikladen čas. Društvo, ki prireja sedaj koncerte, mora že vnaprej računati z materialno izgubo. Ako navzlic temu stopa na oder, pa mu je gotovo mar za svoje delo, za moralne vrednote, za svoj pevski napredek in to je tudi več vredno, kot polna blagajna. Pravilo so, da je bilo včeraj prodanih dokaj več vstopnic, kakor pa je bilo ljudi na koncertu. Postopek go spode, ki plača vstopila, a na koncert ne pride, je za pevca žaljiv. Meni ni mar za tvoj denar, če ti plača tvoje zanimanje, priznanja, tako se odpravi nadležneža, prosjaka z lajno.

»Slavce« je pokazal z včerajšnjim nastopom dokajšen napredek. Bili smo se že, da v sled notranjih kriz zaspil. Resna volja glasbenega učitelja Brnobiča in 50 mladih ljudi, ki rajše pojo, kakor pa se potikajo brezplodno okoli, je dvignilo »Slavca« iz brezdelice. Včerajšnji koncert je dokaz, da je društvo na pravem potu. Ne bom gledal na malenkostne hibe, ker je celota prav hvala vredna. Svetujem le izpopolnitvi al in tenor, paziti na to, da alti ne bodo distonirali, ne forsirati dinamičnih, semtertamt tekstu neprimernih sunkov, iskati bolj no-

tranjih vrlin skladb. V splošnem so bila dela, ki jih je »Slavce« pel na pamet, prinesena sigurno in svobodno. Program je bil pozviljen s tremi ženskimi zbori in solo nastopom opernega tenorista Banovca. K posameznim skladbam nekoliko pripomb. »Teče voda« je srčkana stvarica, »Lepa Mara« je na vsak način v celoti predolga, prenelična, »Stoji mi polje« da neprimerno več truda, kakor pa uspeha. »Češi me« je bila prava dobra, »Čerigo moja« je skladba Davorina Jenka, ne narodna, pri zmanjšanem septimnem akordu v »Gudi gudalo« je treba paziti na čistost, v ženskih zborih poj alt poslušajoč klavir. »Večera« je kontrapunktična igrača mojih dijaških let, »Jabu-ka« je kompozitorno precej več vredna, kot »Zimsko jutro« istega skladatelja, bila je tudi peta prijetnejša, »Zrelo žito« je bilo prednašano iz drugega dela pa najboljši. G. Banovec mora svoj program posveščiti, gđ. Copova je vrla pianistka, g. Lipovšek je sodeloval tudi pri »Skupnem grobu«.

V splošnem je koncert moralno prav do stoje uspel. Ljubeznjivega priznanja s ploskanjem in cvetenjem mnogo. »Slavce« je stopil na pot, ki pelje navzgor. Prepričan sem, da sedaj na tej poti ostane in pride kmalu do zanimivejšega programa, do večjih del!

—č.

Ljubljanska opera v praznikih. V dnevi 27., 28. in 29. junija so v ljubljanski operi sledeče predstave. V nedeljo zvečer ob pol 2. se poje priljubljena Kalmanova opereta »Grafica Marica« z gospo Poličevo v naslovni vlogi. Ista opereta se ponovi zadnjikrat v tej sezoni na praznik sv. Petra in Pavla (v torek) ob 15. popoldne. Uprava je določila poslednjo uprizoritev »Grafice Marice« kot popoldansko predstavo radi tega, da omogoči obisk tudi izvenljubljanskemu občinstvu. Predstava bo končana ob pol sedmih, tako da je zaunanjim gostom omogočen odhod z večernimi vlaki. Obe predstavi »Grafice Marice« sta ljudski in veljajo za nje znižane cene. Na narodni praznik, na Vidovdan, pa se poje poslednjikrat v sezoni velika slovenska opera, delo skladatelja Mursorškega »Boris Godunov«, koje dejanje je vzeto iz ruske zgodovine in ki nam plastično slika rusko življenje pred dobrih 300 leti. Predstava »Borisa Godunova« se poje za obonente reda D. V sredo 30. t. m. pa se poje opera »Tosca« z gostom v vlogi Scarpie.

Richard Wagner: »Tannhäuser«. V nedeljo 4. junija se poje na našem odru Wagnerjeva velika opera »Tannhäuser« pod vodstvom ravnatelja g. Mirka Poliča. V operi sodelujejo vse naše operne moči; delo je popolnoma na novo naštudirano in tudi inscenirano. Režijo vodi g. Zdenko Knittl. Z uprizoritvijo »Tannhäuserja« zaključijo Narodno gledališče v Ljubljani gledališko sezono 1925—1926.

Česka baletna premijera. Dne 1. julija uprizore na Narodnem divadlu v Pragi premijero baleta »Doktor Faust«, ki ga je napisal skladatelj František Škvor. Premijero bo dirigiral skladatelj sam.

Razpisi za skladatelje. L' academia filarmonica Romana razpisuje nagrado 1000 lir za suito godalnega orkestra. »The musical fund society of Philadelphia« pa hoče nagraditi najboljšo delo komorne glasbe za tri do šest instrumentov s 5000, 3000 in 2000 dolarji.

Sovjetsko gledališče. Na mednarodnem kongresu gledaliških igralcev, ki se pravkar vrši v Berlinu, je poročal ruski igralec Konstantin Vladimirov o položaju sovjetskega gledališča. Rusko gledališče poskuša ohraniti klasične umetnine, v drugi vrsti pa podpira proletarsko in seljaško ustvarjanje. Dalje stori sovjetsko gledališče vse, da se gledališko umetnost čim bolj popularizira. Daje brezplačne predstave za

delavske organizacije in za vojske rdeče armade. V prvi dobi po revoluciji so bila gledališča nacionalizirana. Mestna akademška gledališča v Moskvi in Leningradu vodijo enotno vodstvo. O programu odločajo vsi faktorji, od najvišjega pa do lokalne organizacije gledaliških igralcev. Gospodarski položaj igralcev je osiguran z zakonom. Plača je odvisna od gospodarskega stanja gledališča in od umetniškega položaja igralca. V ponedeljkah so gledališča zaprta radi počitka. Zaslužni umetniki in igralci dobe naslov »ljudskega artista«. To odlikovanje podeljuje ljudski komisar za prosveto.

Opozorilo delodajalcev glede prijave delavcev

Delodajalci se opozarjajo na naredbo ministra za socialno politiko broj 380, z dne 9. aprila 1926, razglašeno v Uradnem listu ljubljanske in mariborske oblasti, od 18. maja 1926, s katero se zvišuje najvišja zavarovalna mezda od Din 40 na Din 48 in ustanavlja še XVIII. mezdni razred. Po omenjeni naredbi se bodo uvrščali odslej v XVIII. mezdni razred vsi nameščenci, ki zaslužio dnevno nad Din 48. V XVII. mezdni razred pa se bodo uvrščali nameščenci z dnevnim zaslužkom od 40 do 48 Din. Ta izprememba bo stopila v veljavo s 1. julijem 1926.

Ker pa se je udomačilo tekem časa pri prijavah onih nameščencev, ki so spadali doslej v najvišji XVII. mezdni razred, da delodajalci skoro brez izjeme niso navedli dejanskega zaslužka, marveč le, da zaslužio več kot Din 40 dnevno, zato urad ne more izvesti uradoma na podlagi dosedanjih prijavne preuistitve zavarovancev v smislu izdane naredbe.

Da pa bo kljub temu mogoče uvrstiti zavarovance v novi mezdni razred, se pozivljajo vsi delodajalci, da izvršijo najkasneje do 8. julija 1926 ponovno prijavo za vse one nameščence, ki so bili doslej uvrščeni v XVII. mezdni razred. Pri izpolnitvi gornje zakonite zavezanosti se opozarjajo delodajalci, da morajo navesti pri vsakem nameščencu, ki je bil doslej uvrščen v XVII. mezdni razred točno službene prejemke (mezdno)!

Prijavo je priložiti uradu potom pristojne ekspoziture najkasneje do 8. julija 1926. One delodajalce pa, ki bi gorenji zakoniti zavezanosti ne ugodili, bodo zadlež kazenske posledice § 194 ZZZ (denarne kazni od 20—500 Din) kakor tudi posledice § 11 (povračilo različnih denarnih porpor) in končno posledice § 16 ZZZ (povračilo stroškov za ugotovitev podatkov na licu mesta po organih urada).

Obenem pa bo urad po 8. juliju 1926 preuistil uradoma v 18. mezdni razred vse one nameščence, ki so doslej zavarovani v 17. meznem razredu in delodajalci ne bi v navedenem roku izvršili ponovne prijave. Utemeljene in z dokazi opremljene pritožbe proti temu uradno izvršenim izpremembam bo upošteval urad le, če se bodo predložile najkasneje v roku 8 dni po dostavitvi plačilnega naloga za mesec julij in ako bo doprinešen neizpodbiten dokaz, da uradna preuistitev iz 17. v 18. mezdni razred ne odgovarja dejanskemu zaslužku. Zato je pritožbi priložiti izjavo prizadetih zavarovancev.

Šahovska tekma Ljubljana-Maribor.

Jutri v nedeljo se vrši v Mariboru v dvorani Gospodarske banke prijateljska tekma med Ljubljano in Mariborom na 6 deskah. Običajno se sicer igralo slični matši na 8 deskah, vendar sta oba kluba radi omlajenja stroškov pristala na šestorice igralcev. Tekma bo zanimiva, ker nastopijo za Maribor nekateri igralci, ki so obenem tudi člani ljubljanskega šahovskega kluba. Tu mislimo predvsem na Franca Poljanca iz Ljutomeru in Vasjo Pirca ter Stupana, ki sta sicer Mariborčana. Zato je izid zelo negotov, ker so si moči precej enake. Ljubljana postavi precej oslabiljeno postavbo brez Dernovska, ing. Tekavčiča in Mržliškaja. Igrali bodo sledeči igralci: 1. Jerošov, 2. Furlani, 3. Ciril Vidmar, 4. Vogelnik, 5. Vaventičič in 6. Josip Vidmar.

Take tekme so potrebne in jih je pozdravljati, ker pospešujejo razvoj šahovske igre tudi po deželi. Prireditve, za katero vladajo veliko zanimanje, se prične ob pol 3. popoldne.

pijani glasovi. In naenkrat je stopila na prste, objela Serjožo in se strnila z njim v dolgi, znojni poljub.

— Gospa, ali ste znoreli, dovolj je tega! — je zašepetala Dosja, stoječ na straži.

Serjoža se je izvil iz njenega objema. Dosja je stala vzravnan, vitka, na ravni, malce razkoračenih nogah in mu gledala naravnost v oči.

— Ne smeš ga gledati, — je zašepetala Valentina z ljubosumnim glasom. — Ježek, ježek — je zakričala na ves glas. — Nu, evo vam, igrajte se z ježom. Lahko noč.

Planila je v spalnico in zaloputnila vrata. Serjoža je brcnil z nogo ježa ter se vrnil k Antonu Gerasimoviču in častniku, ne da bi pogledal Dosjo.

Predno je odšel Anton Gerasimovič z nečakom v restavracijo, se je obrnil v predsobi k Dosji, rekoč:

— Kako dobro ženo imam: v restavracijo me je sama nagnala in celo deset rubljev mi je dala na pot. Kje neki je dobila take kapitale?

Dosja je pa zašepetala Ljutikovu v slovo:

— Pazite, da se ne izdaste! Gospod je opazil in že je ljubosumen.

Najeli so dva izvoščka. Serjoža je sedel k Antonu Gerasimoviču, poročnik Merz je sedel sam.

— Oprostite, Anton Gerasimovič, — je dejal Serjoža, ko so zavili v tre-

jo ulico, — domov moram in kot naš lašč imam samo par korakov do doma.

— Bežati hočete? Ne dovolim, — je kričal Anton Gerasimovič.

— Dolgočasila se bosta z menoj, saj ne pijem.

— Tudi to je res. Kam bi človek s tako pokveko!

— Nu, vidite. Zato je pa poročnik fant ob fare.

— Res je, fant, da je malo takih. Merzuljka, kje pa si? — je zakričal.

— Tu, je odgovoril častnik.

— Izvošček, stoji! — je zakričal Anton Gerasimovič.

In brez posebnih težav je zlezal k Merzu. Ljutikov je ostal sam.

Da zabrisle sled, se je peljal Serjoža za nekaj časa naprej, potem je pa zaklical izvoščku, naj obrne. Kmalu je bil na cilju. Potrkal je in vrata so se takoj odprla, ker sploh niso bila zaklenjena. Valentina je bila že v drugi, beli in skoraj prozorni halji z dekoliranim vratom in rokami. Komaj se je ozrl, že ga je strastno objela.

— Dosja! Prišel je, — je vzklila vsa vzradoščena. — Odesi hitro njegovo suktnjo v kuhinjo in ugasi luč v salonu. Ah, kolika sreča! Kako si ga na plahtal? Bojim se, da nisi opazil njegove ljubosumnosti. To ti je prava zverina — je gostolela in gledala pozneza gosta tako, kakor bi ga hotela z očmi požreti.

Sobota, nedelja, ponedeljek PAT IN PATACHON v izborni burki „Ljubezen v snegu“.

Od torka 29. t. m. dalje

PARIŠKA IGRAČKA

z LIL DAMITA

Predstave v delavn. 4., pol 8., in 9., v nedeljo in
praznik dop. pol 11., pop. 3., pol 5., 6., pol 8., 9. KINO IDEAL

Dnevne vesti.

v Ljubljani, dne 26. junija 1926.

— Poljedelski minister v Ljubljani. Poljedelski minister g. Ivan Pucelj je prišel včeraj iz Beograda v Ljubljano, da v imenu vlade prisostvuje otvoritvi velesejma. Minister Pucelj ostane v Ljubljani več dni.

— Imenovanje hrvatskega škola. Za škola na Hvaru je imenovan dalmatinski župnik v Supetru pri Siliu msgr. Mihovil Pušić.

— Promocija. Gospod Peter Zavrtanik iz Solkana pri Gorici bo v sredo dne 30. t. m. ob pol eni popoldne na ljubljanski univerzi promoviran za doktorja filozofije.

— Pomorski tečaj. Jadranska Straža priredi v času od 15. julija do 15. avgusta t. l. v Splitu pomorski tečaj v katerega se sprejme 20 kandidatorov: učitelji, duhovni, dijaki itd. in v katerem bodo predavali priznani strokovnjaki iz Primorja. Udeleženci bodo obiskali različne ustanove in potovali po morju. Stroške nosi centrala Jadranske Straže v Splitu tako tudi potovanje do Splita. Za ta tečaj ima Glavni odbor Jadranske Straže v Ljubljani oddati 2 meseci, oni v Mariboru pa eno mesec. Udeležence se mora obvezati, da bo prirejal predavanja in delal propagando za cilje Jadranske Straže. Prijave sprejema do 6. julija t. l. glavni odbor Jadranske Straže v Ljubljani ohranilo v Mariboru.

— Razstavo fotografij priredi od 15. julija do 15. avgusta t. l. v Splitu Primorska zveza za pospeševanje turizma. Obiskovalci te razstave imajo 50% popust na železnice in na ladje. Legitimacije za obisk razstave se daje v Tourist Office-u v Ljubljani.

— Na mestni ženski realni gimnaziji v Ljubljani je vpisovanje gojenk za I. razred in za one, ki želijo na novo vstopiti v ostale višje razrede, dne 30. junija ob 9. Sprejemni izpiti se vrše 1. julija ob 8. Na gospodinskih šolih »Mladike« se vrši vpisovanje gojenk za šolsko leto 1926/27 30. junija ob 10.

— Savez rudarjev v Beogradu. Federacija jugoslovenskih rudarjev na Sušaku je sklenila na izrednem obnem zboru reorganizacijo društva, ki se pretvori sedaj v Savez rudarjev in razširi svoj delokrog na vso državo. Sedež Saveza je Beograd. Izvoljen je začasni odbor, katerega predsednik je Federiko Glavič iz Dubrovnika, kot podpredsednika gg. Ante Šverluga iz Sušaka in dr. Miša Kolini iz Zagreba.

— Trgovsko-obrtni muzej v Zagrebu. Trgovsko-obrtna zbornica v Zagrebu je zaprosila ministrstvo trgovine in industrije za odobrenje, da se v Zagrebu ustanovi stalni obrtno-trgovski muzej. Za vzdrževanje tega muzeja je potrebna letna najemnina v znesku 160.000 Din, ki jih plača Trgovski zbornica etnografski muzej v Zagrebu za najem njene palače.

— Začetek sodnih počitnic. Letošnje sodne počitnice so se pričele danes in bodo trajale do 14. avgusta.

— Prihod generala Vrangla. Začetkom julija prispe v Beograd general Vrangl, poveljnik ruskih zagrančnih čet, ki je dlje časa bival v Bruslju v Belgiji.

— Slavnostna razsvetljava na Bledu. Kakor znano, praznovati Bled Vidov dan tudi letos z razsvetlavo. Ponoči bo z Bleda ob 1. zjutraj odpeljal v Ljubljano poseben vlak. V informacijo občinstva navajamo cene za vožnjo po jezeru: 1.) vožnja v plitvicah (veliki čoln) za 1—10 oseb 100 Din, za vsako nadaljnjo osebo 10 Din več, in 2.) v malih čolnih za 1—3 oseb 50 Din, za 4—6 oseb 80 Din.

— Na drž. ženskem učiteljskem v Ljubljani so se pod predsedstvom gosp. univ. prof. dr. Karla Osvađa vršili od 14. do 19. junija zrelostni izpiti, katerih se je udeležilo 45 absolventov IV. letnika. Od teh je napravilo izpit z odliko 9, z dobrim uspehom pa 33, in sicer: Ambrožič Angela, Ambrožič Branislava, Arnelc Karolina, Bajčič Milena (z odl.), Bajčič Vera (z odl.), Bernot Angela, Blatnik Angela, Blejček Katarina, Bostelec Marija, Drobnič Angela (z odl.), Föderšperg Olga (z odl.), Grim Gabriela, Ingliš Marija, Klemenčič Julija, Klenha Anselma, Kobal Marija, Kocjančič Vida, Kristof Vera, Lilleg Vida, Matjašič Leopoldina, Merhar Cirila, Pakaj Jožeta (z odl.), Patermoster Marija, Pavličič Erika, Podboj Ljudmila, Pucelj Angela, Pustotnik Marija, Schauer Lea, Sedaj Pavla, Sirmik Frančiška, Sketelj Albina (z odl.), Skulič Andreja, Svetel Elizabeta (z odl.), Škerlj Marija Eva (z odl.), Forelli Frančiška, Trtnik Vekoslava, Urek Frančiška, Vardjan Vida, Zajc Angela, Zupan Marija, Zebre Rosanda (z odl.), Zmave Marija. Ostalih 6 kandidatov mora po počitnicah izpit iz enega predmeta ponoviti.

— Ekскурzija UJU v Čekoslavoško je iz neznanih vzrokov glasom brzolavsko družba Edinosti v Zagrebu preložena na september. To v vednost prižadeti. Natančnejše obveščila sledi. — Zletni odsek UJU, poveri. Ljubljana.

— Otvorjene planinske koč. Osrednji odbor v Ljubljani naznanja, da se od sobo-

te 26. t. m. naprej otvorene vse njegove koč v Kamniških in Julijskih Alpah razum obah koč na Črni prsti. Triglavski dom na Kredarici bo odprt le v slučaju lepega vremena. — V Julijskih Alpah je zapadlo te dni mnogo snega, potrebna je torej zimska oprema!

— »Narodna enciklopedija«. Izšel je 11. zvezek »Narodne enciklopedije«, ki jo urejuje prof. St. Stanojevič v Zagrebu. Cena 11. zvezka je 45 Din. Naroča se: Bibliografski zavod d. d. Zagreb, Gunduličeva 29.

— Neokusno izgledajo v mestu in predmestjih tiste stare in na pol nove hiše, ki so še danes brez vsakega najprimitivnejšega tlakovane hodnika, radi česar morajo pasanti ob dežju mimo njih gaziti po blatu; mnogi tudi ne dajo popraviti svojih razjedanih žlebov, tako da lije ob dežju voda na trotoar in seveda tudi na pasante!

— Iz Tržiča nam pišejo: Deška in dekliška meščanska šola v Tržiču priredila v nedeljo, 27. junija svojo vsakoletno »Vidovdanske razstavo« v šolski telovadnici. Odprta bo od 8. zjutraj do 6. zvečer. Razstavljeni bodo vsi risarski izdelki, zvezki ter ženska in deška ročna dela. Po zaključku razstave dobe učenci svoje izdelke nazaj. V ponedeljek se zaključijo šolsko leto z »Vidovdanske proslave«, ki bo s pedagoškega stališča posebno zanimiva. Učiteljski zbor je namreč prepustil izvedbo popolnoma učencem samim. Ti so si izbrali poseben odbor in določili do podrobnosti vse program. Sedaj vlada povsod veliko zanimanje, kako bo ta reč izpadla. Učni uspehi so to leto zadovoljivi. Meščanska šola je za Tržič največjega pomena, ker bodo enkrat njeni absolventi zavzeli po tovarnah ona mesta, ki jih zavzemajo sedaj izključno tuji. Časno za vrednost tržičke meščanske šole je dejstvo, da so pravkar položili triletni absolventi zrelostni izpit na srednji tehnični šoli v Ljubljani.

— Smrtina kosa. Danes je umrla v Ljubljani soproga ključavničarskega mojstra in hišnega posestnika ga. Marija Brenc, znana kot izredno blaga in značajna žena. Pogreb bo v nedeljo ob pol petih iz Cegnarjeve ulice 12. — Včeraj je preminula ga. Jožeta Kalan roj. pl. Hollstein. Pogreb bo v nedeljo ob štirih popoldne iz mrtvašnice državne bolnice. Blag jima spomin! Zaljubljeni rodbinam naše iskreno sožalje!

— Ciril-Metodov kres v Trbovljah. 5. julija praznujemo dan slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda. Da počastimo spomin teh velikih mož, bo gorel na predvečer, 4. julija na Zlodejevem hribu (Spitzberg) velik kres. Vsi zavedni Trbovličani v nedeljo, dne 4. julija zvečer na Zlodejev hrib k Ciril Metodovem kresu.

— Nosečim ženskam, mladim materam in bolehnim damam pripomore prirodna grenčica »Franz-Josef« do urejenega delovanja želodca in črevesja. Glavni zastopniki novodobnega ženskega zdravstva so preizkusili vodo »Franz-Josef« v prav mnogo slučajih za brez izjeme hitro, zanesljivo in brez bolečin delujočo. Dobiva se po lekarnah in drogerijah.

— Volna in bombaž za strojno pletenje in za vsakovrstna ročna dela se dobi v veliki izbiri in po najnižjih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana, Stari trg 12 in Gosposka ulica 3.

— Krasnica izbira najnovejših blaz. Kristof-Bučar, Ljubljana, Stari trg.

— Zlatnike v milu »Gazela« so našli: Pani Bohorč, Zabukovlje pri Sevnici, Oblak vulgo Govekar, Jama Maučice, Ivan Potrat ob občinski tajnik Jesenice, Stanko Murković, Ptuj, Leopoldina Zeclmeister, Moribar Sodna ulica 25, Francka Cimerman, Dob pri Kostanjevici, Marija Oberster, Zasap 8 pri Brežicah, Katarina Jenko, Sp. Brnik pri Kranju, Anton Potočnik, Sv. Lenart nad Škofjo loko, Ružica Tomlinovič, Cernik, Kasim Hožič, Banja Luka, Kata Jedrnič, Ostrna občina Dugoselo.

— Zlatnike so našli v Zlatorog-terpetinovem milu: Karolina Glažar, Ljubljana Hrenova ulica, Martin Luzar, Ljubljana Gruberjevo nabrežje 16, Miti Sitar, Stozice št. 6 pri Ljubljani, Angela Belec, Stozice pri Ljubljani, Ivanka Belič, perica Koseze pri Ljubljani, Marija Pilič, Bresterica pri Kamnici, J. Mautner, gostilničar Radvanje, J. Dolenc, Studenci pri Mariboru, M. Ibšek, Marija Lurd, pri Rimskih Toplicah, Justa Uratnik, St. Andraž pri Velenju, Klara Smigovec, Slatina Radenci, Nežika Sušteršič, Stanežice pri St. Vidu, Ivanka Radšel, Šmartno pri Slov. gradcu, Marija Beuer, Zagreb Kustošja 114, Ana Hegol, Zagreb Ilca 207, Danica Jović, Banja-luka, Stefica Brozovič, Varaždin, Biskupačka ul. br. 20.

— P. N. TRGOVCI se naprošajo, da si ogledajo pri posetu velesejma tudi lepo in okusno razstavo »BUDDHA« tajnih mešenic. Informacije na željo. Opozorjamo posebno na gratis čajne omarike, ki jih dobivajo trgovci pri nabavi čaja. Tea Import, družba z o. z., Velesej H paviljon št. 461 do 465.

Iz Ljubljane

— Lj. Vidov dan v Ljubljani. Mesina občina bo na Vidovdan okrasila svoja poslopja z državnimi in narodnimi zastavami. Enako vabi vse prebivalstvo, da na sličen način okraši svoje hiše ali stanovanja. Obrtna in trgovinska podjetja naj bodo na Vidovdan v smislu naročila velikega župana zaprta med 9 in pol 12. popoldne. — Mestni magistrat.

— Lj. Rezervni častnikom. Na Vidov dan 28. t. m. ob 8.30 se vrši svečana služba božja, revija in defiliranje vseh trup ljubljanske garnizije na velikem vežališču. Ob 11. se vrši služba božja v stolnici sv. Nikolaja. Vsi rezervni oficirji naj se udeležijo teh svečanosti. Komanda mesta Ljubljana.

— Lj. Poseben vlak za povratek udeležencev slavnostne razsvetljave na Bledu. Na predvečer Vidovega dne t. j. 27. junija se vrši na Bledu slavnostna razsvetljava. Da se omogoči udeležencem te prireditve povratek domov, bo vozil v noči od 27. na 28. junija na progi Bled-Ljubljana glavni kolodvor poseben vlak z odhodom od Bleda ob 1. uri in prihodom v Ljubljano glavni kolodvor ob 3.30 zjutraj.

— Lj. 42 ljubiteljev umetnosti, zbirateljev in zavodov je posodilo dela za spominsko kolektivno razstavo Ivana Groharja, ki je odprta v »Jakovčevem paviljonu« dnevnodno od 9. do 19. ure. Narodna galerija je s to prireditvijo odkrila celotno sliko enega naših najgenijalnejših umetnikov, slikarja, ki je ustvaril neprecenljive zaklade naše umetnosti. Vsek Slovenec in vsak obiskovalec Ljubljane naj si ogleda razstavo, ki je odprta le do 11. julija.

— Lj. Odhod Sokola II. v Prago. V soboto, dne 26. t. m. ob 20. uri zvečer priredi Sokol II. v gostilni pri »Mraku« na Rimski cesti, s sodelovanjem pevskega odseka, ki s to prireditvijo zaključijo svojo letošnjo sezono, sestanek vsega članstva, ki se udeležijo vsesokolskega zleta v Pragi, da pokaže vse potrebne podatke in navodila. Ker je v tem pogledu sestanek izredne važnosti, je v interesu posameznika, da se ga točno udeležijo. Zdravo! — Odbor Sokola Ljubljana II.

— Lj. Triglavski družabni večer priredi dne 3. julija ob 8. zvečer v veliki dvorani Kazine J. A. D. Triglav v Ljubljani. Na sporedu je nastop triglavskega pevskega zbora, ki mu sledi prosta zabava s plesom. Posebna vabila se ne razpošiljajo. Ujundno se vabijo vsi gg. starejšine in ostali prijatelji društva. — Odbor.

— Lj. Veslanje po tivolskem ribniku. Pišejo nam: Te vožnje so postale tem številnejše, čim bolj se bližajo šolske počitnice; zopet se kaže, da je zanje premalo čolnov na razpolago. Mesto šestih naj bi jih bilo vsaj deset, saj za obično to ni izgubljen denar, ker se od pomladi do pozne jeseni, posebno še ob nedeljah in praznikih, kar gnete veslačev. Sploh imamo v Ljubljani vse premalo prilike za veslanje, čeprav je primerne vode dovolj.

— Lj. Najboljša šajerska in dolenska vina se točijo na veseličnem prostoru velesejma, paviljon Fr. Kham, delikatese, špecerija in vinarna, Miklošičeva cesta 8. 670-n

— Lj. Luka Vilhar, urar, se je preselil na Dunajsko cesto št. 12. Glej oglasi 675-n

— Lj. Veliko ljudsko veselico priredi otepsevalno društvo v Rožni dolini v nedeljo 4. julija na Strelšču pod Rožnikom. Zelo zanimiv in bogat spored. Godba, ples. Začetek ob 15. (3.) uri. Ker je čisti dobiček namenjen za otepsevalno potov v Rožni dolini in na Rožnik, se priporočamo za mnogo-brojni obisk.

— Lj. Stanovanjski urad velesejma. Stanovanjski urad velesejma posluje od danes naprej permanentno do 6. julija v prostorih na glavnem kolodvoru.

— Lj. Opozorjamo na oratorijski koncert, katerega izvajajo pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske s sodelovanjem 6 solistov in opernega orkestra v četrtletni 1. junija 1926 ob 8. uri zvečer v Filharmonični dvorani. Koncert dirigira kapelnik Stritof, izvajajo pa se dr. Sirolo oratorij »Abrahamova žrtve«. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

— Lj. Mestni delavci mestnega magistrata so si ustanovili »Podporno društvo magistratnih delavcev«. Za predsednika je bil izvoljen Martin Orehek, za tajnika J. Munda, za blagajnika pa J. Gorčič.

— Lj. Igralski dan. Združenje gledaliških igralcev, mestni odbor Ljubljana, priredi v nedeljo 27. t. m. cvetlični dan v korist zgradbi Igralskega doma, kjer bodo imeli člani gledališča v slučaju boleznih oziroma na stara leta svoje zavetje. Upamo, da bo cenjeno občinstvo imelo ta dan odprte roke in da bo upoštevalo težave in delo slovenskega umetnika za narodno kulturo ter ga podpiralo, da si zgradi lastni dom, kjer se bo lahko odpočil od trudapolnega dela.

— Lj. Jeklene valjčne zastore ter vsa ključavničarska dela izvršuje ter se priporoča za cenjena naročila ključavničarstvo August Martinčič, Ljubljana, Rimska cesta 14. Glej današnji inšertar.

— Lj. Vidovdan dne 28. junija se praznuje vsako leto kot spominski dan preminulih boriteljev za vero in domovino s slovesno službo božjo. V tukajšnji stolnici se bo daroval slovesni rekviem 28. junija ob 11. popoldne, pravoslavni obred za vidovdanske junake pa se vrši ob 8.30 na garnizijskem vežališču.

— Lj. Trgovine na Vidovdan. Z ozirom na časopisno notico mestnega magistrata glede praznovanja Vidovega dne sporoča načelstvo Gremija, da velja glede praznovanja tega praznika že objavljen sklep načelstva, da morajo biti trgovine v ponedeljek na Vidovdan cel dan zaprte, dočim so v torek na praznik Sv. Petra in Pavla trgovine lahko odprte samo v dopoldanskih urah. Načelstvo.

— Lj. Vojni invalidi in člani Zveze slovenskih vojakov! Pojdimo vsi v nedeljo 27. t. m. v Kamnik s posebnim vlakom, ki odhaja ob 11.47 z glavnega kolodvora in se vrača ob 22. — Odbor ZSV.

— Lj. Napredno, politično in gospodarsko društvo za Vodmatski kraj v Ljubljani, opozarja drage somišljenike in drugo cenjeno občinstvo, da se naša napovedana veselice vrši ob vsakem vremenu. Pri solncu rajamo na vrtu, sicer pa se stisnemo pod kap in v notranje prostore gostilne gremo. Flegarjeve na Zaloški cesti 7. Odjenjamo pa ne. Žegnanje je v fari in mi se hočemo dobro imeti. Na veselo snidenje v torek 29. t. m. Zdravo! Odbor.

— Lj. Kurz iz antialkoholnega vprašanja se vrši danes v soboto 26. junija ob 17. uri v »Akademskem kolegiju« (Kolodvorska ulica). Udeležba za vse v Ljubljani se nahajajoče kolače strogo obvezna. — Mestno Središče T. M. v Ljubljani.

— Lj. »Čajanka!« Zahtevajte povsod najzidatnejše čajne mešanice »Čajanka!«. Glavna zaloga pri tvrdki Franc Kovač, Ljubljana, Hrenova ulica 19. 114/T

— Lj. Vodstva v Groharjevi razstavi v Jakopičevem paviljonu priredi Narodna galerija v nedeljo 27. junija ob 11. in v ponedeljek 28. junija ob 11. in popoldne ob 5. Na poset vabi N. G.

— Lj. Razstava ženskih ročnih del in čipk se odprvi 26. junija ob 9. popoldne in traja

ves čas velesejma. Državni osrednji zavod za ženski domači obrt, Ljubljana, Tržaško trg št. 4-1.

— Lj. Otroške obleke. Kristof-Bučar.

— Lj. Trnovski pičkarji in ribiči so sklenili na svoji zadnji seji, kateri je predsedoval njihov poglavar, Marenkov Franc, da se udeležijo skupno veselice pevskega društva »Krkovo-Trnovo« v Hribarjevem gaju v nedeljo dne 27. junija, odnosno če bo ta dan deževalo dne 29. junija. Obenem se usojajo vabiti vse prijatelje pevskega društva kakor tudi pičkarjev in ribičev, naj posetijo prireditev, zlasti še zategadelj, da jim bodo pomagali loviti v novi strugi Gradščice »Karkar«, ki jim je pred leti ušel.

— Lj. Zobni ateleje Ivana Radovana se nahaja odslej v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 4, I. nadstropje (prej dr. Prossinaga), zobni ateleje Frana Radovan pa se nahaja še vedno v Ljubljani, VII. Celovška cesta 14., nasproti velesejma. 672-n

— Lj. Splošnoznana trdka Julio Meini. uvod kave priredi v svoji podružnici v Ljubljani, Selenburgova ulica 3. v sredo 30. junija in soboto 3. julija t. l. brezplačno poskusno kuhanje kave. Najljubnejše Vas vabimo in prosimo, da pripeliate tudi svoje znanke. 671-n

Ljubljana v baru danes in pred leti

Metamorfoza barskega življenja v Ljubljani. — Vedno večja prostovoljna in neprostovoljna solidnost. — Tudi bari občutijo gospodarsko krizo in davke.

Z otvoritvijo novega bara na Poljanski cesti že lahko govorimo o ljubljanskem barskem življenju kot stvari, ki ima svoje zanimive plati in ki postane v kratkem uprav ljubljanska, »purgarska« ustanova. Seve ta ustanova še dolgo ne bo mogla konkurirati z ljubljanskim gostilničarstvom in restavracijskim življenjem ter »bivakiranjem« po naših kletih, kjer se odigrava najpomembnejši del kulturnega in političnega življenja v Ljubljani.

Pred vojno so stale v Ljubljani gostilnice v prvi vrsti in so bile brez konkurence. Med vojno se je veselo popivanje in prijetno zabavljanje preneslo v kavarne, kjer so se zbirali frontni in zaledni oficirji s svojimi »punčicami« ter nalivali v svoje večerjane mlađolotne prijateljice likerjo in druge opojne pijače. Pa tudi ostali svet se je prijetno zabaval v kavarnah, kjer so stali veliko več vina kakor pa kave.

Povojne razmere so bile sprva naklonjene kavarnam. Pomočno ranjanje se je še stopnjevalo. Pozneje ga je izpodrinilo veselo popivanje in kvantanje po kelteh. Hej, koliko vinca so zili naši študenti, pa tudi prekupevalci, pa doktorji, profesorji, trgovci in ves ostali svet, ki se je potapljaj v papirnatem denarju ali pa tudi v obupu nad gorjem tega sveta. Vsi nezadovoljniki so odhajali v podrum, da so stresali svoje duhovite in neduhovite zabavilce na dnevene dogodke. Morale je bilo po naših predmestnih logih, pa po hotelih kar cele gojede.

ZLATA DOBA ŽORZETE.

V drugili mestili, v Zagrebu in v inozemstvu je tedaj vzcvetela doba barskega zabavljanja, ki je končno zašla tudi v našo malo Ljubljano. Takorekoč v zatonu ali vsaj v začetku zatona zlate povojne dobe splošnega zabavljanja in papirnatega zadovoljavanja smo dobili prvi ljubljanski bar, ki si je nadel nedolžno ime družinskega bara in ki si ga Ljubljancem sprva niso mogli predstavljati brez Žoržete in njenega partnerja, dveh za takrat še naivno Ljubljano — samo kar se barov tiče, seveda! — prvovrstnih umetnikov v vseh panogah barskega udejstvovanja. Žoržeta je imela mnog sreče, njen partner pa je bil baje drugega kova. Za ljubljanske, življenjaželjne dame se je — pravilo — bore malo bragal in še tam, kjer je poizkusil, se mu je baje temeljito ponesrečilo. Žoržeta, ki je bila polnovredna in povsod dobrodošla član ljubljanske družbe, si je zbrala celo premoženje, nato iz Ljubljane odšla na oddali na Bled in se pozneje baje omogočila z dmaljskim natakarkem, ki jo je pripeljal v Ljubljano. Ko je dohajala, se je pač dobro zavedala, da ne najde več mesta, kjer bi lahko tako duprala celo družbo do najvišje, kakor je to storila v Ljubljani.

REAKCIJA.

V emonski bar je sprva hodilo vse, kar se je hotelo zabavati. In ljudje so se tudi velikopotezno zabavali. Vrtele so se ženice iz najboljših družbe, zibali so se gospodje vseh letnikov. Često so bili gosti tega bara mladi plesalci in mlade plesalke, oboli cvet ljubljanske mladine z najelegantnejšimi toaletami, ki so jih mogli delati naši krojaški ateleji.

S propadanjem gospodarske konjunktare ter stalnim omejevanjem razpoložljivih sredstev je padal tudi obisk, tako da je danes menda na najnižji stopnji.

Moralistom povemo, da je ljubljanski bar storil mnogo dobrega. Pokvaril ni nobene, ker ni bilo kaj pokvariti. Pač pa so izračunali hudomušneži, da je omogočil 37 prav srečnih zakonov. To je slo tako-le: Fant in dekla sta se našla v baru, oba vselega značaja. Sprva sta kokehrala površno in radi zabave, pozneje ju je flirtanje tako zimalo, da ni šlo več narazen. V ugodnem momentu sta pritisnila na papa in mama in stvar je bila gotova.

POLJANSKI BAR.

V najnovejšem času se je v Ljubljani otvoril nov bar intimnega občinstva, ki pomeni plesalec in bolj za domačo rabo. Od 9. naprej pa do 4. zjutraj svira v lokalu prvi slovenski džezband g. Cvirna, famoznega vijolinista iz Krapeževe kleti. Marsikateri dovolj se je orosilo oko, njeno nedolžno srcece je zasamajlo v daljave, ko je poslušala sugestivne, užigajoče melodije tega umetnika, ki užiga ženska srca tudi s svojo slovokovito postavo in s svojimi ciganskimi očmi. Poleg njega ubira klavirske tipke sanjavi Cvetoč, fant nenavadno mehke nature. Fantani terbiše dueta pa je bob-

nač France, ki se razume uprav mojsrsko na platonične ritmične udarce. Ta trio je šele na začetku svoje slave. Verujemo v njegovo bodočnost.

VEDNO SLABŠA KONJUNKTURA.

Ljubljansko barsko življenje, ki je bilo sprva precej nedisciplinirano, se vrača k svojemu pravemu namenu: nuditi prijetno zabavo, smeh, razgovor in eventuelno ples preko polnoči do ranega jutra, kadar ta ali ona družba pač ne more iti spat. Ljubljana ni mesto, ki bi moglo vzdrževati bare v večjem številu, kar bari s plesalkami stanejo. Današnja ogromna režija, malenkostni dohodki in slabi obiski ne morejo privabiti plesalke lepše zunanosti ali z večjimi umetniškimi sposobnostmi, ker je tudi s kavalarji vedno slabše. Naši fantje in gospodje se rajši ukvarjajo z domačimi »puncami«, ki so mnogo bolj skromne, a navadno tudi lepše in priskrbljene. Ne zahtevajo šampanjca, zadovoljujejo se že s kinopredstavanji...

Po naših informacijah poseba v polemičnih mesecih — ta statistika velja za sedanje čase — naše bare vsak dan približno 50 do 80 gosposod, ki si žele nekoliko daljšega posejdanja in krokanja. S to številko si lahko vsakdo izračuna inkaso domačih barov ter njihove dobičke, saj požro davki tudi barom skoro vse dohodke. Se pred par leti je bilo vsakega sram, da ne bi naročil v baru vsaj buteljke, ako že ne šampanjca. Danes ni več tako. Pomočni gostje se zadovoljujejo s turško kavo, z likerji in z navadnimi barskimi pijačami, koktejli, kolerji, flipsi. »Cena« čisto ne dosega 100 dinarjev za cele družbe. Ni več denarja v takem izobilju kakor nekoč. Pa tudi popolnoma nov svet prihaja na površje. Prejšnji lahkotivci so doigrali, na pomolu so ljudje, ki štedijo in ki si ravno radi take štednje lahko privoščijo tu in tam tudi skromno ponočno zabavo.

Lj barov so se izgubili kakor na povele zaljubljen parčki in sploh ženski svet, ki se je bolj zaljubljal v kinopredstave in ki si je sedaj izmislil rafinirano svobodno zabavo polemičnih izletov v nekontrolirane višave pianinskega sveta. Med tednom kino in eventuelno gledališče, ob sobotah in nedeljah ven v hribe in planine, kjer že od nekdanj luštno je.

Iz Celja

— c. Državna realna gimnazija v Celju zaključijo šolsko leto 28. t. m. s službo božjo ob 8. uri v Marijini cerkvi, nato s proslavo v telovadnici. Ob sklope šolskega leta je šel zavod 894 učencev, med temi 63 učenk. Odlično sposobnih 119. Nadalje jim ima 60 razredni izpiti, 25 pa jih ni izdelalo. V 4. razredu jih v smislu št. 87. fin. zakona 8 ni bilo prevedenih v 5. razred.

— c. Celjske brivnice bodo na Vidovdan cel dan zaprte. V nedeljo in Petrovo bodo odprte od 7. do 11. popoldne.

— c. Na celjskih šolah se bo tudi letos proslavil Vidovdan s primernimi šolskimi proslavami.

— c. Ciril Metodov kres se bo tudi letos žgal v nedeljo 4. julija zvečer na Starem gradu. Sodelovala bo železničarska godba. Dopoldne istega dne se vrši v prid naši šolski družbi v mestu cvetlični dan, katerega priredita obe Ciril Metodovi podružnici.

— c. Slovenski rekviem se bo opravil na Vidovdan ob 9. v farni cerkvi. Magistrat vabi hišne posestnike, da okrasijo svoje hiše z državnimi in narodnimi zastavami.

— c. Nočno lekarniško službo opravlja ta teden lekarna »Pri Mariji Pomagaj« na Glavnem trgu.

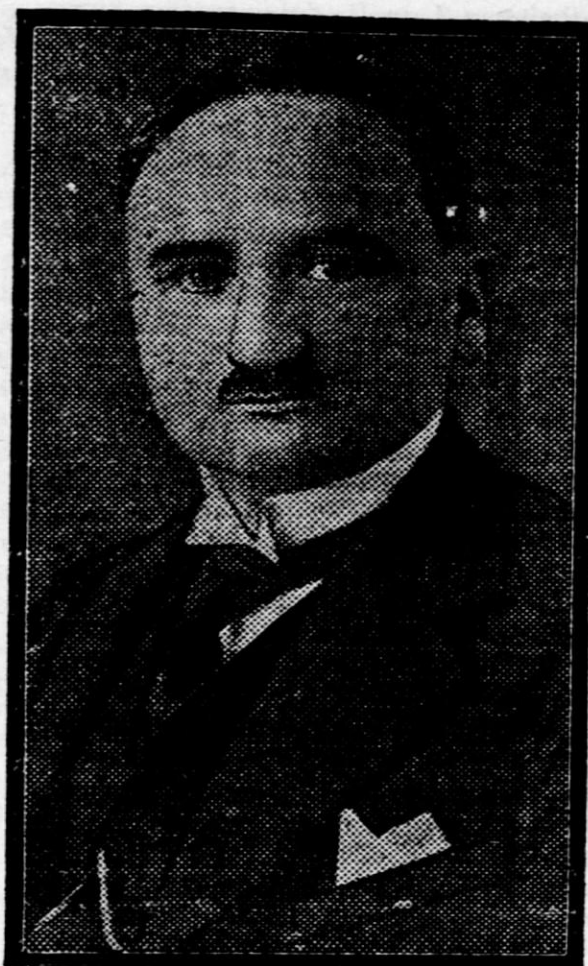
Dohodki CMI

Družba sv. Cirila in Metoda v Celju ni je prejela meseca maja 1926 prispevke, in sicer:

I. Podružnice: Sevnica 488.70 Din; Hreže 300 Din; Trbovlje 1. 1775 Din; Zalec, 2. 100 Din; Konjice 800 Din; Bled 82.75 Din;

VI. ljubljanski velesejem

Fran Bonač,
predsednik velesejma.

Ob letošnji otvoritvi

Predsednik Ljubljanskega velesejma g. Fran Bonač je danes otvoril VI. ljubljanski velesejem. Po pozdravu zastopnikov vlade, državnih in civilnih oblasti ter drugih gostov je nadaljeval:

Šest let Ljubljanskega velesejma! Še samo ta fakt bi bil zadosten dokaz njegove življenjske sile, pa tudi dokaz, kako nujno nam je potreben. Zlasti v današnji dobi svetovne gospodarske krize, ki grozi upropasti tudi našo industrijo in obrt, pripada velesejmu važna naloga, pokazati javnosti in prvi vrsti pa merodajnim činiteljem neupogljivo gospodarsko voljo Slovenije.

Dobro vemo, da bi deindustrijalizacija naše lepše pokrajine bila istovetna z njenim popolnim obubožanjem.

Ljubljanski velesejem naj dokumentira, da živi med nami kljub zadušljivemu ozračju splošnega, povojnega in ekonomskega kaosa borbeno gospodarsko hotenje, ki hodi, ne oziraje se na levo, ne na desno, naravnost v ciljem napredne gospodarske kulture. Z uspehi naših producentov bo dokazal velesejem, da je naše narodno gospodarstvo v jedru zdravo in da zasluži zato v polni meri vso moralno in gmočno pomoč od strani države.

Zadnja leta sem se razvijala ljubljanski velesejem v institucijo, ki dobiva čim dalje bolj samoniklo pristno narodni značaj, s čimer se ugodno razlikuje od drugih sejmov. Postaja idealna univerzalna razstava, ki hoče nuditi nazorno sliko o celokupnem našem gospodarskem in kulturnem življenju.

Porodile so se bile že v okrilju velesejma razstave za specialne panoge, kakor za živinorejo, ptujski promet, sport, lov in higijeno.

Na novo je letos prirastla kulturno-zgodovinska razstava »Slov. žena«, razstava izdelkov Tehnične-Srednje šole v Ljubljani in Puškarske šole v Kranju, ter jako zanimiva razstava male obrti, ki jo je organiziral tukajšnji Urad za pospeševanje obrti.

Mnogo dela še čaka velesejem v bodoče. Dal Bog, da bi častno završil svojo največjo, rekel bi, zgodovinsko nalogo, ki obstoja v tem, da vzgoji naš narod k samostojnosti in k smotrenemu delu za visoke gospodarske cilje.

S to željo zaključujem svoja izvajanja.

Posetite velesejem!

Milan Dular,
ravnatelj velesejma.

Ob otvoritvi VI. ljubljanskega velesejma

V nizu naših gospodarskih prireditvev odpiramo letos VI. mednarodni velesejem v Ljubljani. Ljubljanski velesejem je že tako ozko spojen z našim gospodarstvom naše države, da je postal neobhodno potreben, da ga ne moremo več pogrešati. On pa je tudi pomembni del prestolice Slovenije — bele Ljubljane. Danes slavimo praznik neumorne in neustrašne gospodarskega dela, prikazujemo revijo uspehov, doseženih v težkem boju za obstanek.

Minulo je leto v znamenju težke gospodarske krize, ki še vedno tišči in upropašča našo razvijajočo se industrijo, trgovino in obrt. Današnje stanje našega gospodarstva je še vedno katastrofalno. Vedno bolj narašča brezposelnost, ki je dosegla samo v industriji ogromno število 50.000 delavcev, za naše razmere strašna številka.

Očividno pa smo že prekorčili kulminacijsko točko. Današnja razstava naj pokaže, da je naša industrija, obrt in trgovina zdrava. Kljub temu, da težko diha v strupenem ozračju splošnega povojnega evropskega kaosa, vendar zastrupljena še ni. Trpi pa poleg splošnih gospodarskih neprilic največ radi nepravilnega pojmovanja naših težav in nezadostnega zanimanja nekaterih merodajnih faktorjev. — Ne manjka veliko in v Sloveniji bomo imeli popoln polom. Naša zemlja ni preveč radodarna in z velikim trudom izvalja slovenski kmet vsakdanji kruh, ki pa ni zadosten niti za četrtino slovenskega naroda. Slovenija stoji pred alternativo, ali da popolnoma obuboža, ali pa da se industrijalizira. Hoteč biti vredna posestrina Srbije in Hrvatske, se je Slovenija raje poprijela dela in stopila v svetovno areno, da tam v ostri tekmi z drugimi narodi skuša doseči čim večjo popolnost in obstanek. Treba nam je samo, da vsi merodajni krogi v polnem obsegu spoznajo naš težki položaj in uvidijo, da zavisi od izida borbe gospodarski obstoj ene najlepših pokrajin naše države.

Merodajnim faktorjem — državnim krmlarjem nazorno pokazati razvoj našega dela in nevarnost, ki preti uničiti mlade sadike, predočiti, da je obstoj naše države zagotovljen samo z razvito industrijo in obrtjo in jih prositi pomoči, to naj bo ena glavnih nalog letošnjega velesejma.

Ne bom poudarjal zaslug, ki si jih je pridobil naš ljubljanski velesejem za razvoj narodnega gospodarstva naš

še države, omenjam naj le, da so ljubljanskemu velesejmu dani vsi pogoji, da se bo vršil v naprej še dolgo vrsto let, ker nam je nadvse potreben.

Velesejem je pognal nove korenike. Pridružena mu je letos kulturno-zgodovinska razstava, »Slovenska žena«, Higijska razstava, Radio-razstava, razstava izdelkov Tehnične srednje šole v Ljubljani in Puškarske šole v Kranju, zanimiva razstava male obrti, ki jo je organiziral tukajšnji Urad za pospeševanje obrti. Opozorjam na reprezentančno razstavo Češkoslovaške, Francije in Poljske, poleg izdelkov ostalih inozemskih držav. Radi pomanjkanja prostorov pa priredimo specialne razstave kmetijstva, vrtnarstva, živinoreje, kulture itd. v jeseni začetkom septembra.

Egon Zois, tajnik ljublj. velesejma:

Pomen in namen velesejma

Ne mine leto, ne da bi pesimisti in malodušneži s sočutjem vprašali: »Kajne, letošnji velesejem je bil zadnjič?« In res se je zdelo, kakor da se je ideja velesejmov že preživela, da so velesejmi povojni pojav, sličen verižništvu in inflaciji in da bi bil že čas velesejme odpraviti in obdržati kvečjemu onega v Lipskem.

Uprava ljubljanskega velesejma se je lotila letos dela ne brez strahu in boječe se je ozirala proti mračnemu gospodarskemu obzorju. Gospodarska depresija je težila vso Evropo in tudi naša država ima pred seboj še mnogo težkih, doslej nerešenih problemov.

Kljub temu pomeni VI. ljubljanski velesejem velik uspeh. Industrija, trgovina in obrt so se združile, da pokažejo v veliki manifestaciji svojo voljo in svojo življenjsko sposobnost in mirno lahko rečem, da zanimanje za velesejem že več let ni bilo tako veliko, kakor je letos. Že več tednov pred otvoritvijo je bilo sejmistično popolnoma razprodano in zamudnike je bilo treba odkloniti, ali pa so se morali zadovoljiti s prostorom na prostem.

Naravno, da se moramo vprašati, od kod to izredno zanimanje baš v tem letu, ki iz gospodarskega stališča ni posebno povoljno, kakaj je tak naval, da prostori, s katerimi razpolaga uprava, komaj zadoščajo?

V prvi vrsti moramo priznati, da je začela ideja velesejmov v čisti obliki polagoma prodirati in da je pretežna večina razstavljalcev spoznala, da moderni velesejem ne more in ne sme biti navadni sejem, da si poedini razstavljalci pač žele, da pride na velesejmu do znatnih zaključkov, da pa leži pomen velesejmov kljub temu drugje.

Velesejem je v prvi vrsti ogromno reklamno podjetje, zgrajeno pravza-

prav na združnih temeljih. V Jugoslaviji ni nobenega podjetja, pa naj bo še tako dobro fundirano, staro in bogato, ki bi moglo izdati za reklamo in propagando tolike svote, kakor jih izdaja vsako leto ljubljanski velesejem. Naj mi bo dovoljeno navesti nekaj števil, ki govore glasneje kot vsaka beseda.

Velesejmsko glasilo »Sejmski Vestnik« se tiska v 2500 izvodih. Doslej so izšle štiri številke, kar pomeni, da se je razposlalo 10.000 izvodov. V državi je nad 600 krajev, kjer je nabito 15.000 velikih lepakov. Poleg tega je izdala uprava 10.000 manjših lepakov, ki so nabiti po vagonih, tramvajih in izložbah. Ilustrirani prospekti odnosno vabila k udeležbi na velesejmu so se razposlala na 40.000 naslovov. In če si hočemo ustvariti približno sliko o stroških za te priprave, da je znašala samo poštnina za razpošiljanje teh prospektov in vabil 10.000 Din. K temu je treba prišteti še stroške za inšerate v tujih inozemskih listih in za zastopstvo v inozemstvu.

Jasno je torej, da nobena tvrdka sama zase ne zmora take propagande in da igra velesejmski urad v tem slučaju pravzaprav vlogo velikopoteznega reklamnega podjetja, ki zbira od svojih odjemalcev odnosno razstavljalcev naročila, da razvije potem kolektivno, veliko propagando, čije efekt koristi vsem razstavljalcem. Čim več je posetnikov, tem večje je območje velesejmskih propagand in vsak razstavljalce dela torej v lastnem interesu, ako priporoča posejanje velesejma tudi onim krogom, med katerimi dela propagando za svoje podjetje kot tako.

V težkih časih, v katerih živimo, je velesejem tudi manifestacija, skoraj bi rekel demonstracija. Seveda miroljubna demonstracija brez kričanja in razbrzdanih strasti. Demonstracija, ki naj sili tiste, ki jim je namenjena, k razmišljanju. Naša industrija, trgovina in obrt kliče na velesejmu glasno vsakomur, ki hoče slišati: Pogledite, mi smo tu, mi delamo, mi se borimo, z nami stojite in pade blagostanje dežele. Začeli smo z malim in v težki borbi smo si opomogli. Vsi, ki bi mogli, ste nam dolžni pomagati, nas morate ščiti, kadar nam teče voda v grlo. In voda nam že teče v grlo.

Posrečna misel sejmskega urada je bila tudi ta, da je pomaknil termin velesejma znatno naprej. Predhodno je bila sklicana anketa in vprašalo se je vse dosedanje razstavljalce, da-li jim konvencija prireditve velesejma v septembru ali v juniju. Pretežna večina se je odločila za junij in uspeh kaže, da so ravni prav. Začetek potovalne sezone nam obeta mnogo tujcev, ki bi se si peljali skozi Ljubljano, ki pa bodo združili sedaj koristno s prijetnim in si ogledali velesejem.

26. junij v koledarju sicer ni rdeče označen, vendar pa je praznik, praznik veselja do dela in do življenja.

Luka Vilhar

URAN

se je preselil iz Koprarjeve ulice na

Dunajsko cesto št. 12

V prodajalni

Imamo tudi prave prodajalske ge-nije. Takšne povsod iščejo trgovci in jih drago plačujejo. Gotovo si marsikatera dama želi pri težjem nakupovanju dobrega, spretnega, nevsiljivega prodajalca. Da, nevsiljivost! Ta lastnost pred vsem odlikuje simpatičnega prodajalca. Prezgovornemu »komisarju« je že zdavnaj odklenalo. Edino pravilna prodajalna metoda je ta, ki ni prežeta s prigovarjanjem in brezpo-trebni hvalisanjem. Vsak šef naj bi svozim uslužbelem za vedno prepovedal stereotipično frazo: »Te vrste blaga smo že silno mnogo prodali!« kajti moderna kupovalka se ne bo nikdar navdušila za stvar, ki jo odobrava splošni okus.

Spreten prodajalec mora biti tudi dober poznavalec ljudi, in kot takšen bo takoj spoznal, ali je njegov nasvet potreben ali ne. Čim diskretnije pod-pira kupca, tem bolj gotovo bo kupci-ja sklenjena. Nikdar naj ne hvali blaga, katero je kupec kategorično odlo-žil. Predloži naj drugo blago in na kratko razloži kvaliteto in najpriklad-nejšo uporabo istega. Vselej pa naj višje ceni izbiro kupca kakor kupnjo samo. Ako kljub dolgemu izbiranju nič ne ugaja, naj prodajalec spretno pri-krije nejevoljo in se dela kot, da mu je kupčija postanska stvar, in je za-dovoljen s tem, da je lahko svoje bla-go razkazal.

Izkušen trgovec pravi: »Kupec je bolj. Nezmočljiv je. Kar reče je po-stava, — dokler je v trgovini. Ker pri-nesse denar, je on gospod. Tudi, če ku-pi le dve šivanki. On kupi! In vzdržuje trgovino in osobe v njej. Kim zado-voljniji je kupec, tem več zasluži pro-dajalec.»

Ta razmišljanja sem pobrala v ne-kem tujem listu, veljajo pa tudi za na-še razmere.

Uva.

Citroen-avtomobili

10/12 HP 4-5 sedežni v posebno fini luksuzni izdelavi. Vseled ugodnega kurza inranka po nizki ceni takoj dobavljivi iz skladišča pri Jugo-Auto, d. z o. o. x. Ljubljana, Dunajska cesta 36, Telefon int. 232.

Kotiček za vse na velesejmu

Že pet let nas strašijo, da velesejma ne bo več in da bodo postavili na sejmišču cirkus ali gugalnice, kar bo več neslo. Pa je ta strah kakor vsi drugi strahovi — v sredini votel, okrog ga pa nič ni. Velesejem imamo in smo lahko veseli, da ga imamo. Kajti bi ne bilo dobro, če bi ga nam odesle gugalnice. Gugati se znamo menda vsi, eni bolj, drugi manj, ampak zamenjati velesjem za gugalnice vendar ne kaže.

Velesejem ima svoje mikavnosti in teh mu ne more nihče vzeti. Tam so paviljoni, koje, kolibe in hišice, v njih pa vse polno pisane robe od kmetске rute in rdeče marele pa tja do polno-jarmenika in avtomobila. Kdor si vso to robo ogleda, mora priznati, da bi ne bilo napačno, če bi imel Rockefeller-jev žep in Kolesnikove zleze za pomla-jevanje. Hodil bi po koga in kolibah tristo let in pokupil vse, kar je na pro-daj. Ali to so samo skromne želje, ki jih ne kaže goniti v teh težkih časih preveč na pašo, da se ne objedo. Pa bi potem takem vsem ne bil tako zna-

menit, če bi ne imel posebnih paviljo-nov in koj za vse. Ker jih pa ima, mu ključemo: še na mnoga leta!

Ta obče koristna reč tiči na sejmi-šču v kotu na severozapadni strani. Imenuje se tuuradno veselčni prostor in mora plačevati od nočnega zraka posebne davke. Naj jih le plačuje, za-kaj se pa ni pravočasno pobrigal, da bi ga teh nadlog oprostil. Tu na tem veselčnem prostoru se zbira staro in mlado, vsi spoli, stanovi, sloji in po-klici, bogati in revni, veseli in žalostni, zaljubljeni in razočarani. Tu svira-jo in muzicirajo, plešejo in skačejo, vriskajo in pojejo — skratka tu je pri-jetno in veselo, kakor menda nikjer na svetu. Je in pije se seveda takisto, ali še več se govori, debatira, diskutira, vzdihuje in smje. Koliko upognjenih postav se guga pozno v noč iz tega ko-tička v mesto, koliko tajnih misli roji po mladih glavah in koliko src se vz-me — to vedo samo kostanji, ki raz-prostrajo nad grešnimi dušami svoje košatev rhove in skrbje, da se nebo ne

pohujša. Zemlja je že itak pohujšana in je torej vse v redu. V redu je tu-di to, da ima naš velesejem veselčni prostor, kjer se bomo — če Bog da in sreča junaška koj jutri zvečer brez gu-galnic gugali, da bo veselje.

P. S. Tisto zastran srčnih krčev in zdravlila za grlo je potem takem v redu in gre velesejmski upravi vsa čast, da skrbi tudi za javni blagor. Samo nekaj smo v naglici prezrili, kar je našemu velesejmu takisto v čast in ponos. Do-slej smo imeli Slovenci lepo navado, da smo hodili v hudi vročini za procesijo in prosili Boga, naj nam namoči poljopri-vredo. Zdaj je prevzel to človekoljubno zadevo naš velesejem in deževnih procesij ne bo več treba. Kadar se zemlja posuši in bodo viseli cuckom od vročine jeziki iz gobcev, napovemo otvoritev velesejma, pa bo lilo tako, da nas od-nese s kozami in kolibami vred po Savi in Dravi tja doli v Črno morje. Tudi to je važna pridobitev, ki je ne smemo podcenjevati.

Vrvenje na sejmišču

Ob tridesetletnici ljubljanskega velesejma

Iz zapiskov starega Ljubljančana. — Koncentracija vseh državnih dobav v Ljubljani. — Modne razstave za vso državo. —

V tistih letih po vojni prenavljanja našega celokupnega javnega življenja, ki so razven tega zaslovela s svojo baletovno podobenstvom, se je zbrala gruča gospodarskih pionirjev, katerim je korakal na čelu industrijalet Bonač, da ustanovi po vzgledu tedaj vzhajalnih institucij na zapadu tudi v beli Ljubljani takozv. Ljubljanski velesejem. Dobro se spominjam ogromnega zanimanja javnosti, pa tudi izrednega gospodarskega in propagandnega uspeha, ki so ga imeli Ljubljanski velesejmi zaporedoma do tlej, dokler ni nastopila gospodarska kriza, pravzaprav pa znana preorijentacija k solidnosti in sistematičnosti v našem gospodarskem življenju. Nekaj let je institucija kolebala med razstavami in praviimi velesejmskimi prireditvami, potem se je s čudovito naglico razvila v pravo smer koncentracije slovenskih in jugoslovenskih gospodarskih proizvodov; velesejmi so leto za letom predstavljali proizvode naše domače podjetnosti in vsestranske pridnosti.

L. 1928.

Znamenito je bilo v tem oziru leto 1928. neposredno po otvoritvi obilnih skupščin, ki so prinesle v slovenske dežele popolnoma sveže javnokoristne akcije, predvsem intenzivno elektrifikacijo celokupnega slovenskega ozemlja. Ta elektrifikacija se je predložila na ljubljanskem velesejmu v množici razstav, ki je obsegala vse podrobne načrte, vse gospodarske koristi tako za industrijo, kakor za poljedelca. Naša letovišča so dobila svoje električne železnice, na Vrščici in na Kredarico so bile napeljavane vzpenjače Vsa Slovenija se je preprežala z žrakovinami zvezami in brzovoznimi tramvaji in naizodredneje konstrukcije, solidna poljedelska trgovina s poljedelskimi proizvodi je začela v nepredvidenem obsegu in razmahu. Vse slovenske vasi tja do gorskih kajžic so dobile električno razsvetljavo in pogonsko silo, kar je omogočilo nebroj malih industrij in obrti, ki so bile preje navezane na drago ročno delo, oddaljene naprej pa mehanizirane in standardizirane z električno gnanimi stroji. Ves ta napredek in vsi ti načrti so bili razstavljeni na tedanjem velesejmu, ki je po pravici vzbudil pravo senzacijo, ker je pomenil odločen korak iz široke tehnične podjetnosti k praktičnemu preoblikovanju naše domače zemlje v smislu odločnega napredka.

L. 1935.

Se pomembnejša je postala velesejmska prireditev L. 1935., ko je Slovenija po prizadevanju dalekovidnih šolnikov postala vzgojno središče za celo državo. Ljubljana je zaslovela s svojimi zasebnimi vzgojevališči, ljubljanska univerza je nadgradila ostale institute v državi, slovensko šolstvo je postala prava šolska švica Jugoslavije. Na tem velesejmu so bili razstavljeni temeljiti načrti vsega slovenskega šolstva, profesorji so razkladali najnovejšo učne metode, v posebnih oddelkih so bili razstavljeni proizvodi, ki so služili široki šolski industriji. Tedaj se je slovenska industrija pričela specializirati na proizvode v masi, ki ne zahtevajo sestavljenih tvornic in strojev, tako, da je lahko mislila na pravo standardiziranje proizvodov ter na osvajanje celokupnega jugoslovenskega tržišča, kar so tudi vzporedno omogočile tedaj zapadnim pokrajnam sila priljazne beogradske vlade z naklonjenimi trgovinskimi in carinskimi varstvi.

P-p-pokorno javljam, da je pri vseh včerajšnjih predstavah dosegla sijajni uspeh izvrstna veseloigra Ljubimkanje v garniziji

Za izvrstno zabavo pridno skrbijo: **Harry Liedtke, Lillian Harvey, Mary Kid in K. Junkermann.** — Predstave danes ob: 4, pol 6, pol 8. in 9. Predstave jutri ob 3, pol 5, 6, pol 8. in 9.

To imenitno veseloigro predvaja: **ELITNI KINO MATICA,** vodilni kino v Ljubljani — Telefon 124 Kot prihodnje veseloigro prinaša „Sv. Janez in kanarček“ z Harold Lloydom.

Jugoslovensko Sokolstvo

Razmišljanja pred odhodom jugoslovenskega Sokolstva na vse-sokolski zlet v Pragi.

Na Vidov dan 1. 1919 so se zbrali v Novem Sadu odposlanci srbskega, hrvatskega in slovenskega Sokolstva in so soglasno sklenili likvidacijo plemenskih sokolskih zvez. Obenem so ustanovili za vse Sokolstvo v Jugoslaviji enotno organizacijo: Sokolski Savez SHS, ki je dobil dve leti pozneje sedanje ime: Jugoslovenski Sokolski Savez (JSS). Za prvega starosta je bil izvoljen naš nepoznani brat dr. Ivan Oražen, ki je, žal, 1. 1912 nenadoma umrl.

To je bil naš prvi Sokolski sabor, ki je ob burnem navdušenju vseh navzočih bratov in sester in ob prisotnosti poslanika CSR na našem dvoru, Antonina Kalina, ustvaril osnovno enotni sokolski organizacijo v naši kraljevini na temelju glavnega principa: en narod, ena država, eno Sokolstvo! — Tyrševa ideja, ki je ena in enotna, je glavna srčna žila tudi našega Sokolstva, zato mora tudi to Sokolstvo biti eno in enotno! To je prva zapoved jugoslovenskega sokolskega življenja. Kar stoji izven te zapovedi, to ni naše.

Leta 1924. smo imeli v Zagrebu drugi Sokolski sabor, ki mu je prisostvovalo tudi večje odposlanstvo COS pod vodstvom brata Stepanka in Dvojaka in odposlanstvo poljskega Sokolstva z bratom Adamom Zamyskim in bratom dr. Aleksandrom Sezenskim na čelu. Sprejeli smo ustavo jugoslovenskega Sokolstva, ki ostane v veljavi do tretjega Sabora ali pa še dlje, ako se ta ne izpremeni. Tretji naš Sabor bo 1. 1929 v Beogradu.

Po I. členu naše sedanje ustave ima Jugoslovensko Sokolstvo namen, vzgajati pripadnike naše in drugih slovanskih narodnosti v Jugoslaviji telesno, pravno in duševno do najvišje dosegljive popolnosti v zmislu Tyrševe sokolske ideje. Ta vzgoja se mora vršiti v narodnem, demokratskem in naprednem duhu, stremeti za tem, da postane vsa narod deležen te vzgoje.

Na II. svetovni Saboru smo premostrili vsa javna vprašanja, ki so važna za nas in odločno posegajo v življenje in bitje našega naroda. Iz tega spoznanja in po svojem razumevanju, ki je nastalo brez kakršnihkoli vplivov iz izvensokolskih vrst, temveč iz zavedanja samega bivanja sokolske misli, smatramo jugoslovenski Sokoli, ne ozirajoč se na plemo, vero in stan, toda v duhu naprednosti, demokratičnosti in socialne pravičnosti, za svojo nalogo, da ustvarimo višji kulturni tip jugoslovenskega človeka kot sredstvo za razvoj in ujedinjenje Slovanstva na poti k ujedinjenju človeštva.

V pogledu posebnega delovanja v našem narodu — po evoluciji smo postali Jugoslovani — hočemo dati in ohraniti narodu najpopolnejšo moč, ki s svojo vedno se dovršujočo močjo neprenehajno in trajno zagotavlja narodu življenje v neskončni čvrstosti, zavesti in neminljivi navdušenosti. Svoj namen in smoter hočemo doseči s harmonično telesno in duševno vzgojo, ki stremi za absolutno telesno in duševno svobodo in samostojnostjo, ki ji je podlaga prosveta, napredek in lastna sodba vsakega posameznika v vsakem oziru, za vzgojo, ki temelji na popolni enakosti, na

bratski ljubezni in človečnosti, na odkritosti in na vseh lastnostih čistih značajev.

Tako sokolsko pravno in telesno vzgojo smatramo za podlago vsemu življenju naroda, za podlago njegovemu zdravju, njegovi čilosti in njegovi delavnosti. Sokolstvo mora biti mogočna opora vsemu stremljenju naroda po višjih smotih, mora biti izraz njegove moči in njegove zavednosti. Po udejnjenju in osvoboditvi našega naroda mora Sokolstvo pred vsem sodelovati pri zgradbi trdnega in stalnega temelja pridobljene samostalnosti, podlaga temu pa tvoril zdrav, izobražen, pravno in samozavestno živeti državljani.

Tako razumevamo Sokolstvo, izvirajoče iz velike Tyrševe duše, je svobodna in samostojna ideja naše lastne nacionalne inicijative, na katero ne deluje noben zunanji činitelj in se pokorava edino načelu telesne, pravne in duševne krepitev naroda v znamenju večnega gibanja, in načelu, da ni smotno z doseženim nikdar zadovoljni, temveč težimo vedno za onim, kar je boljše in lepše, stopajoči od Jugoslovenstva k Slovanstvu, od Slovanstva k človeštvu.

Temu bistvu našega sokolskega mišljenja zvesto in vdano, hoče jugoslovensko Sokolstvo braniti vsak trenutek edinstvo jugoslovenskega naroda, edinstvo in neodvisnost jugoslovenske države proti vsem sovražnikom. Naše Sokolstvo se v svoji svobodni državi, ki jo je pomagal graditi ne samo s svojimi idejami, temveč tudi s svojimi najboljšimi brati, ne more odreči vplivu na zgradbo in utrjevanje te države v duhu sokolskih načel: napredka, demokratizma in socialne pravičnosti. V duhu teh načel se mora preizkušiti vsak član našega naroda iz nezadovoljstva, odvisnega in nezavednega v svobodnega in politično zavednega državljana.

Sokolstvo, združeno v JSS, je nepolitična organizacija, toda vsakemu Sokolu boji svet Tyršev ukaz, da ima vsako trdno in lastno politično prepričanje, ki odgovarja sokolskim načelom, in politično delovanje vsakega Sokola bodi uravnano po sokolskih načelih. Sokolstvo zahteva od vseh svojih članov, da se povsod, to je v zasebnem in javnem življenju, kjerkoli se križajo lastne zahteve z zahtevami drugih, ravna brezizjemno po zahtevah sokolskega bratstva, strpljivosti, dostojnosti in socialne pravičnosti. A tlačenim in uslužbenim delom svojega naroda ostajamo zvesti v življenju in smrti in se hočemo poboriti za njih telesno, duševno, pravno, gospodarsko in politično povzdigo, neodvisnost in svobodo.

Ti skromni posnetki iz naših sklepov že dovolj razložijo in nedvoumno zahtevajo širok okvir najintenzivnejšemu, nikoli mirujočemu našemu sokolskemu delu. To naše delo vodi, uravnava, giblje in razpleta naša iskrena sokolska zavest, ki nas dviga sedaj na pot do zibelke Sokolstva, v zlato slovanško sokolsko Prago, da se tamkaj bratom in sestram pokažemo, da nismo Sokoli samo v besedah, ampak da se opravimo šteje mo med pripadnike velike slovenske sokolske rodovine tudi po dejanjih in življenju!

E. Gangl, starosta JSS.

Občni zbor pevskega zbora „Glasbene Matice“ v Ljubljani

se je vršil v ponedeljek 21. t. m. v Matični pevski dvorani ob lepi udeležbi članstva. Predsednik g. S. Pečenko je orisal delo zboru in odzbor v minulih sedmih letih poročal o notranji organizaciji in stališču v društvu in javnosti. Iz tajništva poročila, ki ga je izprvo podal g. Gerčar, je posneti, da je bilo delo zboru čvrsto in intenzivno. Z vopalnimi točkami je zbor nastopil v prvem polletju pod g. Kumarjem na Koroskem večeru in novinarskem koncertu, za redne koncerte je pa študiral dve veliki orkestralno-vokalni deli. V decembru in januarju je bila pod okriljem Narodnega gledališča dvakrat izvajana V. Novakova grandiozna simfonična pesnitev »Vihar« s pomnoženim mopernim orkestrom pod vodstvom g. Stritofa, a sezijo zaključili veliki jugoslov. oratorij dr. B. Širolo »Abrahamova krčeva«, ki ga bo zbor izvajal s 6 solisti in opernim orkestrom pod vodstvom g. Stritofa v četrti, dne 1. julija t. l. v Unioni. Poleg pevskih vaj je imel zbor enkrat tedensko pevsko šolo pod vodstvom g. Fr. Marolta. Odbor je letos založil tudi njegovo »Pevsko vadnico«, ki se je izkazala tekom zadnjih dveh letnih tečajev kot izborna vezba, katero bi morali uvesti s pevsko šolo vsi naši zbori, ki hočejo doseči temeljito teoretično in praktično izobrazbo svojih pevcev. — Letos je tudi podelil zbor svojim častnim članom umetniške diplome in priredil spominski večer ob 80letnici dunajskih koncertov. Bilo je še nekaj drugih družabnih prireditev. Iz dijaških vrst ima zbor marljiv in inteligenten naraščaj. Poročilo o zborovi imovini je podal g. K. Lasbacher ter dobil po poročilu revizorja g. Prunka absolutni priznanje in zahvalo. Občni zbor je odobril sprejem nekaterih novih pevcev in pevke zadnje sezije v zborovo članstvo. V odbor so izvoljeni skoraj vsi dosedanjí odborniki in namestniki, tu sicer: predsednik S. Pečenko, tajnik Jak. Gerčar, blag. K. Lasbacher, arh. J. Cerar, revizorja J. Prunk in A. Maurer, nadalje v moškem zboru načelnik I. Peruzzi, odborniki VI. Pelan, dr. VI. Kreč, IV. Wohinz, I. Hočevaz, v ženskem zboru načelnica KI. Hrovatova, odbornice Joža Jakšetova, Iva Jurčeva, Dana Pavličeva, Minka Webrova. Delegata za skupščino J. P. S. sta pred. S. Pečenko in Jos. Prunk. Pri služajnosti so bile soglasno sprejete nekatere pomembne resolucije glede zborovega povelja, boditega dela in sodelovanja z drugimi Matičnimi korporacijami. Svoje pevsko leto zaključil zbor z velikim orkestralnim koncertom »Abrahamova krčeva« dne 1. julija t. l. v uniojski dvorani.

Vsak Slovenec mora biti član Vodnikove družbe

Film

Pri nas in drugod

Ljubljanski kinematografi so nam dali ta teden razmeroma bogat repertoar izbranih filmskih del. Zopet je dominirala Amerika, kakaj večina kinematografv je dala ameriške filme. V prvi vrsti naj omenimo gradivo filmsko delo »Civilizacija«, katero je predvajal Dvor. Za filmi »Črni angel« in »J'accuse« je sledil tretji pacifistični in protivojni tendenci film. Vsebinsko sicer popolnoma sliči filmu »J'accuse«, tehnično in režijsko pa ga skoraj prekaša. Režiser R. Ince je res ustvaril tu remek - delo filmske produkcije. Vse strahote in grozote svetovne vojne, divji pokolji spopadi bojov, jočih se armad, uničevanje imetja, rušenje mest, potapljanje ladij in drugi slični prizori so bili podani tako verno, da je dihlo življenje iz vsake slike. Poleg svoje tendence proti vojni je imel film propagandno smisel za Rdeči križ. Kljub neugodni sezoni je premijera »Civilizacije« dosegla razmeroma velik uspeh in so bile prve dni predstave razprodane.

Drug film velikega stila je bil »Špijon«, ki ga je predvajal Ideal. Tudi to delo je ameriškega izvora. Film »Špijon« je bil veren posnetek historičnih dogodkov, ki so se pred dvema stoletjema odigrali na ameriških tleh ter je pričal o junaški borbi Amerikancev za svojo svobodo. Tudi tu je režija ustvarila mojstrsko delo. Washingtonov prehod preko zamrznjene reke Delaware je bil kulminacija filma. Igralsko je bila zasedba prvovrstna, škoda je, da je film nekoliko nesmiselno razleknjen ter vsebuje tudi več neugodnih momentov. Sicer je zelo konvencional in privablja lepo številno gledalcev.

Kino Matica je predvajal v začetku tedna repizo filma »Ko je Avstrija propadla«, odnosno »Tragedijo Habsburžanov«. Sedaj predvaja češkoslovaški film »Jugoslovensko - češkoslovaško pobratimstvo v filmu«. Film se odlikuje po lepih in jasnih posnetkih ter je docela zanimiv.

Dvor nam je v začetku tedna poleg »Civilizacije« še predvajal komično zgodbo »Pat in Patachon« v sedmih nesilih. Dasi je film skromen po svoji koncepciji z ozidrom na sulet in scenariju, vendar je bil veliko boljše od običajnih takozvanih slagerjev. Ideal predvaja te dni ljubko in dražestno Baby Peggy v uspešni filmu »Dva vrazlička«. Dvor pa zaključuje ta teden s filmom »Častnik dunajske garde«. Film je nemški produkt.

V Mariboru so igrali »V rokah prostitutice«, »Frizijska krlje«, »Yvette«, »Kraljica

mode«. Oba zadnja filma smo videli že v Ljubljani.

V Zagrebu so igrali: »Pat in Patachon« v sedmih nesilih, predvajano že v Ljubljani, »Dete drugega«, »Zena, ki je grenila«, »Don Juan«, »Raffles, amaterski vlogovec«, »Mala prodajalka« in druge.

V Beogradu so igrali: »Bela sestra«, »Nibelunge I. in II. del«, en film Harry Hela, »Pat in Patachon« v Pratri. »Katastrofa na morju« itd.

Novi filmi

Povodom 10letnice znane bitke na Mazurskih jezerih, kjer se je Hindenburgu posrečilo zavrniti naval ruskih armad v Vzhodno Prusijo, so v Nemčiji izgotovili film »Narod v stiski« (Volk in Not), čegar delanje se godi ob času bitke. Senzacijo filma tvori Hindenburg sam, ki je sedaj kot republikanski državni predsednik privolil v to, da je osebno nastopil v filmu kot cesarski vojskovodja. Vsebinska filma je seveda tendenčna v nemškem duhu.

Mady Christians posnema te dni na Dunaju novi film »Kako se Dunaj joče in smeje«. Film bo dogotovljen že do jesenske sezone.

Pariška filmska tvrdka Pahté Cinema je izgotovila več filmov, ki bo baje i tehnično i režijsko zelo dovršeni, tako da bodo lahko vzdržali konkurenco z ameriškim in nemškim filmi, ki so sicer v zadnjem času docela izpodrinili francosko produkcijo. Najboljše imenuje filma »Večni židi« z Gabrielom Gabrio, »Vstajenje« z Marcelom L' Herber in Emo Lyun ter »Mala pustinja« z Beto Balfour. Vsi ti filmi pridejo že tekom prihodnje sezone v Srednjo in Južno Evropo.

V Odesi izdelujejo film »Hamburg na barikadah«, ki obravnava komunistično vstajo v Hamburgu leta 1923. Delanje je posneto po opisu, ki ga je o oporu napisala nedavno umrla ruska komunistična pisateljica Larisa Reisner. Kakor skoro vsi ruski filmi, se bo tudi ta strogo držal zgodovinskih dogodkov in ne bo imel nikakega umetno vpletenega dejanja.

Aleksander in Marija Corda dovršujeta svoj najnovejši film »Moderna Dunbarry« po znanem romanu Ludovika Buro, Dorothy Gish pa igra glavno vlogo v novem angleškem filmu »Madame Pompadour«, ki ga snemajo londonske British National Pictures.

Ameriška tvrdka First National sestavlja film »Gospa v hermelinu«. Film je posnet po istoimenski Gilbertovi opereti, ki je žela pred leti po Evropi velike triumfe. Delanje se godi v dobi francosko - avstrijskih bojov leta 1810.

Edna Purviance, ločena žena Charlie Chaplina, se je s svojim bivšim možem zopet sprijaznila. Ne sicer v toliko, da bi se vrnila k njemu v zakonsko skupnost — to bi bilo tudi nemogoče, ker je znano, da se je Chaplin v tem poročil drugič in se s svojo novo ženo vsaj zdaj še dobro razume — vrnila pa se je k njemu kot filmskemu moštru in pod njegovo režijo igra v filmu »Sea Gull«. Ni dvoma, da bo film radi te pikantne okoliščine izredno privlačil in da mi je vsaj v Ameriki uspeh zagotovljen že naprej.

Mary Pickfordova

Mary Pickford velja še vedno za najlepšo ameriško filmsko igralko. V Ameriki, kakor po ostalem svetu, uživa velike simpatije in je naravno da javnost zanima njena biografija. Nedavno je lepa Mary imela obširen intervju z nekim italijanskim novinarjem. Pripovedovala mu je roman svojega življenja. Med drugim je Pickfordova izpovedala: Moj prvi uspeh v filmu sem si priborila že leta 1909. Stara sem bila takrat 16 let (torej liha sedaj 33, če je povedala po pravici in če ni prikrila par let). Toda koliko razburjenja, koliko iluzij, koliko kolebanja sem preživela, predno sem prišla k cilju.

Mary Pickfordova se je — zopet po svojih podatkih — rodila 8. aprila 1893. v mestu Toronto v Kanadi. Prvotno njeno ime je bilo Gladys Schmidth. V rani mladosti ji je umrl oče in njena mati je ostala brez vsake pomoči s tremi nepreskrbljenimi otroci: Gladys, Lotte in Jackom. Sosed Schmidthovih je bil strojinik v gledališču in ta se je zavzel za osirotelo dečo. Priporočil je malo Gladys impresariju gledališč v Torontu in Gladys je bila sprejeta. Kljub temu da je bila njena mati nasporna narava, da gre hčerka h gledališču. »Prvi dan sem igrala v drami »Kralj denarja«, tako pripoveduje Mary Pickfordova. »Dobro se spominjam, kako so me vso pomazali z rdečo barvo. Zdelo se mi je sama sebi kot Kitajka. Na teden sem zaslužila 15 dolarjev, kar je bilo za našo siromašno rodino izdana podpora. Sklenila sem, da ostanem pri gledališču. Ko sem igrala v komediji »Bebe« sem si nadela ime Mary Pickford. Čemu, boste vprašali? Zato, ker so moje pravo ime ljudje težko izgovarjali. Leta 1904. je naša gledališka družina gostovala v newyorškem predmestju Newyersey. V gledališču na Broadwayu so takrat dajali glasovito delo »The Warren of Virginia«. Hrepenela sem, da igram v tem komadu. Toda težko je bilo priti do glasovitega režiserja Belasca. Navzlic temu sem prodrla do njega. Ni me sprejel baš preveč priljazno. Zdrži se je nad mano: »Kaj hočete Vi? Kdo vas je pustil sem?« Prestrašena sem obstala in zardela. Pristopil je bližje k meni in prijazneje vprašal: »Kaj želiš, mala?«

Rekla sem mu da hočem igrati vlogu v zgoraj omenjenem komadu. Prošerno se je zasmeljal in sarkastično pripomnil: »Koliko let imaš?« Odvrnila sem: 15 let. Nekaj časa je molčal (zame je bila to cela večnost) nato pa mi je dal prepiš dolge vloge in mi ukazal recitirati.

Toda denar ni vse. Glavno je igrati z ljubeznijo in zanosom, vestno in marljivo. Takega mnenja je tudi moj mož Douglas Fairbanks. Oba sva srečna, kakaj jaz ljubim njega in on ljubi mene.

Tako je kančala Mary Pickford svoj intervju.

To in ono za vse

Češki Robinzon v polarnih krajih

Romantični doživljaji Jana Welzla. — Iz Moravske preko Amerike v sibirski pustinje. — Zemlja Lamutov in Čukčev. — Med večnim snegom in ledom ob berinškem morju.

Zadnjič smo kratko poročali, da se je oglašil kmalu po Amundsenovi ekspedicijski na severni tečaj Čeh Welzl, ki je živel dolgo leta v polarnih krajih. Welzl opisuje v čeških listih svoje doživljaje tako-le:

»Ime mi je Jan Welzl. Rojen sem bil 15. avgusta 1868 v Zabrehu na Moravskem. Često sem se spominjal svojega rojstnega kraja, kjer sem preživel mlada leta. Kot mladenič sem hrepenel po tulinu, rad bi se bil odkril teli, toda naposled hrepenenja nisem mogel več obvladati in tako sem leta 1895. odšel z doma. Poslušal sem svoj notranji glas in odšel v širni svet.

PRVIČ NA MORJU.

Najprej sem odpotoval v Genovo. V italijanskem pristanišču sem prvič videl morje. Tu se je začelo moje mornariško življenje na tujih parnikih. Predstavil sem si ga sploščeno drugače. Pozneje sem se prepričal, da v življenju ni vedno tako, kakor si misli človek v mladih letih. Jan Welzl je nosil takrat na nekem angleškem parniku premog. Ta parnik ni bil prvi, pa tudi ne zadnji, ki me je naučil trdo delati. Plul je v Baltimore v Severno Ameriko. Udobno se nisem vozil, pretrpel sem mnogo in edina tolažba je bilo upanje, da se na suhem odpočijem. Počitka sem bil v baltimorskem pristanišču kmalu sit. Parnik je odplul iz Baltimora proti obali Texasa in se vkrčal v Galvestonu. Sklenil sem potovati z njim dalje v svet in bil sem vesel, da so sprejeli na parnik blago za Vladivostok. O panamskem kanalu se je takrat samo govorilo in pisalo. Mnogo let je minilo, predno je plula prva ladja iz Atlantskega v Tihoocean. Upal sem, da bom videl tudi Južno Ameriko in da me bo vodila pot mimo neobjavljenih pokrajin, ki so jih odkrili španski in portugalski raziskovalci, toda parnik je vozil blago tudi za afriška pristanišča in tako sem začel svoje potovanje okrog sveta v nasprotni smeri. Pot okrog Afrike in rtiča Dobre nade je trajala z odmorom v Kapstadtu 72 dni. Ko smo se čez 72 dni izkrcali v Vladivostoku, sem dal parniku za vedno slovo. Upal sem, da dobim v Vladivostoku drugo službo, ki bi mi več nesla, tako da bi si lahko prihranil nekaj denarja za svoje načrte, o katerih sem temeljito razmišljal.

SREDI SIBIRIJE.

In res sem kmalu dobil službo vratarja v carskem arzenalu. Delal sem dotle, dokler so me potrebovali. Pozneje sem dobil službo in sicer pri gradbi zabajkalske železnice. Tu sem zaslužil mnogo in ker sem skromno živel, sem si kmalu prihranil toliko, da sem mogel nabaviti najpotrebnejše stvari. Ko je bila železnica dograjena, so me poslali v Uluhan - Vjrusk. Tu sem se začel pripravljati na pot proti Lednemu morju. Denarja sem imel dovolj. Treba je bilo nakupiti še stvari, brez katerih nisem mogel na tako dolgo in naporno potovanje. Odpeljal sem se torej v Irkutsk, kjer sem si kupil konja in vozček na dva kolesa, puško, strelivo in toplo obleko. Najprej sem hotel doseči pokrajino ob srednjem toku reke Sene.

Sploščeno sem hodil po neobjavljenih krajih, kjer se križa nebroj stezic in kjer se človeku zdi, da odhaja na oni svet. Niti pojma nisem imel, kam te stezice vodijo. Lasje so se mi ježili, ko sem videl ob poti cele kope živalskih in človeških kosti. To so bili ostanki ubitih volkov in v boju z divjimi zvermi razgraničenih lovcev. Ta del Sibirije je bil takrat še popolna pustinja. To je bil strašen del moje poti, vendar pa se daleč ne najstrašnejši. Če bi bil vedel, kaj me čaka, bi se bil najbrž vrnil med civilizirane ljudi. Toda vračati se ne znam in tako sem nadaljeval pot.

Solnce mi je kazalo smer. Tako sem se naučil na morju in v pustinji sem se ravnal vedno po solnčnem vzhodu in zahodu. Po sibirski pustinji sem hodil 47 dni, končno sem prišel iz nje. Jedel sem zelo malo, da bi mi jestvina ne zmanjkala. Večinoma sem jedel samo meso divjačine, ki sem jo spo-

toma ustrelil. Divjačine je bilo povsod v izobilju. Onstran Ustudske pušave sem prišel zopet do ljudi. Bili so domačini. Ustavil sem se v naselbini Kačugi, da dopolnim zaloge živil. Dalje sem se hotel napotiti ob reki Leni, kamor so prihajale takrat številne trgovske karavane.

Reka Lena je po svoji velikosti impozantna, Jakuti jo smatrajo za nekako božanstvo. To je ena največjih sibirskih rek in tudi edina pot, ki veže domačine z zunanjim svetom. V tistih časih so prenašali vse blago po Sibiriji s pomočjo karavan. V Irkutsku se je blago prekladalo in vozilo polati z ladjami proti severozapadu. Velika trgovska postojanka v teh krajih je bil Humustok. Tu se je blago razvažalo v raznih smereh preko Vitimska in Verholenska. Tam je tudi najbolj sibirski del Sibirije, ker ni nikjer na svetu tako mrzlo, kakor v Verhopansku. V Humustoku je bilo za časa carizma mnogo političnih kaznjencev. Takih kazniških postojank je bilo ob sibirskih rekah zelo mnogo. Politični kaznjenci so morali pomagati pri prevozu blaga. Delali so morali tudi v rudnikih in to je bila najhujša kazen. Mnogi so se v prognanstvu oženili z mongolskimi dekleti ter se prilagodili razmeram tako, da se jim po domovino sploh ni tožilo. In to so zdaj pravi Sibirijanci.

MED MONGOLSKIMI NOMADI.

Med nomadskim plemenom, ki je naseljeno ob reki Leni, se mi je godilo še dokaj dobro. To plemo se imenuje Nomani. Tu sem našel mnogo dobrih ljudi, ki so me z veseljem sprejeli. Samo to je bilo slabo, da se nisem razumel. Mongolskega jezika namreč nisem razumel, mogoče novi znanci pa seveda o češčini niso imeli pojma. Ogledal sem si pustinjo Ust Kutskaia ter naselbine Kirensk, Vitinsk, Olekninsk in Sigalava. Za reko Leno sem prišel med Jakute. Jakut je divji človek, skoraj bi rekel, da ni človek. Živi tako, kakor mu veka narava. Nobenih predsodkov ali omejitve ne pozna. Ljubezni ali spoštovanja sploh ne pozna, ukrade vse, kar mu pride pod roke. Puške se boji kot zajec. Polti je temne, kar priča o mongolski rasi. Vsa poti v tem ozemlju vodijo skozi pragozde. Epidemije bolezni so med Jakuti doma. Najlepši kraj je okolica mesta Jakutska. Ko sem se bližal Jakutsku, sem zagledal v daljavi visoko leseno ograjo, ki predstavlja nekako utrdbo. Zgradili so jo prvi ruski kolonisti zato, da bi kljubovali neprestanim napadom divjih plemen. Ustavil sem se pri spomeniku, na katerem je zabeležena letnica 1632, ko je bil Jakutsk ustanovljen.

NEVARNOSTI DIVJE PUSTINJE.

Onstran Jakutska se že začnajo neskončne snežene pustinje, ki segajo tja do Lednega morja. Zopet sem hodil po nepregledni pusti pokrajini, kjer sem bil vedno v nevarnosti, da me ubegli kaznjenci napadejo in ubijejo. Daleč naokrog sem videl samo gore in gozdove, polne divjih zverí, čijih tuljenje mi ni dalo spasi. Volkovi so me zavohali že od daleč in takoj so začeli tuliti. Promet je v teh krajih zelo težak. Pozimi vozijo pošto po reki Leni do Verhojanska in Verholenska, od tod pa nazaj v pokrajino ob reki Kolimi. Poletje gre poštni promet po suhem, odnosno po snegu.

Nemogoče je opisati vse, kar sem v teh neznanih pustinjah preživel in pretrpel. Onstran Jakutska se vse ceste končajo in tako sem moral iskati pota med grmičevjem in močvirji. Hodil sem večinoma po stezicah, ki so jih ugledali lovci in domačini. Včasih sem srečal transport vkle-njenih političnih kaznjencev. Sli so povešenih glav tja, kjer jih je čakala neizogibna smrt. Iz teh najsevernejših kazniških postojank se namreč nihče ni vrnil. Pobegniti sploh ni bilo mogoče. Ti izgnanci so dobro vedeli, da pobeg še ne pomeni rešitve, pa so vendar bežali. Zapustili so svoje arestantske čete in se klatili po pragozdih dotlej, dokler jih niso razgale divje zveri. Onstran Jakutska imajo domačini globoko

v skalah zavetišče. V tem zavetišču so se begunci skrivali pred čerkeskimi kozaki, ki so jim bili vedno za petami. Tako je nastala neprestana borba med begunci in kozaki. Begunci so se prilagodili običajem in navadam domačinov. Nastale so cele vasi, o katerih ruske oblasti niso imele pojma. V teh vaseh so živeli begunci strogo po komunističnih načelih. Vse je bilo skupno in občina je imela oblast nad poedincem.

LAMUTSKI BRLOGI.

Od Jakutska sem potoval najprej skozi ozemlje Lamutov. O tem plemenu sem spotala slišal, da ljubi red in čistoto. Prepričal sem se, da je baš narobe. Tudi med Lamuti razsajajo nalezljive bolezni in cele naselbine so izumirale. Ruski izseljenci so vzeli temu plemenu bogata lovišča in tako je živelo v največji bedi. Tu sem že videl podzemne brloge, v katerih žive ljudje. V brlogih je bilo toliko uši, da sem ostal rajši pod milim nebom. Videl sem mršave Lamute, ki so čepeli v skupinah na snegu in si medsebojno obrali uši. Bogatejši Lamuti imajo kolibe in se tudi toplo oblačijo. Za obleko jim služijo živalske kože.

Bližal sem se s svojim vozčkom neskončni ravnini, pokriti z močvirji in jezeri. Tu sem se seznanil s takozvano severno stepto in tundro. V teh pokrajinah žive Tunguzi, Čukčeni in Čaučusi, podobni Jakutom in Lamutom. To so sami pogani. Čim bolj sem se pomikal proti severu, tem bolj so bila ta plemena divja in drzna. Starost smatrajo ta plemena za prokletstvo in stare ljudi za parazite. Zato stare ljudi enostavno pomore. Starčka so v moji navzočnosti odvedli na polje, mu prerežali vrat in razparali trebuh, da bi ne mogel več jesti. Če je tak nesrečen bogat, mu prirede svečan pogreb. Vse njegovo imetje pokradejo, meso, ki si ga je nabral, razdele, nekaj kosov pa pustijo okrog mrljice.

ONSTRAN MEJ CIVILIZACIJE.

Potovanje po teh krajih je bilo zelo težko in nevarno. Prenočišča nisem mogel nikjer dobiti, pa tudi skriti se nisem imel kje. Brlogi teli plemen so tako majhni, da se človek niti obrniti ne more. Poleg tega je v brlogu neznošen smrad. Čim se stemni, se slečejo vsi do nagega in hodijo nagaj po brlogih. Nelzmerna pustinja je meja civilizacije. Smrt preži tu na vsakem koraku. Gorje človeku, ki se približa kotanji v tundri. Pogreznje se prej, predno zakliče na pomoč. Takih kotlin je vse polno. Zato sem se plazil vedno ob skalah, kjer so tla trdna. Divjačine tu ni bilo mnogo, ker so se preveč razpasli volkovi. Često sem moral streljati, da preprodim krčelo lačnih volkov. Skozi to pustinjo sem potoval 27 dni.

Potem so se zopet pojavili gozdovi in gore. Bližal sem se pokrajini ob reki Kolimi. Ob vzhodu tega pogorja ležita mesteci Silgitar in Jačise. Kraj je redko naseljen z različnimi mongolskimi plemeni, ki se preživljajo z lovom. Večino prebivalstva tvorijo Čukčevi. Tudi tu sem imel z jezikom velike preglavice. Čukči so zelo negostoljubni in tako mi niso hoteli odgovoriti niti na vprašanja v ruščini, čeprav so jih razumeli. Debelo so me gledali in človek bi mislil, da so gluhi in nem. Kmalu sem spoznal, da je treba občeati z njimi brez ceremonij. Če sem hotel kaj kupiti, sem stopil h kolibi in ustrelil skozi okno. Samo to sredstvo je pomagalo. Streljalo se je divjaki tako bali, da so mi prinesli vse, kar sem potreboval in da niti odškodnine niso zahtevali.

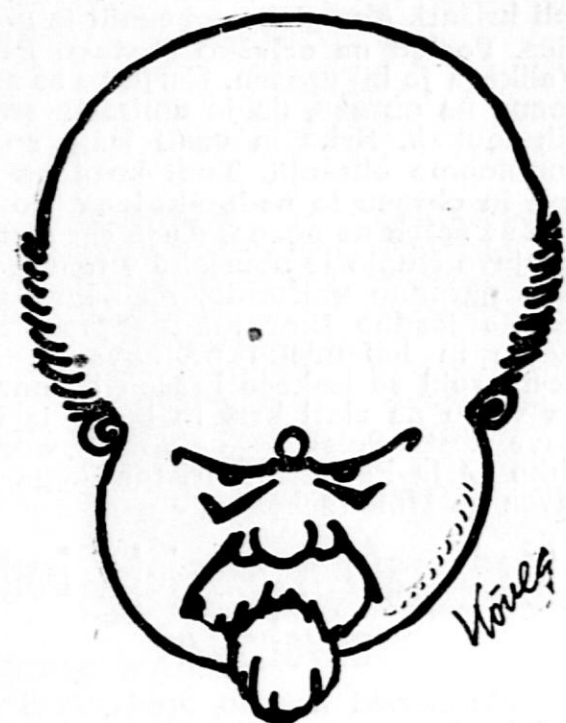
Ustavil sem se v veliki kazniški naselbini Gornjega Kolimska. Tu sem moral izpolniti zaloge. Dalje sem prišel do Srednjega Kolimska, od koder sem imel še 110 kilometrov do Nižnjega Kolimska. Tu se razcepi pot proti Ključu in Čintsi. V bližini tega razpotja se me prvič seznanil s polarno nevihto. Ker se v strahovitih snežnem metežu nisem mogel orijentirati, sem krenil ob reki Indigirki. Začelo me je zebsti in moral sem obleči kožuh.

GROZEN DOŽIVLJAJ.

Od vseh doživljajev v teh divjih pokrajinah mi je ostala najbolj v spominu epizoda, ki sem jo doživel pri nekem mongolskem plemenu, naseljenim med Kamčatko in petropavlovsko gubernijo. Nisem namreč vedel, da mora moški takoj ponuditi ženski roko in srce, čim jo pogleda ali celo nagovori. Če izjavi, da je noče poro-

čiti, kakor sem storil jaz, smatra poglavar plemena, da je dotična ženska slaba in zato jo obsodi na smrt. Ubije jo lastnorčno, potem jo razseka na štiri dele in vrže dotičnemu moškemu kose njenega telesa pod noge. Tako se je zgodilo tudi tisti nesrečnici, ki sem jo slučajno nagovoril jaz...

Poincare razmišlja o krizi.

(Francoska karikatura.)

Dva usodna strela

V južnem delu Norveške, blizu norveško-švedske meje, leži starodavno in slavno mesto Frederikshald, ki dobi s prihodnjim letom zopet svoje staro ime Halden. Kakor znano, so Norvežani nedavno prekrstili večino svojih mest in opustili vsa tuja imena. Želeli so pri Kristijaniji, ki je dobila zopet staro norveško ime Oslo. Blizu Frederikshalda stoji znamenita gorska trdnjava Frederiksten, ki je bila porušena pred 20 leti, ko je postala Norveška zopet neodvisna. Iz te trdnjave sta bila izstreljena v enem stoletju dva usodna strela. Prvi je bil izstreljen leta 1718. Ta je ubil švedskega kralja Karla XII. Karel XII. je bil zelo hrabri vojskav. Organiziral je pohod proti Rusiji, kjer je doživel v bitkah pri Polavi in Narvi popoln poraz. Njegove slave je bilo po teh bitkah konec. Ko je vodil svoje čete proti Danski, je obelgal tudi trdnjavo Frederiksten in padel v roke neznanega cestnega roparja.

Drugi usodni strel je padel iz te trdnjave 18. junija 1826. Bila je baš nedelja in poveljnik trdnjave je dobil nalogo, da opozori prebivalstvo s topovskimi streli na radostni dogodek v vladarski rodbini. Princeza Josefa je šla tisto nedeljo po porodu prvič v cerkev. Njen sin je bil poznejši kralj Karel XV. Na povelje so izstrelili iz trdnjave določene število topovskih streljalo, in sicer proti mestu, ki je ležalo globoko doli pod trdnjavo v nedeljskem miru. Skozi mesto je tekla sicer široka reka, vendar so pa vznemirjali meščane pogosti požari. Prebivalstvo je zažgalo hiše večkrat samo, da bi za časa dansko-švedske vojne sovražnika v Frederikshald ne našel zavetišča. Tako se je zgodilo tudi pred obleganjem Frederikstena l. 1716. Dne 18. junija 1826 pa požara ni povzročilo prebivalstvo samo, marveč topovski strel namenjen pozdravu princeze Josefine. Odpadek slepega strela je padel v okraj Rusternd na neko leseno streho in kmalu se je dotična hiša vnela. Ker je bilo v bližini mnogo lesenih hiš, modernega gasilstva pa sploh še niso poznali, je bil severni del Frederikshalda kmalu v plamenih. Prebivalstvo je v paniki bežalo iz hiš v južni del mesta, upajoč, da najde tam varno zavetišče. Veter je bil sploščeno ugoden. Naenkrat se je po obrnil v nasprotno smer in požar je prekoračil reko ter se razširil tudi na južni del mesta. Čez pol ure je bil ves južni del podoben ognjenemu morju. O rešilni akciji ni bilo govora. Dva dni in dve noči je divjal ognjeni demon po mestu in uničil vse, kar mu je prišlo na pot. Kar

je prebivalstvo v naglici rešilo, so razni sumljivi elementi pokradli. Požar je kmalu dosegel tudi trdnjavo Frederiksten, v kateri je bila velika smodnišnica. Poveljnik trdnjave, general Fleischer, ki je poslal gorečemu mestu vojaštvo na pomoč, ni imel nikogar pri rokah, da bi mogel preprečiti nevarnost strahovite eksplozije. V trdnjavi so bili samo kaznjenci, in sicer 93 mož v okovih. General jih je dal pod stražo priversti na dvorišče, čigar stene so zadrževale požar, ter jim sporočil, da noče spremeniti njihove zaporne kazni v smrtno. Povedal jim je, kakšna nevarnost preti trdnjavi in kakšne posledice utesne imeti eksplozije. Zato da jih odpušča v miru, ker itak nima vojakov, da bi jih stražili. Dejal jim je, naj se hitro razkrope na vse strani in naj obžalujejo svoje zločine. Ob enem je pozval prostovoljce, ki bi hoteli odnašati iz smodnišnice smodnik in z junaštvom zaslužiti pomilostitev. Na plemenitost je na kaznjence tako vplivala, da se vsi do zadnjega priglasili. Službujoči častnik je odšel z njimi v smodnišnico, kjer so napravili kordon in začeli zalivati smodnik, da prepreči katastrofo. Delali so neprestano 24 ur.

Tako je bila trdnjava rešena, dočim je mesto do tal pogorelo. Ko je po preprečen eksploziji poveljnik poklical kaznjence k sebi, da se jim zahvali, sta manjkala samo dva, ki nista verjela obljubi in sta med delom v smodnišnici pobegnila. Takratni zakoni niso poznali nobenih obzirov in zato je dal general odvesti kaznjence pod močno stražo v Frederikstad, kjer so morali čakati kraljeve odločitve.

Zanimivo je, da je bilo mesto Frederikshald že takrat zavarovano. Gasilci so imeli posebno zavarovalnico, pri kateri so bili zavarovani vsi prebivalci. Ker je pa vse pogorelo, tudi zavarovalnice niso mogli izplačati. Nesrečnemu prebivalstvu so pomagala druga mesta in tako je bil Frederikshald kmalu obnovljen.

Voltaire o zagonetnem možu z železno masko

V svojem delu o Ludoviku XIV. govori Voltaire tudi o zagonetnem kaznjencu z železno masko. Nekaj mesecev po smrti kardinala Mazarinija, l. 1661, so pripeljali v pomorsko trdnjavo na otoku Sv. Margarete v Cannesu izredno visokega in elegantnega kaznjenca. Ze spotoma je imel na glavi čelado, ki je bila narejena tako, da je lahko jedel, ne da bi jo odložil. Čelade, ki je zakrivala ves njegov obraz, sploh ni smel sneti. Straža je dobila strogo povelje, da ga takoj ustrelji, čim sname to čelado.

L. 1690. so prepeljali tega kaznjenca v pariško Bastillo. Čelado je imel še vedno na glavi. Nekaj mesecev poprej je posetil kaznjenca vsemogočni vojni minister markiz Louvois in govoril z njim zelo spoštljivo. Med pogovorom je minister ves čas stal. V Bastilli so opremili za kaznjenca posebno sobo. Vse želje so mu bile brez ugovora izpolnjene. Zagonetni jetnik je ljubil dobro kuhinjo, fino perilo, čipke in kitaro. Tudi poveljnik Bastille je imel pred njim velik respekt. Redko se je pripetilo, da je v njegovi navzočnosti sedel. Zdravnik, ki je oskrboval jetnišnico, je videl čisto jetnikov jezik in telo, nikoli pa ne obraza. Jetnik se ni nikoli pritoževal in svoje tajnosti ni omenil niti z besedico. Umrl je l. 1703., po 42letnem bivanju v jčji. Pokopali so ga na svetopavelskem pokopališču.

L. 1661. se sicer ni govorilo, da bi bila kaka odlična oseba izginila, vendar pa Voltaire ne dvomi, da je bil jetnik z železno masko odličnega rodu. Prve dni njegovega bivanja na otoku Sv. Margarete se je pripetil sledeči zanimiv slučaj. Poveljnik trdnjave je sam nosil jetniku hrano, in ko je odhajal, je vedno zaklepal za seboj vrata. Nekega dne je jetnik praskal z nožem po srebrnem krožniku in ga vrgel nato skozi okno. Na obali je stal slučajno neki ribič, ki je krožnik pobral in ga odnesel poveljniku trdnjave. Ribiča so takoj zaprli in poveljnik je hotel na vsak način izvedeti, da-li zna ri-

Rabindranat Tagore:

Moja prekrasna sosedka

Mlado vdovo, ki je stanovala v sosedni hiši, sem globoko spoštoval — vsaj svojim prijateljem sem tako pravil. Celotno moj najboljši prijatelj, Nabin, ni vedel, kaj se godi v moji duši. In bil sem celo nekako ponosen na to, da je ostala moja strastna ljubezen neomadeževana in da jo skrivam tako v najboljhih kotičkih srca. Ona je bila podobna orošenemu cvetu sefali, ki se je prezgodaj osul. Presvetla in presvetla za ozaljšano zakonsko posteljo je bila že vnaprej določena za nebesa.

Toda strast, podobna hudourniku, ki ga ni mogoče zaježiti ob izviru, — išče izhoda. Zato sem hotel izliti svoja čustva v stihih. Toda neposlušno pero ni hotelo omadeževati predmeta moje strasti.

Pripetilo se je zanimivo naključje. Kot nalašč je obšla ob tistem času mojega prijatelja Nabina nepremagljiva strast do pesnikovanja. Navajala je nanj kakor potres. To je bila prva omotica r'loga dečka in bil je enako slabo podkovan v ritmih, kaor v literaturi sploh. Vendar se pa ni mogel premagati. Uknil ni se je čarovniji, kakor vdovec drugi ženi.

In tako se je zatekel Nabin k meni. Sijet njegovih pesmi je bil star — prestar. obenem pa vedno nov. Vsi njegovi srčni izlivi so bili namenjeni tej

ali oni ljubici. Za šalo sem ga sunil pod rebra, rekoč:

— Pa naj bo, stara podrtija! Kdo pa je ona?

Nabin se je zakrohotal in odgovoril:

— Saj niti sam ne vem. Priznavam, da mi je bilo zelo prijetno pomagati prijatelju. Kakor koš, ki sedi na račjih jajcih, sem trošil ves zanos svoje zaprti strasti za Nabino srčne izlive. Njegove nezrele umotvore sem tako vneto predelaval in popravljal, da se je vsaka njegova pesem skoraj v celoti spremenila v mojo.

Tedaj je dejal Nabin ves presenečen:

— Saj to je baš tisto, kar sem hotel povedati jaz, pa nisem mogel. Od kod neki jemlje vsa ta prekrasna čustva? Kot pravi pesnik sem odgovoril:

— Črpal jih iz svoje domišljije. Zakaj, kakor veš, iskreno čustvo je vedno nemo, in samo domišljija rodi lepe besede. Realnost zapira srčnim izlivom pot kakor skala, domišljija si pa vedno uglaadi pot.

In ubogi Nabin je v zadregi odgovoril:

— D-da-a, saj vidim, da, prav zares, — potem je malo pomislil in znova zamrmral: — Da, da, prav praviš!

Kot rečeno, je bilo v moji ljubezni mnogo sprostitve skromnosti, ki mi je branila izraziti svoje čustvo z besedami. Ko pa sem dobil v osebi Nabina za-

slon, so bile odstranjene vse ovire v razmahu mojega peresa in zanos iskrene čustva se je izlil v te pesmi pod tujim imenom.

Včasih se je Nabinu posvetilo in dejal je:

— Saj to so tvoji stih! Natisniti jih dam pod tvojim imenom.

— Malenkost, — sem ugovarjal. — To so tvoji stih, dragi moj. Le tu pa tam sem malo pomagal.

In Nabin je sčasoma verjel, da je res tako.

Ne bom tajil, da sem se često oziral na okence sosedne hiše z občutkom, podobnim občutku astronoma, ki opazuje zvezdno nebo. Res je tudi, da so bili moji skrivni pogledi za plačilo včasih deležni divnega prizora.

Nekoč me je pa pretreslo. Mar bi mogel verjeti lastnim očem? Bilo je vroče poletno popoldne. Ozračje je bilo soparno in nemirno, od severozapada se je bližala nevihta. Tam, na severozapadnem delu nebosklona, so se kopčili črni oblaki, in na tem neobičajnem, groznem ozadju se je pojavila postava moje sosedke, ki se nemo zrla v pusto prostranstvo. Cel svet brezplodnih zanosov sem odkril v daljnem pogledu teli bleščeti črni oči. Morda je ostal v tem sijanju mojega jasnega meseca še kak neugasli vulkan? Ah, ta pogled, poln neizmernega hrepenenja, ki je prodiralo skozi oblake, je iskal kakor mogočna ptica nedvomno pribežališča v človeškem srcu. Ne na

nebes.

Pri pogledu na neizrečeno strastnost tega pogleda sem komaj krotil svojo razburjenost. Zdal se mi je zdelo, že premalo popravljati petošolske pesmi. Vse moje bitje je zahrepenelo po kakem junaškem činu. Koncem koncev sem sklenil, da se posvetim vzbujanju zanimanja med rojaki za vdove, ki naj se drugič poroče. Hotel sem ne le agitirati in pisati, marveč tudi gmotno podpirati to človekoljubno akcijo.

Nabin se je začel pripraviti z menoj. »V vdovstvu za vse življenje,« — je dejal, — »je neskončna čistost in mir. Tiha krasota, podobna krasoti nemih pokopališč, ki jih obseva blede svetloba enajstega dne.* Sama možnost drugega zakona uniči to božanstveno lepoto.»

Toda te vrste sentimentalnost mi gre vedno na živce. Ako začne lepo rejen človek med gladovanjem prezirajoče govoriti o jedi in dopovedovati od lakote umirajočemu, naj potolaži svoj apetit s ptičjim petjem — kaj poročete o njem? Tudi jaz sem energično ugovarjal:

— Čuj, Nabin, umetniku se utegne zdeti razvalina prekrasna, toda hiš ne zidamo samo zato, da bi jih umetniki gledali, marveč tudi zato, da bi mogli ljudje v njih stanovati. In zato je tre-

* Enajsti dan vsakega meseca je posvečen v Indiji postu in pokori.

ba ne glede na umetnike skrbeti v hišah za red. Lepo je idealizirati vdovstvo, če se ti sploh ne obeta, toda pomni, da stoji za vdovstvom živo človeško srce, ki drhti od muk in neutušenih želja.

Mislil sem, da bo težko preprečiti Nabina in zato sem se morda nekoliko preveč razvnel. Ko sem pa zaključil svoj kratek govor, sem začuden opazil, da je Nabin nekam čudno in zamišljeno vzdihl ter mi pritrldil.

Nekako čez teden dni je prišel Nabin k meni in izjavil, da je pripravljen dati drugim dober vzgled in poročiti vdovo, samo če bi mu hotel pomagati. Bil sem ves iz sebe od veselja. Navdušen sem ga objel in obljubil, da mu dam za ženitev potreben denar. Tedaj mi je Nabin zaupal vso svojo storijo.

Izvedel sem, da Nabinova ljubica nikakor ni bila izmišljena bitje. Izkazalo se je, da tudi Nabin na dostojno razdaljo že dolgo obožava neko vdovo, da pa živi duši ni odkril svoje tajnosti. In vendar so prihajale revije, v katerih je priobčeval Nabin svoje ali bolje rečeno moje pesmi, v neke divne ročice, in poezija je napravila svoje. Njeno srce se je vnelo in Nabin je bil srečen. Zdal je potreboval njen vitez samo še nekaj denarja, da uredi praktično stran te zadeve.

— Saj ti lahko jaz posodim, — sem mu predlagal.

— Da, toda ti veš, da bom moral

ne čitati in je-li videl dotični krožnik še do drugi. Naposled je ribiča izpustil skozi. Lahko greste in hvatite Boga, da le niste učili čitati.

Ta zagonetni jetnik je bil baje grof le Vermandois, nezakonski sin kralja budovca XIV. in njegove ljubice, gđe le la Valliere. Drugi zopet trdijo, da je bil to vojvoda beaufortski ali vojvoda normanski. Faktično pa še dandanes ni pojasnjeno, kdo je bil ta jetnik.

General de Costa.

Novi predsednik portugalske vlade, ki je prišla na krmljo po zadnji revoluciji in hoče uvesti tudi na Portugalskem diktaturo po vzorcu Španije in Italije.

Grobovi ruskih carjev odprti

Nedavno je dala sovjetska vlada odpreti carsko grobnico v cerkvi znane Petropavlovske trdnjave, ki stoji na drugem bregu reke Neve nasproti bivše rezidence ruskih carjev, takozvanega Zimnega dvorca. Boljševiki so izjavili, da morajo grobnico odpreti v interesu zgodovinskega študija. Toda vzemirjanje mrtvih carjev je bilo važno v prvi vrsti za sovjetsko državno blagajno, zakaj v grobnici so našli neizmerno bogastvo v obliki draguljev in zlatnine. Boljševiki listi «Slovo» opisujejo odpiranje carske grobnice, v kateri počiva carja Peter Veliki in Aleksander I. ter carica Katerina II. tako-le:

«O carju Aleksandru je krožila med ruskim ljudstvom pravljica, da je odšel v Sibirijo in postal menih in da so mesto njegove pokopali nekoga drugega. Legenda pripoveduje, da car ni umrl dne 1. decembra v Taganrogu, marveč da se je dal proglasiti za mrtvega, v resnici se je pa na stara leta posvetil duhovniškemu stanu. Fjodor Kužmič ni bil baje nihče drugi, nego car Aleksander I. In res je bila njegova krsta v carski grobnici prazna, kar je dokaz, da utegne biti legenda o tem carju resnična.

Ko so odpirali krsto carice Katerine II., se je zbrala pred Petropavlovsko trdnjavo veliko množica radovednega občinstva. Neka stara ženica je ironično vzkliknila: «Otroci, pazite! Katerina ne pozna sale.» Grobnica, kjer ležale carske krste, je bila slabo razsvetljena, ker električna razsvetljava ni funkcionirala. Po stenah so visele slike raznih svetnikov, na katerih pa ni bilo več draguljev. Udarci kladi so odmevali po grobnici. Delavci so imeli mnogo opraviti z neko krsto. Prisotni komisar je vzkliknil: «Pazite, zdaj zdaj se kaže Katerina Velika. Kovinski pokrov so s težavo dvignili. Končno je bila kovinska rakev odprta. Pod njo je ležala lesena, s srebrom okovana krsta.

Na pokrovu je bil križ iz slonove kosti, poleg njega je ležal zavoj pergamenta, okrašenega z modrim svilenim trakom in visečimi rdečimi pečati. — Truplo velike carice je bilo dobro balzamirano. Bilo je že popolnoma izsušeno, tako da se lepe poteze na caričinem obrazu niso več poznale. Izborbo je bila ohranjena lasulja, pod katero so se videli gosti Katerini lasje. Roke je imela prekrizane na prsih. Na prstih so se lesketale v krasnih prstanih veliki dragulji. Mrtvaški prt je iz težkega svetloomodrega damaska. Ko so se ga dotaknili, je razpadel. Na nogah je imela Katerina bele svilene čevlji.

čakati še več mesecev, predno mi začne oče izplačevati rento. In kako naj živim ta čas?

Molče sem podpisal odgovarjajoči ček in dejal:

— Zdj mi pa povej, kdo je ona. Nikar ne misli, da bi ti utegnil hoditi v zelve. Prisegam namreč, da ji ne bom zlagal pesmi. Pa tudi če bi jih zlagal, bi jih pošiljal bratu, marveč tebi.

— Ne govori neumnosti, — je dejal Nabin. — Saj nisem skrivaj njenega imena iz bojazni pred tvojo konkurenco. Stvar je ta, da je bila ona zelo razburjena, ko sem jo zasnubil in me je prosila, naj ne povem prijateljem, da se poročiva. Zdj je to brez pomena, ker je itak že vse urejeno. Stanuje na št. 19, v hiši, ki stoji kraj tvoje.

Če bi bilo moje srce železen kotel, bi gotovo počilo. Tako sem pa samo vprašal:

— Torej ne nasprotuje drugemu zakonu?

— Zdj ne več, — je odgovoril Na, bin smeje.

— In meniš, da so imeli baš stih tak čudodelni vpliv?

— Nu, moji stihji pač niso bili tako slabi, — je dejal Nabin, — mar ni res?

Na tišem sem začel preklinjati.

Toda koga naj bi preklinjal? Njega? Sebe samega? Usodo? Vseeno, preklinjal sem.

Ije z debelimi zlatimi zaponami. Izgleda so kakor novi. Pač pa so nogavice popolnoma strohnele. Čez prsa je imela carica širok moder trak, poln rubinov, smaragdov in dijamantov. Na visoki lasulji se je lesketal diadem iz dijamantov in korald.

Pri odpiranju krste Petra Velikega se je polastila delavcev groza. Ko so zagledali truplo orjaškega carja, ki izgleda po 200letnem večnem spanju kakor da bi bil umrl nedavno, so se začeli križati. Mnogi so pobegnili iz grobnice. Pogled na orjaško postavo Petra Velikega je bil grozen. Carju se še zdaj pozna na obrazu, da je umiral v strašnih mukah. Brke in gosti lasje so se popolnoma ohranili. Tudi koža na rokah in obrazu je nedotaknjena. Po rokah se sploh ne pozna, da je car mrtev. Carjevo truplo je oblečeno v temno zeleno paradno uniformo, na nogah ima visoke jezdne škornje. Na prsih ima rusko in holandsko odlikovanje. Na desni roki se leskeče krasen dijamant, na vratu pa zlati križ in ikona iz slovo kosti. Poleg tega so našli v krsti sliko carja Petra kot pristaniškega delavca na Holandskem.

Madžarski ponarejalci bodo osvobojeni

Madžarski listi so pred dnevi poročali, da je princ Windischgrätz v ječi obolel in potrebuje zdravniške pomoči. Windischgrätzov zagovornik dr. Ulain je že ukrenil vse potrebno, da prepeljejo princa iz ječe v sanatorij ali pa da mu dovolijo po potrebi tudi bivanje v kakem morskem letovišču. S tem bi bila njegova kazen prekinjena.

Madžarski opozicijski krogi smatrajo, to olajšavo za prvi znak predstoječe osvoboditve obsojenih ponarejalcev. Nihče ne verjame, da bi ponarejalci francoskih bankovcev res odesedeli svojo kazen. Vlada čaka samo ugodnega trenutka, da osvobodijo ponarejalce, ne da bi vzbudili ta korak pozornost zemstva. V Budimpešti je javna tajnost, da je Windischgrätzov in Nadossyjev zapor samo fiktiven, zakaj oba sta faktično že zdaj na svobodi. Hodita lahko v mesto in vrata njunih celic se sploh ne zapirajo. Jetni, osobje ima velik respekt pred njima in splošno jih nihče ne smatra za kaznjence. Zanimivo je, da Nadossy tudi v ječi podpisuje akte, kakor da je še vedno policijski ravnatelj. Pač žalostna slika madžarskih razmer.

Zarnice

Osram — vsakovrstne najceneje

J. Gorec, nalaga kreditne banke.

Iz življenja londonskih soferjev

Neki londonski sofer opisuje svoje doživljaje, ki bi jih lahko označili kot «romance na štirih kolesih».

«Nekoč sem stal, — pripoveduje dotični Anglež, — «več ur v ulici Kensington in opazoval nekaj, kar je dišalo po ljubavni storiji. Neki mladenič je čakal dolgo pred veliko hišo, kjer je stanovala lepa mladenka, ki pa nikoli ni smela z doma sama. Dvakrat sem jo videl na cesti z neko starejšo damo. Obakrat je vrgla skrivaj na tla košček papirja, ki ga je mladenič takoj pobral. Nisem se mu čudil, ko sem jo videl od blizu. Bila je krasna. Kmalu so se začeli zanimati za zaljubljeni parček tudi moji kolegi. Stali smo z avtomobili v dolgi vrsti in čakali, kdaj pride kdo na vrsto, da zasluži z vožnjo nekaj denarja. Pri tem smo ubigali, kakšne izgleda ima fant. Eden mojih kolegov je izvedel, da je njen oče zelo bogat, da ima veliko javno skladišče in da je oče zaljubljenega fanta njegov konkurent. Nekega večera, ko sem bil s svojim avtomobilom drugi na vrsti, je skočil mladi Romeo v prvi avtomobil, takoj za njim pa tudi dekle. Ura je odbila baš sedem. Na trg Viktorije, hitro, vozite hitro, kar se da!» je zaklical mladenič soferju in že so se odpeljali.

Predno je zaval avtomobil za vogal, sem začel z bližnje ulice ogorčene kriče. Iz sosedne hiše je skočilo več moških, ki so kričali in mahali z rokami. Starejši gospod je stopil k meni in mi zapovedal: «Vozite za tem avtomobilom in pazite, da ga ne zgrešimo!» Nisem bil tako zabit, da bi ne vedel, za kaj gre. Zaljubljeni parček se mi je smilil. Zato se mi ni nikamor mudilo.

«Ali ste slišali, kam se peljeta?» je vprašal dotični gospod. «Med nami se je našel bedak, ki je izdal zaljubljenega dvojico. Nazval je trg, kamor sta se odpeljala.» «Tako smo tam,» sem za-trjeval gospodu in pognal avtomobil. Vozil sem zelo hitro pa temnih stranskih ulicah, da bi speljal moža, ki Londona ni dobro poznal, na napačno sled. Siromak je neprestano razbijal po šipi, češ, naj hitro vozim. Ko sva krenila čez most, je začel na ves glas kričati, ker je vedel, da to ni prava pot. Končno sva se ustavila pred neko palačo. Pozabil sem že, kaj je neznanec rekel, vem pa, da sva prišla prepozno. Stražnik, ki ga je poklical moj potnik, je izjavil, da gre najbrž za pomoto.

Drugi dan sem se preselil v drugo ulico, ker so me začeli kolegi zbadati, da bi bil dobra tašča.

Nekoč je stopil k meni neki igralec in mi naročil, naj ga čakam vsak večer po predstavi pred glediščem. Stvar se mi ni zdelo sumljiva, ker sem opetova-

no vozil igralce v gledališče in nazaj. Ker pa sem moral čakati pred stranskim vhodom, sem postal kljub temu pozoren. Vsak večer je prišla skozi dotična, samo za igralce namenjena vrata neka igralka in sedla v moj avtomobil. Takoj za njo je prišel tudi igralec. Vozil sem ju naprej v neko restavracijo, potem pa domov. Ko se je raznesla vest o njuni poroki, sem se čudil, da so mogli londonski listi pisati, da niti najintimnejši gledališki prijatelji niso vedeli za to ljubavno razmerje.

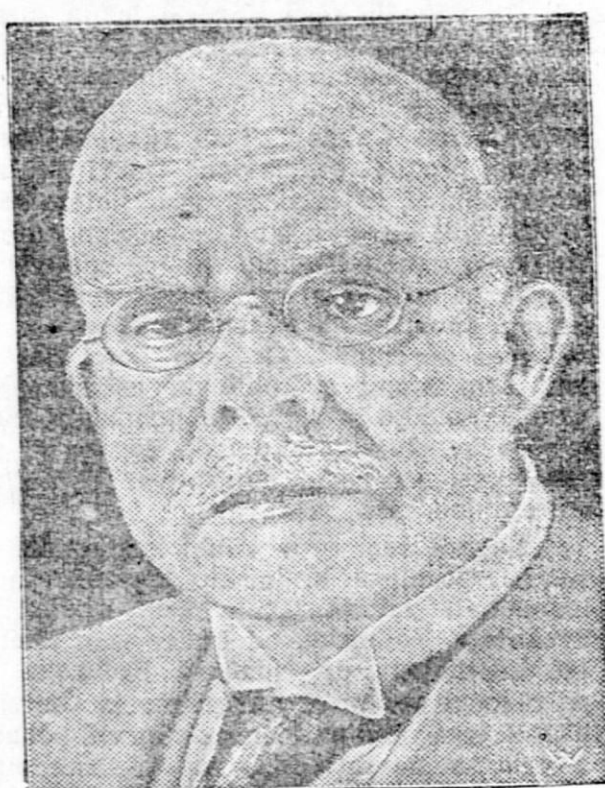
Povelje «vozite za avtomobilom, ki je pred vami,» se ponavlja v soferskem življenju često. Običajno da tako povelje privatni detektiv, ki zbira argumente za ločitev zakona. Nekoč sem misli, da bom pričel ljubavnega romana, pa sem pomagal policiji loviti zločince. Trikrat na leto sem vozil iz bogatega okraja neko damo na kolodvor v Ekstonu, od koder se je vozila v Belgijo. Pozneje sem iz pogovora z detektivom izvedel, kaj se vozi. Dotično hišo so stražili in neke noči so oblasti odredile hišno preiskavo. Izkazalo se je, da se skriva v dotični hiši zločinska tolpa.

Naj omenim še en zanimiv slučaj. Nekega večera je stopil k meni elegantno oblečen mladenič in mi ponudil pet šterlingov, če mu posodim avtomobil za 20 minut. Nisem se bal, da mi ga ukrade, ker sem dotičnega mladeniča že opetovano vozil v klub. Vzel je mojo čepico in si prilpil umetno brado. Skoraj bi ga bil zamenjal s pravim soferjem. Vozil se je nekaj časa po bližnjem trgu, naenkrat je skočil iz stranske ulice maskiran moški in dal dozdnevemu soferju znamenje, naj se ustavi. Iz bližnje hiše je stopila neka dama in velela soferju, naj jo odpelje na kolodvor. Obenem je stopil iz dotične hiše črno oblečen gospod z dvema kovčegoma in mlado deklico. Deklica je skočila hitro v avtomobil in se odpeljala z maskiranim soferjem stari dami izpred nosa. Tudi gospod je ostal na cesti. Pozneje sem izvedel, da sta bila to zakonca, ki sta hotela odpeljati svojo hčerko na Škotsko, da bi tam pozabila na svojo fanta. Toda nakana se ni posrečila in dekle se je proti volji roditeljev poročila. Vse bi bilo v redu, če bi bil maskirani sofer skrnil številko avtomobila. Tako je pa stražnik zapisal mojo številko in moral sem plačati 30 šilingov globe. Kljub temu mi je ostala bogata napitina za 20 minutno vožnjo.

Najboljši in najtrebnejši čevlji TIP-TOP in BALY-SICA

se dobe le v trgovini ŽIBERT, Prešernova ul.

Državni kancelar Marx.

Predsednik nemške manjšinske vlade, ki preživlja hudo krizo.

Čez 50 let najden

V Chicagu se je pojavil te dni 54letni mož, ki so ga pred 50 leti kot dete odnesli zločinci. L. 1874 so zločinci v predmestju Filadelfije ugrabili Charlie Crossa 4letnega sinčka. Drugi dan je dobil oče od zločincev pismo, naj položi na gotovem kraju 20.000 dolarjev, sicer bo mali Charlie ustreljen. Oče je šel s pismom na policijo, kjer so mu svetovali, naj zahtevano odškodnino odnese na določeni kraj, ko pa bo sinček zopet na varnem, se policija že potruji, da zločinci ne uidejo. Dogodek je vzbudil v Filadelfiji tako ogorčenje, da si zločinci niso upali priti po denar. Zato je začel nesrečni oče s pomočjo policija in na lastne stroške iskati izgubljeno dete po vsej Ameriki. Iskal ga je celih 20 let in potrošil vse premoženje v znesku 110.000 dolarjev. Šele po izgubi premoženja je obupal in nehaj iskati svoje dete.

L. 1890 se je zdelo, da bo pojasnjena ta zagonetka, ki je zanimala vso ameriško javnost. Takrat so namreč izsledili dva drzna zločince, ki sta bila osumljena, da sta pomagala ugrabiti Crossovo dete. To sta bila znana zločince tiste dobe Mosher in Douglas, ki sta postala tudi zgodovinski osebi, ker figurirata v mnogih ameriških romanih. Že so ju hoteli aretirati, toda pri vlogu v neko trgovino sta bila oba ustreljena. Pozneje se je izkazalo, da sta imela pajdaša Halleja, pri katerem se je nahajal izgubljeni Charlie Cross. Halle je nedavno umrl. Na smrtni postelji je Crossu priznal, da so ga pred 50 leti ugrabili in da je sin trgovca Crossa. Charlie Cross se je zdaj pojavil in tako ima Amerika novo senzacijo.

Razposajeni kopalci

Koga se ne polotita otožnost in hrepenenje, ko poleda to sliko. Tudi nam bi se lahko godilo že tako lepo, ako bi nam bilo vreme bolj naklonje.

no. Žal pa poznamo letošnje kopalne sladkosti še vedno samo iz opisov in slik kopalšč v tujih, bolj srečnih pokrajinah.

Še o samomoru madžarskega dijaka

Zadnjič smo poročali, da je skušal izvršiti madžarski dijak Valyi atentat na ravnatelja realne gimnazije v Rimavski Soboti na Slovaškem. Ker se mu pa atentat ni posrečil, je izvršil iz strahu pred kaznijo samomor. Preiskava o poskušnem atentatu in vzrokih samomora je končana, takoj da so zdaj znani motivi te študentske tragedije. Kakor smo že zadnjič omenili, so skušali madžarski opozicijski listi naslikati tragedijo dijaka Valyija kot politično afero. Pisali so, da je dobil Valyi, ki je bil sicer najboljši dijak, tik pred maturo v slovaščini red nezadostno. To je Madžarom zadostovalo, da proglasijo Valyija za mučenika in žrtev nacionalnega šovinizma. Seveda so budimpeštanski listi ta slučaj izrabili za napad na českoslovaško javnost.

Uradna preiskava je dognala, da samomor madžarskega študenta s politiko ni v nobeni zvezi. Valyi ni bil med najboljšimi dijaki. Studiral je s slabimi uspehi in bi moral imeti v latinščini in slovaščini nezadostno. V ostalih predmetih je imel večinoma zadostno. Že o Veliki noči je s pomočjo svojih so-rodnikov in znancev v Budimpešti izposloval sprejem v prvi letnik orijentalne akademije v Budimpešti. Ker se je bal, da pri maturi pade, je hotel red zadostno v latinščini in slovaščini enostavno izsiliti. Fant je bil sploh zelo nasilen in se je tudi doma neprestano prepiral z bratom Kolomanom. Poleg tega je bil zagrižen Madžar in zelo nadut. Nekoč je izjavil svojemu sošolcu, da ni sramota zanj, če dobi v slovaščini nezadostno. Tudi katehetu je grozil, da ga ubije, če mu ne da v verouku dobrega reda. S sošolci je občeval vedno zelo samozvestno. Pri vsaki priliki je pokazal, da je plemiškega rodu. Tudi prepiral se je rad s sošolci.

V najrazličnejši obliki in najboljši kakovosti boste videli PEKATETE na letošnjem velesejmu v paviljonu

Materina žrtev

Ameriški listi poročajo zgodbo o ganljivi žrtvi ljubeče matere do svoje-ga sina. Miss Russell Scott, mati biva-sega milijonarja, se je dala zapreti v stekleno omaro in nameravala gladovati. Vzrok temu je sicer popolnoma materijalen, ima pa globoko ozadje.

Njen 30letni sin, Russell Scott, je rodom iz ugledne ter imovite rodbine. Postal je že z 22. leti milijonar, udal pa se je razkošnemu življenju in vsi njegovi milijoni so se raztopili kakor zlato v ognju. Mladi Scott se je sedaj vrgei z vso svojo energijo na tihotapstvo žganja, ki je menda danes najbolj dobičkanosni posel v Ameriki. Leta 1923. pa je zavratno umoril nekega trgovca in je bil pred poroto v začetku tega leta obsojen na smrt. Njegova justifikacija bi se morala že davno izvesti, rodbini pa je vendar vedno zadnji hip uspelo z vzklici prepričati, da Scott ni sedel na električni stol. Vseled neprestanega smrtnega strahu je mladi Russell Scott zblaznel. Na ukaz državnega pravdnika je bil izročen v blaznico, obenem pa je bil izdan strikten nalog, da se justifikacija nad njim takoj izvrši, čim okrevea.

Russell Scott je zopet popolnoma okrevan in sedaj se vrši razprava proti njemu. Nesrečna in obubožana njegova mati pa ni imela nobenih sredstev, da bi najela zagovornika za sina. Zato je sklenila, da se prostovoljno žrtvuje zanj. Pripraviljena je bila, da gladije na javnem prostoru tako dolgo, dokler ne doseže s svojo produkcijo izkupička, ki bi zadostoval za najetje zagovornika. Scottova je res gladovala več dni, sedaj pa ji je policija prepovedala nadaljno gladovanje ter je morala stekleno celico zapustiti.

Alkoholizem v Rusiji

Ruski profesor Solomovič (?) trdi na podlagi temeljnega študija, da se je pijančevanje v Rusiji neverjetno razširilo, odkar je sovjetska vlada dovolila prodajo zloglasne 40odstotne vodke. Vlada je mislila, da bo s tem dovoljenjem preprečila kuho tako zvane samogonke, t. j. žganja, ki ga kuhajo kmetje skrivaj iz žita, krompirja in drugih poljskih pridelkov. Toda med vodo in samogonko ni nobene bistvene razlike. V seznanjih moskovskega zdravstvenega urada je zabeleženih 40.000 pijancev, ki so pod stalnim zdravniškim nadzorstvom, da se do smrti ne napijejo.

Solomovič je opazoval pijančevanje med moskovskimi delavci in ugotovil, da pije vodo med delom skoraj polovica delavcev. V tovarnah so alkoholne pijače dovoljene in tako je steklenica žganja pri stroju običajen pojav. Posledice se že kažejo, 16 odstotkov moških delavcev zapije ves zaslužek. Ti nepoboljšljivi pijanci stanujejo in jedo na račun svojih sorodnikov. 75 odstotkov moskovskih delavcev izda za vodo 13 odstotkov zaslužka. Prof. Solomovič pravi, da veljajo ti podatki o pijančevanju v Moskvi tudi za ostalo Rusijo. Žalostno sliko kaže mlada ruska generacija. Nad polovico šolske dece pije vodo že v prvem in drugem razredu. V 55 od sto slučajev je prof. Solomovič dognal, da dajejo deci vodko sami roditelji.

Ob priliki LJUBLJANSKEGA VELESEJMA posetite trdko

I. PREMELČ LJUBLJANA, DALMATINOVA ULICA ŠTEV. 13.

Specijalna veletrgovina volnenih in svilnenih robcev, šerp in modnega blaga. 4772

Maturantske tragedije

Te dni smo poročali o celi seriji dijaških tragedij, ki so večinoma končale s samomori mladih študentov. Zdi se kakor da je zavalovila nekaka epidemija po vsem svetu, ker prihajajo od povsod podobna žalostna poročila.

V Budimpešti je tekem zadnjih dni okrog 60 učencev in učenk zapustilo starše in domove ter odšlo neznanu kam. Vse mesto je pričelo govoriti o neznoznih zrelostnih izpiti, o strogosti gg. profesorjev, o nesrečnih dijakih, ki so morali iz bojazni pred kaznovanji in slabimi redi pobegniti v svet. Med beglami maturanti so sinovi in hčerke iz vseh družabnih slojev. Ves budimpeštanski policijski in detektivski aparat je planil na noge, da poišče te pobegle nesrečnike in da jih varuje pred usodnimi koraki. Njegovo delo je bilo uspešno; skoro vse pobegle fante in deklice so našli in jih vrnilo staršem, ki so jih bili seve zelo veseli. Listi so obširno poročali o dogodivščinah teh šolarskih Robinsonov. Večina se je poskrila v okolici Budimpešte. Le en učenec je tvoril izjemo. Ta je imel pogum, da je napravil svojemu dušnemu trpljenju radikalno konec. Sel je v zoološki vrtec ter se zastrnil pred krulečimi levi in vpijočimi žirafami.

Maturantska tragedija povsem druge vrste se je dogodila v Stinovi na Češkem. Tam je maturant Ferdinand Kristan znorel od veselja, ker je maturiral z odliko. Radi naporov zadnjih tednov pred zrelostnimi izpiti in iz veselja nad tolikim uspehom se mu je zmešalo dečka so razžaloščeni starši oddali v opazovalnico umobolnice v Olomoucu Kristin je bil zelo nadarjen študent. Kljub svoji zgodnji mladosti je obvladal devet jezikov.

Moda

Dva poletna plašča.

Letošnja poletna moda posveča izredno pozornost, večjo kakor kdaj koli prej, tudi plaščem in kepom. Zdi se, kakor da so se bili modni proroki in diktorji domenili z vremenskim bogovi, da ti potrdijo in upravičijo direktive modnih mogotcev. Dami danes ni treba nositi plašča zato, da ustrezne modni in ga pokaže prijateljicam. Docela na-

ravno je, da se v tej jesenski kislini zavija v kep ali plašč, ki sta zato letos tako favorizirana, kakor še nikdar v poletju. Uverjeni pa smo, da bi tudi najbolj modna dama ne žalovala, če bi si solnce enkrat temeljito premislilo, in jo prisililo, da obesi svoj, pa magari še le nov plašč v omaro.

Nekaj nasvetov letoviščarjem

O letoviščih in kopališčih je sicer težko govoriti zdaj, ko iz neprestanih naličev sploh ne pridemo, vendar pa lahko upamo, da se nas bo končno tudi nebo usmili in da nam še tekom poletja nakloni lepo vreme. Za vsak slučaj se je treba pripraviti, zakaj presedeti vse poletje doma ni nič kaj prijetno. Poletne počitnice in oddih v kakem prijetnem kraju dela človeku vedno velike prijetnosti. Naše babice in prababice teh skrbi niso poznale. Mestno ozračje v onih časih še ni bilo tako okuženo, kakor je dandanašnji, ko imamo vse polno tovarov, lokomotiv, avtomobilov itd. Človeški organizem takrat še ni potreboval spremembe podnebja in zraka, pa tudi o svežem čistem zraku v starih časih niso, toliko govorili, kakor zdaj.

Zdaj je seveda vse drugače. Zanimanje za zdravstvo je vedno večje in zato je stopilo v ospredje tudi vprašanje kopališč in letovišč. Zanimivo je, da je umrljivost v velikih mestih razmeroma manjša kot v prostiranih ruskih stepah. Vzrok leži v tem, da prebivalci velikih mest po večini vsaj enkrat na leto spremenijo svoje bivališče in pridejo v drugo podnebje, ki blagodejno vpliva na njihov organizem.

Letoviščarji imajo pred odhodom vedno mnogo skrbi. Nastane vprašanje, kaj in koliko vzemi s seboj. Potujemo nekam za tri ali štiri tedne in človek ima rad tudi izven doma svojo udobnost. To nikakor ni ideal. Bolje bi bilo, če bi človek z izprehodom podnebja spremenil tudi svoje navade. To bi koristilo zdravju in tudi finančno bi tako ne trpele. Žal so med nami taki, ki bi takoj zboleli, če bi ne imeli vseh udobnosti, ki so jih vajeni doma.

Ker smo torej preveč mehkužni in razvajeni, moramo pred odhodom na letovišče dobro premisliti, kaj bi radi vzeli s seboj, kaj lahko pripeljemo tja brez večjih stisnosti in kaj nujno potre-

Damske obleke najmodernejše

polden in celir . . . od Din 70 do 130
frotir, batist, etami . . . od Din 140 do 190
volnene v različnih barvah . . . od Din 250 do 380
svilene . . . od Din 320 do 380

pri F in I. GORIČAR, LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 29. 1963

Claude Marcel:

Tekmec

Poletna noč je bila izredno jasna in lepa. V tej oddaljeni ulici je bilo toliko tišine in svežosti, da sta prijatelja na povratku od Martenovih z zadovoljstvom hodila peš. Njuni koraki so odmevali na trotoarju. Dolgo sta stopala drug poleg drugega molče s cigaretama v ustih. Naposled je vprašal Robert:

«Kako se ti dopade Simona?»
Emil je malomarno, nekam prezirno puhnol v zrak gost oblak dima, pa odvrnil:

«Hm, ljubka je, toda brezpomembna, vsakdanja.»

«Ti vedno tako govoriš. Ker si imel srečo, da si se rodil za svojim očetom, ker porabljaš svoje veliko bogastvo samo za neumnosti, ti niti najmanj ne zanimajo skromni ljudje. Martenovi niso bogati, pa te zato ne zanimajo. Njihova hči nima milijonske dote, pa se ti zdi brezpomembna. Peljal sem te nocoj k njej, da ti pokažem, da žive srečne in prijetne rodbine v vseh družabnih slojih. Meni je bilo med njimi tako udobno in domače. Želel sem, da spoznaš tudi ti, da je lahko tudi deklica Simonine vrste, čeprav je brez milijonov, dražestna, duhovita, vesela in lepa. Kaj si že videl bolj ljubko plavalčsko, bolj nežno lice, lepše oči, usta, stas . . .

«Počasi, prijatelj. Očividno si se v njo zaljubil!»

«Da se le nisi ti? Cel večer si neprestano zijal v njo. Opazil sem to. Zdjaj pa, ko sva sama, ti je tega žal. Stramuješ se svojega dobrega okusa. Postal si zopet stari blazirani bogataš. Gospodična je ljubka, toda brezpomembna! Ti si res nepoboljšljiv.»

Robert in Emil sta se spoznala za časa vojne. Skupno sta se borila in skupno trpela ter tako postala iskrena prijatelja. Ko je nastopil mir, je Robert nadaljeval svoje težko delo v neki trgovski trgovki. Emil pa je živel kot brezposelnost, ne-sposoben, da osredotoči svoje zanimanje na kako resno stvar. Razlika v socialnem položaju ni razdrila njunega prijateljstva. Videla sta se skoraj vsak večer. Emil je vodil Roberta po Mont Martru in po bulvarjih, Robert se mu je oddoljeval s tem, da ga je vodil k znanim rodbinam, ker je bilo bogatemu mladeniču prav prijetno, čeprav ni hotel priznati.

Tega večera sta bila na posetu pri Martenovih. Po svoji navadi Emil zopet ni hotel priznati, kako prijetno mu je bilo v tej skromni meščanski rodbini. Bil pa je zadovoljen, ko je poslušal Robertove očitke, ker so mu že presedala večna laskanja, s katerimi so ga obsipali od vseh strani. Da bi prijatelja še bolj podžgal, ga je podražil:

«Morda sem res dolgočasen, a ti si velik norec.»

Robert je res nasedel in vneto odvrnil:

«Norec? Morda zato, ker mislim, da je človek lahko srečen, ako se le malo potruži. Ti si pravi norec. Samo z roko ti je treba poseči po srečju, ti je ne vidiš. In preveč bogat si, da bi se mogel oženiti z divno deklico brez dote, čeprav bi s tem storil dobro delo, kar bi te navdalo z zadoščenjem in bi dobil še najboljšo in najlepšo in najbolj zvesto ženo. Pa seveda, gospod se bo oženil z bogato gospodično, kakršen je sam, punčko brez možgan, ki ga ne bo ljubila in ki ga bo morda . . .»

Oba sta obmolnila. Emil je dolgo razmišljal in nato spregovoril počasi in komaj slišno.

«Na vse zadnje imaš morda prav!»

«Ni dvoma, da imam prav.»

«Jutri ali pojutrišnjem bom prosil za roko Simone Martenove.»

Robert je naglo zastal, zgrabil prijatelja za roko in mu preplašeno vpadel v besedo:

«Ne, Emil, ne boš zaprosil; drugo katerokoli hočeš, Simone pa ne! Sedaj ti lahko novem, da jo ljubim jaz. Že davno želim, da jo dobim za ženo. Nisem se upal razkriti njej niti njenemu očetu, ker so moje razmere še preslabše. Kmalu pa se bodo nobolišale. S svo-

jim delom bom zagotovil brezskrbno bodočnost njej in sebi. Bilo bi grdo, Emil, da mi prevzamem Simono.»

Emil je vidno razburjen zamolklo odvrnil:

«Ne boj se! Priznam pa, da mi je žal. Simona se mi dopade. Res je lepo dekle in samo ona bi me mogla spriznati z zakonom.»

Molče sta nadaljevala pot in se kmalu poslovila, hladno, kakor še nikdar poprej.

Minula sta dva meseca. Robert in Emil sta se shajala še naprej vsak večer, in čisto obiskala tudi Martenove. Simona je bila do obeh enako ljubezljiva in izgledala je, da si oba osvaja. Ko pa sta bila Robert in Emil sama v nočnem mraku in nočni tišini, nista mogla govoriti o njej. Besede so jima zastajale in zaman sta se trudila, da bi obnovila pri-srčnost svojega prejšnjega prijateljstva. Ko sta nekega večera zopet prihajala od Martenovih, je Emil na ulici ustavil prijatelja in mu po vidni notranji borbi rekel:

«Poslušaj, Robert; govoriva odkrito. Tako kakor sedaj, ne more iti naprej. Moj najdražji prijatelj si in ne bi ti hotel storiti niti najmanjše neuprijetnosti. Premagoval sem se zato, kakor mi je bilo tudi težko. Toda čas poteka, a ti se ne odločiš. Tvoja razmere so se sedaj znatno zboljšale. Nobene ovire ni več, da

Elegantna dama zvečer
v plašču in brez njega.

Kaj delajo Američanke

Ko so začele ženske propagirati emancipacijo, so Američani mislili, da se lote v prvi vrsti politike in da takoj zasedejo vsa važna upravna mesta. Mnoge zastopnice ženskega spola so sicer izjavljale, da Amerika ne bo rešena prej, predno ne izvoli za predsednika žensko ali dokler v vladi ne bo polovice moških in polovice žensk, toda ženske same niso verjele, da se bo to kdaj zgodilo. Neka ameriška feministka je celo izjavila, da morajo ženske dokazati, da so sposobne za vse poklice. Ženske pridejo do svojih pravic še le tedaj, ako dokažejo, da so tudi pri delu enakovredne kot moški. V Ameriki je zdaj 10.000 žensk na vodilnih mestih, dočim jih ni bilo pred 25 leti niti pet. Zanimiv pojav v ženskem svetu je ga. Mc Cormickova, ki je podelovala politično uvidenost in podjetnost po svojem očetu. V mladih letih je bila zaposlena v trgovini. Uspešno je sodelovala pri organizaciji svetovne gospodarske razstave, ki se snuje v Londonu. Cornickova pravi o ameriških ženskah:

«Ženske znajo izrabiti volilno pravico, potem pa gredo domov ter postanejo zakonske žene in matere. Rade se posvetijo tudi trgovini. V politiko se zadnje čase ne vmešavajo. V trgovskih podjetjih jih je vse polno, politika jih pa ne zanima. Vendar pa mislim, da bi se tudi politike z veseljem lotile, če bi jih moški povabili. V kongresu imamo sicer nekaj žensk, toda to je brez pomena. V političnih organizacijah igrajo ženske samo reprezentančno vlogo. Splošno se govori, da je ženska že po naravi ustvarjena tako, da sprejema, ne pa daje ukaze. Na tem je nekaj resnice. Ekstremistke v feminističnem pokretu bi rade dale ženskam nadvlado nad moškimi, toda za ženske nadvlada ni. Gre za to, da se ženske uveljavijo v trgovini in v rodbinskem življenju.»

Skrajno nemoderna je ženska, ki leži v postelji do desetih dopoldne in se ne briga za to, kaj dela mož. Mož in žena si morata deliti svoje delo. Saj opažamo tudi pri bogatih slojih, da je število bogatih deklet od leta do leta manjše. Duh časa zahteva, da ženska neha biti lutka, ki služi moškemu samo za zabavo in razvedrilo.»

Neka druga Američanka, gđc. Hooper je izjavila: «Amerika je dežela bogastva in dolžnost žensk je to bogastvo pomnožiti. Ženske bi se morale otestiti strahu in dvomov o svoji sposobnosti. Vsaka ženska bi morala na svojem mestu delovati za zboljšanje svoje eksistence in domačega ognjišča. Vsaka ženska bi morala na svojem mestu delovati za zboljšanje svoje eksistence in domačega ognjišča. Vsaka ženska ima

Eleganten kloboček

iste izgleda v praktičnem življenju, kakor moški. Često ima enako vzgojo in izobrazbo, enake lastnosti in zmožnosti. Lahko bi navedla celo vrsto žensk, ki so se odlikovale v trgovskih in industrijskih podjetjih prav tako, kakor v gospodinjstvu.»

Ameriška pisateljica Bowenova iz Chicaga pravi: «Ženske morajo uveljaviti svoje sposobnosti v praktičnem življenju. S političnimi manifestacijami ne bodo ničesar dosegle. Nikoli ne bo na svetu politične stranke, v kateri bi bile same ženske. Pač pa se lahko ženske uspešno uveljavijo v umetnosti, glasbi, literaturi, trgovini, industriji itd. To seveda ne pomeni, da nimajo smisla za politiko. Imajo ga prav toliko, kakor moški. Svoje lastnosti podedujejo po očetu prav tako, kakor po materi. Sicer pa vemo, da tudi mnogi moški nimajo smisla za politiko.»

Američanke so dosegle v industriji že tako lepe uspehe, da se pripravljajo v Londonu velika razstava njihovih del. Ta razstava naj pokaže, da žene v industriji prav nič ne zaostajajo za moškimi. Razstave se udeležijo seveda tudi Angležinke, vendar pa odpade glavno pripravljavalno delo na Američanke. Slika na razstavi je bila nedavno v Chicagu, kjer so bili razstavljeni razni ženski izdelki v milijonski vrednosti.

Eleganten kloboček

Začetkom poletja je začela moda propagirati enostavne klobočke iz blaga, ki se izogibljajo kričavih barv. Edini okrasek je nekoliko temnejša umetna roža ob strani.

Vsak Slovenec mora biti član „Vodnikove družbe“

jim delom bom zagotovil brezskrbno bodočnost njej in sebi. Bilo bi grdo, Emil, da mi prevzamem Simono.»

Emil je vidno razburjen zamolklo odvrnil:

«Ne boj se! Priznam pa, da mi je žal. Simona se mi dopade. Res je lepo dekle in samo ona bi me mogla spriznati z zakonom.»

Molče sta nadaljevala pot in se kmalu poslovila, hladno, kakor še nikdar poprej.

Minula sta dva meseca. Robert in Emil sta se shajala še naprej vsak večer, in čisto obiskala tudi Martenove. Simona je bila do obeh enako ljubezljiva in izgledala je, da si oba osvaja. Ko pa sta bila Robert in Emil sama v nočnem mraku in nočni tišini, nista mogla govoriti o njej. Besede so jima zastajale in zaman sta se trudila, da bi obnovila pri-srčnost svojega prejšnjega prijateljstva. Ko sta nekega večera zopet prihajala od Martenovih, je Emil na ulici ustavil prijatelja in mu po vidni notranji borbi rekel:

«Poslušaj, Robert; govoriva odkrito. Tako kakor sedaj, ne more iti naprej. Moj najdražji prijatelj si in ne bi ti hotel storiti niti najmanjše neuprijetnosti. Premagoval sem se zato, kakor mi je bilo tudi težko. Toda čas poteka, a ti se ne odločiš. Tvoja razmere so se sedaj znatno zboljšale. Nobene ovire ni več, da

„Valenciomanija“

Ali še ne poznate «Valencie»? Veste-li, kaj je «Valencia»? Se ne? Potem mirno in brez preprekanj vtaknite oči-tek, da živite leto dni za ostalim kulturnim svetom.

«Valencia» je najnovejši fokstrot, ki se je razširil že po vsem svetu, kakor pred leti slovita pesem o bananah. Ta dražestni fokstrot najdeš na Lidu, kakor v dunajskem Pratu, ga srečaš v Barceloni, kakor v londonskem baru, v Buenos Airesu, kakor v Newyorku ali v Los Angelesu. Milijoni že poznajo njegove osladne melodije, več sto tiskarn ponatiskuje nove naklade. Ni ga bara in šantana, kinogledališča in kavarniškega koncerta, kjer ne bi na zapadu igrali «Valencie». Po ulicah prežvekujejo mladeniči v ponočnih urah melodije «Valencie» in pojejo v objemu vročih ljubic njegove ljubke librete. «Valencia» je v modi in kdor jo ne pozna, živi «od zadaj».

Kako daleč sega vpliv te pesmi, nam predočuje dogodek, ki se je zgodil pri neki procesiji v Rimu. Pred najsvetejšim je korakala ena najboljših godb rimske prestolice. Svirala je vsemogoče pesmi, vsele in žalostne, kakor je pač odgovarjalo značaju procesije. Nakrat je na najobjudenejšem mestu intonirala «Valencia», pesem razkosniti in mladosti, ljubezni in južnega solnca. Naravno, da je med občinstvom zavreščalo. Pobožnjaki so se čutili užaljene, mladina, ki je stala ob strani na pločnikih pa je burno pozdravila godbo, ki se je korajžno postavila z «Valencio».

Humoristični kotichek

Cvetke iz domačih in tujih vrtov

Mhm . . .

— Deklica je lepa, bogata, inteligentna, iz dobre rodbine, igra klavir, govori francosko in angleško, igra tenis — skratka sijajna partija!

— Divno! Pa povejte mi, nima li tudi kake napake?

— No, malo napako res ima; porod so pri njej zelo težki . . .

Upravičeno ogorčenje.

Sodnik: Vaše ime?

Obtoženec: Izak Löwisohn.

— Kje ste rojeni?

— V Osičku.

— Vaš poklic?

— Kupčujem s staro obleko.

— Veroizpoved?

— Rekel sem vam, da sem Izak Löwisohn, da sem iz Osička, da kupčujem s staro obleko — kaj naj bom potem katoliški menih?

Očetje in sinovi.

Oče: Ti si ničvrednež. Kar si na sve-

tu, se nisem imel veselja s teboj.

Sin: A poprej! Kaj, papa?

Zdravniška preiskava.

Abraham Goldberg je ves zbit in por-t. Zdravnik ne more ugotoviti nobene posebne bolezni. Moral bi kemično preiskati vodo. Abraham naj je drugi dan prinese seboj malo stekleničico.

Drugi dan pride Abraham s celo steklenico, ne samo s stekleničico. Zdravnik je malo začuden, a vodo vseeno preišče. Po končani proceduri potolaži pacijenta:

— Vse je v redu. V vodi ni nikakih sledi bolezni. Zdravi ste.

Abraham je srečen in prosi zdravnika, ako sme telefonirati ženi. Zdravnik seveda radevolje privoli in Abraham telefonira:

— Tukaj Abraham. Roza, jaz sem zdrav in ti si zdrava in tvoja mama tudi in stric Moric tudi in mali Sigi tudi. Vsi smo zdravi!

V dobi radija.

Gospa: Minka, ali niste videli te pajčevine na stropu?

Nova sobarica: Videla sem, pa sem mislila, da spada k radiju.

Vztrajnost.

Velepodjetje se zaupno informira o trgovskem potniku, ki se je oferiral. Odgovor se glasi: Toplo priporočamo. Nedavno so ga trikrat vrgli iz neke trgovine, a četrtič je le sklenil kupčijo.

poročil Simono. Zakaj jo ne zaprosiš?

Robert se je obrnil stran in ni odgovoril, Emil pa je nadaljeval vneto:

«Ko bi bila Simona že tvoja žena, jaz ne bi več mislil na njo. Tvoja pa jo vidim še vedno svobodno, brezskrbno, divno, dražestno . . . Ona ne ve, da jo imaš ti rad, a jaz sem se v njo zaljubil do ušes. Tega ne morem več prenašati. Ne morem . . .»

Robert je zastal in se okrenil k prijatelju z zadovoljnim smehljajem.

«Napoved sem dosegel, kar sem hotel . . . Oženi se s Simono. Prepustim ti jo od vsega srca. Vzemi jo brez strahu. Jaz je nisem nikdar ljubil . . .»

«Kaj praviš?»

«Res je tako! Želel sem samo tvojo in njeno srečo. Ko bi ti bil svetovalec, da vzameš to dekle brez dote, bi se obojavljaval in nazadnje brččas pobežnil. Zato sem se delal, kakor da jo imam rad tudi jaz, in to te je dražilo. Dopadlo se ti je, da si moj tekmeč. Na ta način si spoznal vse Simonine vrline. Nastavil sem ti zanjko in ti neumnež si se v njo vjel . . .»

Emil je par trenutkov začuden strmel v prijatelja kakor da ga ne razume, nato pa se je prisrčno nasmejal in stisnil z obema rokama Robertu desnico:

«Dobro si naredil. Zaslužil sem to lek-cijo in hvaležen sem ti za njo. Upam, da ti bo Simona tudi. Za druga mi boš in za botra najini deci . . .»

Gospodarstvo

Ljubljanski borzni tržni dan

Uprava ljubljanske borze je sklenila, da vpelje poleg dosedanjega rednega poslovanja še vsakotredenski tržni dan in določila za ta dan soboto. Sobota je v našem trgovskem svetu gotovo najprikladnejši dan, ki lahko privede v Ljubljano vse trgovce, industrije in mlinarje, da se zbirajo na borzi, bodisi, da blago kupujejo ali prodajajo. Med tednom bi tak tržni dan ne imel tega uspeha, ker trgovci na deželi le težko trga delovni teden in se odpravljajo od doma.

Namen tržnega dne leži v tem, da je trgovcem dana možnost tudi osebnega udeleževanja na borzi. Važnost takega tržnega dne so uvidela vsa mesta, kjer so borze in so vpeljale tudi skoraj vse borze glavni tržni dan v tednu. Res je, da lahko vsak dan sklepa kupce na borzi, vendar je pa vsakodnevno trgovanje na borzi zvezano zlasti za trgovca, lesnega industrijalca in mlinarja z velikimi stroški. Zato je umevno, da izvršujejo v teh dneh poslovanja večinoma borzni senzali za svoje odjemalce, kupce in prodajalce. Skoro nemogoče je, da za tako vsakodnevno obširno trgovanje povabimo v deželo n. pr. italijanskih kupcev lesa in odjemalce živilskih izdelkov. Ravno tako je zvezan velik strošek za pridobitev dovoljenega tržnega dne.

Z vpeljavo enkratnega tržnega dne v tednu, ki se mora popularizirati s primerno propagando doma in v inozemstvu in s samopomočjo vsega našega trgovstva in industrije, pa je omogočeno predvsem našim producentom, lesnim trgovcem, d. astopijo v direktni stik s kupci, ki jih bo gotovo ta tržni dan privabil na osebno udeležbo.

Kdaj bo prvi sobotni borzni tržni dan, bomo se poročali.

Ruska zunanja trgovina v prvem polletju 1925-26

Glason uradne sovjetske statistike je znašal izvoz iz Rusije v prvem polletju 1925-1926 — 298,486.000 rubljev, dočim je znašal uvoz v istem času 366,047.000 rubljev, tako, da je bila sovjetska trgovinska bilanca pasivna za 67,561.000 rubljev. Kakor pa poročajo sovjetski listi, je bila mesečna trgovinska bilanca letos v aprilu prvič zopet aktivna.

Kar se tiče izvoza, je treba omeniti, da odpade na poljedelske pridelke 73 odstotkov celokupnega izvoza ali 216,873.000 rubljev, dočim znaša izvoz industrijskih izdelkov samo 27 odstotkov ali 81,623.000 rubljev. Največ je izvozila Rusija živil, in sicer 64,600.000 pudov v vrednosti 79,573.000 rubljev ali približno toliko, kolikor odpade na izvoz vseh industrijskih izdelkov. Pri tem je pa izvoz živil znatno manjši nego je bil v prvem polletju preteklega gospodarskega leta, ko je znašal 118 milijonov pudov. Med drugimi postavkami je treba omeniti izvoz jaje, ki znaša 2550 vagonov v vrednosti 15,750.000 rubljev, lani v vrednosti 3,100.000 rubljev, kožuškovine v vrednosti 29,704.000, lesa 36,700.000, nafte in petroleja 38,245.000 pud. v vrednosti 30,204.000 rubljev. V celoti je v letošnjem polletju ruski izvoz za 31 odstotkov večji kot je bil v prvem polletju lanskega leta.

Sovjetski uvoz deli statistika na producijski, t. j. tak, ki je določen za potrebe sovjetske industrije in ki znaša 252 mil. 176.000 rubljev ali 68.9 odstotkov ter na konzumni uvoz v vrednosti 75,305.000 rubljev, ki znaša 20.6 odstotkov celokupnega uvoza. Ostalega blaga se je uvozilo za 38 milijonov 568.000 rubljev ali 10.5 odstotkov vsega uvoza. Med producijskim uvozom je bilo za 25,196.000 rubljev tovarniških potrebščin, za 117,031.000 rubljev sirovin in za 76,635.000 rubljev polfabrikatov. Volne je uvozila Rusija za 42,800.000, kovin za 21,300.000, klobučevine za 21,800.000, kavčuga za 11,000.000, ustrojenih kož za 13 mil. 700.000, papirja za 15,900.000, barv za 7 milijonov 900.000, poljedelskih strojev in orodja za 27,700.000 in prometnih potrebščin za 5,600.000 rubljev.

Zagorska tvornica volnenih tkanin

d. d. s sedežem v Zagrebu.

To domače podjetje je bilo osnovano in ustanovljeno dne 16. tm. v Zagrebu. Z gradnjo tvornice so pričeli v Oroslavju že l. 1921, toda radi mnogih neprilik je bilo podjetje šele sedaj popolnoma ostvarjeno. Tvornica je že pričela obratovati in bo proizvajala vse vrste volnenih tkanin. Sprva bo zaposlovala približno 500 delavcev, od teh zaenkrat približno 40 inozemcev. Tvornica je opremljena z najmodernejšimi stroji. Glavna skupščina dne 16. tm. je izvolila v ravnateljstvo g. Milana Prpič, industrijalca v Zagrebu, Maurice Landau, industrijalca iz Pariza, Josipa Kostial-Zivanič, generalnega direktorja Hrvaške sveopće kreditne banke d. d. v Zagrebu, Josipa Mazel, industrijalca iz Lodza, Vladimira Premrou, g. direktorja d. d. za eksploatacijo lesa, Zagreb, Oskaria Hand, industrijalca iz Lodza, v nadzorni odbor gg. Dragutina Batušić, upravnika Narodne banke SHS, podružnica v Zagrebu, Aleksandra Himelstern, generalnega konzula republike Poljske v Zagrebu, Jeana Landau, industrijalca iz Pariza in Dragana vitez Trnski, velikega župana v p. v Zagrebu. Ravnateljstvo je konstituirano tako, da je za predsednika izvoljen g. Milan Prpič, za predsednika pa Maurice Landau.

Zavarovalnica Sava

»Sava« obče zavarovalna d. d. v Zagrebu je imela dne 21. tm. svoj četrti občni zbor pod predsedstvom g. dr. Svetislava Šumanoviča v odsotnosti predsednika g. dr. Stanko Šverljuge. Iz sporočila ravnateljstva je razvidno, da so se družbeni posli v kljub splošnim težkim prilikam vendar povoljno reazvijali in da izkazuje razvite poslov ter produkcija konstantno porast. Skupna svota premijskih dohodkov, ki je znašala v letu 1924 Din 35,631.710.85 se je leta 1925 dvignila na Din 39,345.034.49. V

številu in višini škod, katere je družba izplačala se izražajo očividno posledice krize, katere tlačijo naše celo gospodarsko življenje. Za škode je družba izplačala ozir. založila v preteklem letu Din 34,930.03; izplačala svoje ustanovitve pa vsega že nad Din 66,000.000. Lastni društveni jamstveni fond znašajo okroglo Din 29,000.000. Družba izplača kakor za leto 1924 tako tudi za leto 1925 10% dividendo.

Navedene številke najbolje označujejo znamenitost in stopnjo, ki jo to podjetje zavzema v našem gospodarskem življenju, dokazuje pa tudi strokovno spremeno in solidnost, s katerimi se vodi pod egido svojih ustanoviteljev: Hrvatske eskomptne banke v Zagrebu, Jadransko-podunavske banke d. d. v Beogradu, Prve hrvatske štedionice v Zagrebu, Srpske banke d. d. v Zagrebu, Zemaljske banke v Beogradu, Zemaljske banke za Bosno in Hercegovino v Sarajevu in Občne zavarovalnice Assicurazioni Generali v Trstu.

Jugoslovenska Zerković d. d. v Mariboru.

Splošno pozornost vzbuja na ljubljanskem velesejmu razstavni prostor H 435-437, kjer je prirejena vzorčna razstava res dražestnih stvari. Ako se maslaja na pestrih barvah in mnogovrstnosti proizvodov cipk, trakov, tres, okrasov v svili, volni, pavoli itd., skoro vse le za nežni spol, za delavske žene in mestne gospe, pisanih okrasov za naše barve ljubce kmetstvo ljudstvo, povolev za otroke, bliščeč nakit za turške žene, trakov za čevlje, franž in mnogo drugega.

Lepa velika tovarna na Tenznu pri Mariboru deluje od l. 1924. Težko je bilo to mnogostransko fabrikacijo, ki je doma na Dunaju in Barmenu, preseliti k nam. Težave pa so premagane in naši veletrgovci »kratke robe« lahko krijejo svoje potebe teh predmetov pri domači industriji.

Tovarna zaposluje 200 delavcev in uradnikov v 2 shtitih in ne zaostaja za inozemskimi podjetji te stroke. Ima lastno barvarno, apreturo, belilnico in izdelovalnico železnatega sukanca. Brezdvomno je razstavni prostor »Jugoslovenske Zerković d. d.« med najzanimivejšimi in najlepšimi na velesejmu.

Ob tej priliki opozarjamo javnost na oglas te trdke v današnji številki.

—g Spomenica izvoznicarjev. Ministrstvo za šume in rudnike je prejelo spomenico izvoznicarjev lesa iz Bosne in Hrvatske. V spomenici je obširno pojasnjen položaj, v katerem se nahajajo naši lesni izvoznicarji. Dalje govori spomenica tudi o položaju naše lesne trgovine in industrije vobče in o tuji konkurenci. Naglašja se posebno konkurenca rumunskega lesa, ki je vsled padca leja preplavilo vsa inozemska tržišča. Zato naši izvoznicarji zahtevajo, naj vlada prisloži izvozu našega lesa na pomoč z raznimi olajšavami. Najprej bi bilo treba odpraviti potrdila o izvozu in plačanih davkih, kakor tudi o zavarovanju valute. Vse to povzroča lesnim trgovcem nepotrebne iz-

datke, ki znašajo več sto dinarjev pri vagonu.

—g Indeks cen v trgovini na debelo izkazuje za maj, da so cene v primeri z aprilom padle za 3.3 odstotke. Cene sadja so padle za 9. gradbenega materijala pa za 7 odstotkov, dočim so se poljedelski pridelki podražili za 2 odstotka. V maju so bile cene v primeri z onimi zadnja tri leta najnižje. V celoti odgovarjajo cene onim iz l. 1913 kot 100 : 1542.

—g Prodaja. Dne 8. julija t. l. se bo vršila v vojašnici Kralja Aleksandra I. v Ljubljani očetna licitacija glede prodaje konjskega gnoja. Odkup gnoja velja za čas od dneva odobrene pogodbe pa do 31. oktobra 1926. Direkcija šum v Ljubljani razpisuje v gozdni kompleksih šumskih uprav na Bledu, v Bohinjski Bistrici in v Kranjski gori prodajo okoli 32.415 kubičnih metrov izdelanega smrekovega porabnega lesa, 130 kubičnih metrov izdelanih smrekovih drv loko gozd ter 1600 kubičnih metrov izdelanih bukovih drv loko skladišče »Srnljak«. Pomudbe, pisane na tiskovinah, ki se dobe pri Direkciji šum v Ljubljani, je vložiti do 12. julija 1926 pri isti direkciji. Predmetna oglašja s natančnejšimi podatki sta v pisarni zbornice za trgovino, obrt in indust. v Ljubljani interesantom na vpogled.

Radio

Poraba kratkih valov v zrakoplovstvu

Sistematično raziskovanje kratkih valov, ki se je začelo šele v najnovijem času, je prineslo polno novih odkritij pri brezžičnem prenosu signalov. A ne samo za prenos signalov, tudi v druge svrhe se dajo uporabljati kratki valovi z velikim uspehom. Izredno važni so aparati za določevanje relativne višine; s takimi aparati bodo v kratkem opremljeni vsi ameriški aeroplani. Z njimi je mogoče popolnoma točno določiti, v kateri višini nad zemljo se nahaja aeroplani in to tudi v najgostejši megli. Barometer sicer dovoljuje določevanje višine, a samo nadmorske, omenjeni aparat pa omogoča določevanje višine nad zemljo tudi, ako je pokrajina zelo hribovita. To je zlasti važno pri poletu čez neznane kraje, če radi megle zemlja ni vidna. Pilot ima pred seboj malo rdečo žarnico, ki gori tem svetleje, čim bolj se bliža letalo zemlji in pri prekošenju nevarne cene nenadoma ugasne.

Znano je dejstvo, da se elektromagnetna valovanja ravno tako kakor svetlobna odbijajo, saj so v bistvu eno in isto, razlika je le v valovni dolžini. Letalo oddaja med vožnjo s pomočjo oddajalca valove kakih 5 m, ki se od zemeljske površine reflektirajo. Odbit val pa tvori lahko z izžarjanjem fazno razliko in na tem bazira celotna naprava. Izžarjani val se ne razširja v ravni črti, njegova pot je podobna črki S; slično tudi reflektirani val. Oba skupaj tvorita osmiko. Ako se nahaja reflektirani val v fazi z emitiranim, se amplitude seštevajo in njih skupno učinkovanje na sprejemni aparat povzroči, da žari mala žarnica pred pilotom. Sprejemni aparat se nastavi na gotovo višino tako, da se za to višino nahajata izžarjani in odbiti val natanko v fazi. Ako se letalo bliža zemlji, gori žarnica vedno

močnejše, in ko prekorači letalo določeno višino, žarnica ugasne.

Oddajni aparat ima energijo par vatov, ki popolnoma zadostujejo za višino 3000 m; za večje višine je potrebno 5 do 10 vatov. Oddajna antena obstoja iz dveh samostojnih cilindričnih tuljav, kojih ena učinkuje kot protitež. Sprejemni aparat ima tri elektrone; kot antena mu služi bakrena palica, katere dolžina se lahko spremeni. Sprejemni in oddajni aparat delujeta popolnoma avtomatično. Letalec mora opazovati le žarnico pred seboj, pa ve vedno točno, v kaki višini leti.

Novi Marconijevi izumi

Slavni italijanski izumitelj senator Guglielmo Marconi je pred par dnevi sprejel angleškega novinarja ter mu odkril svoje najnovejše načrte in iznajdbe. Po izjavah, ki so sedaj obelodanjene v angleških listih, sodimo, da pripravljajo Marconi človestvu prav koristne izume, ki bodo prinesli nov civilizatorični napredek.

Na vseh večjih obalah in ritih sveta se nahajajo svetilniki, ki pomagajo ladjam, da se orijentirajo, ko plovejo proti zemlji. Svetilniki so zelo koristna naprava, kadar je lepo vreme in ne nagaja megla. Kadar pa se vleče gosta, neprodorna megla, tedaj je svetilnik brez moči, ladje so izpostavljene največjim nevarnostim.

Da se ta nedostatek odpravi, je izumil Marconi takozvani radiosvetilnik. To se pravi prav mali in poceni radiopostaja, ki bodo oddajale permanentne znake v svojo orijentacijo približujočih se ladij. Vsaka taka ladja bo prejela radiosvetilnik, mehanizem v določeni bližini obale, ne da bi bilo potrebno, da vidi obal ali pa da vidi luč svetilnika. Na podlagi teh radiourkov in vesti bo ladja orijentirala svoj položaj ter z največjo sigurnostjo priplula v pristanišče. Prvi tak radiosvetilnik je Marconi instaliral na South Foreland na Južnem Angleškem. Vsaka, tudi najmanjša ladja bo lahko nabavila droben, sprejemni aparat, ki ji bo omogočal orijentacijo v bližini obale ob megleh in dneh in temnih, ponočnih viharjih.

Svojo glavno pažnjo je Marconi posvetil usmerjanju radiovalov. Največji nedostatek radijske telefonije obstoja danes v tem, da lahko posluša radiofonske pogovore ves svet. Važnih državnih in privatnih vesti ni mogoče poveriti radiovalovom, ker jih lahko zajame nasprotnik. Pred kratkim pa je Marconi iznašel aparat, ki omogoča nekako usmerjanje radiovalovov potom valovnih snopov. S temi valovi da radiogovoru posebno smer, tako da bo valove mogla sprejemati samo natančno določena postaja. Marconi je prepričan, da so mu v tem oziru prvi poskusi tako uspešni, da lahko računa na bližnjo popolno rešitev vprašanja. Marconi je zaključil svojo izjavo z napovedjo, da stojimo danes šele na začetku brezžične tehnike in da v kratkem doživimo epohalne iznajdbe.

Drugo veliko iznenađenje pripravila Marconi človestvu s svojim radiografom, ki bo neke vrste radiopisalni stroj. S tem bo mogoče govoriti n. pr. v Londonu v radiooddajno postajo ter ta govor istočasno tiskati na pisalnem stroju v Moskvi ali na Kitajskem. Prvi poskusi z radiografom so vsestransko uspešni. V Londonu je Marconi govoril v radioaparatu, pisalni stroj v Oxfordu, ki se bili zvezani z brezžičnimi aparati, pa so istodobno že pisali govorjene besede. Na aparatih treba še malekosti izpopolniti, ki bodo gotove v par mesecih.

Zastoni v Ljubljano in domov se pelje vsak, ki kupi čevlje v naši detajlni prodajalni, **Dunajska cesta št. 23 dvorišče**, kjer so cene za toliko nižje.

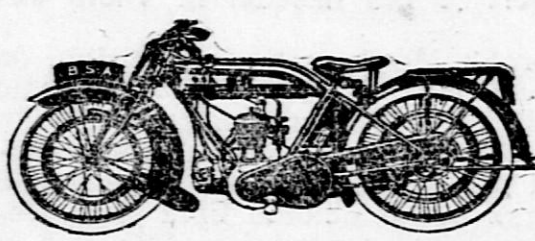
Zastoni auto vožnja od sejma v detajlno prodajo, vsem, ki žele kupiti čevlje v naši detajlni prodaji **Dunajska cesta 23, dvorišče**. Razen tega pa še **nagrade v vrednosti 10.000 Din**, katere se bode na kupone razdelilo po naprej določeni kombinaciji. Shranite kupone! Berite časopis!

*** Cene izredno nizke. ***
Od 20 - 100 Din sandale vsake velikosti. Čevlji najnovejši in najmodernejši modeli — razen tega najcenejši!
Poglejte preje cene pri konkurenci in pridite k nam.
Otvorjeno od 6. ure zjutraj do 9. ure zvečer.

Dve pletilji

vešči v izdelavi vseh pletenin dobila stalno nameščenje.
Osebné ponudbe in dogovor
Pletiona, Zagreb, Petrova ulica 127 b.

B. S. A. Motocikli
in prikolice n. novejši modeli 1925 l. po znižanih cenah deseti — Na ogled in poskušnjo pri
Jugo Auto
d. z o. z. Ljubljana, Dunajska cesta 36. — Telefon 233.
Ceniki na zahtevo brezplačno.

Najstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica

Ivan Bricelj, Ljubljana

Dunajska cesta 15 in Gospodarska c. 2 (dvorišče kavarnе »Evropa«)

Se priporoča. — Izvršitev točna, cene zmernе. 78-T

L. Mikuš

Ljubljana, Metelkova tr. 15
pripravlja svoje zaloge
deležnikov in solnčnikov ter spremljajočih
palic.

Popravi se izvršitev točno in solidno.

! Najnovejša iznajdba!
Brez kvarjenja blaga kemično
snaženje in vsakovrstno barvanje oblek.

ANTON BOC 68-T

Ljubljana, Šelenburgova ulica 6
I. nadstr. Glince-Vič 46

Priv. detektiv. zavod

prevzema naročila v najrazličnejših zasebnih zadevah.
Iv. Toplikar, višji kriminalni nadzornik v pok., Rimska cesta št. 9. 1938

Usakovrsten žagan in tesan les

(suhe deske, trami) za mizarje in tesarje, vsako množino po najnižji ceni se dobi vsak čas v največji zalogi pri trvdki

FRAN SUŠTAR,

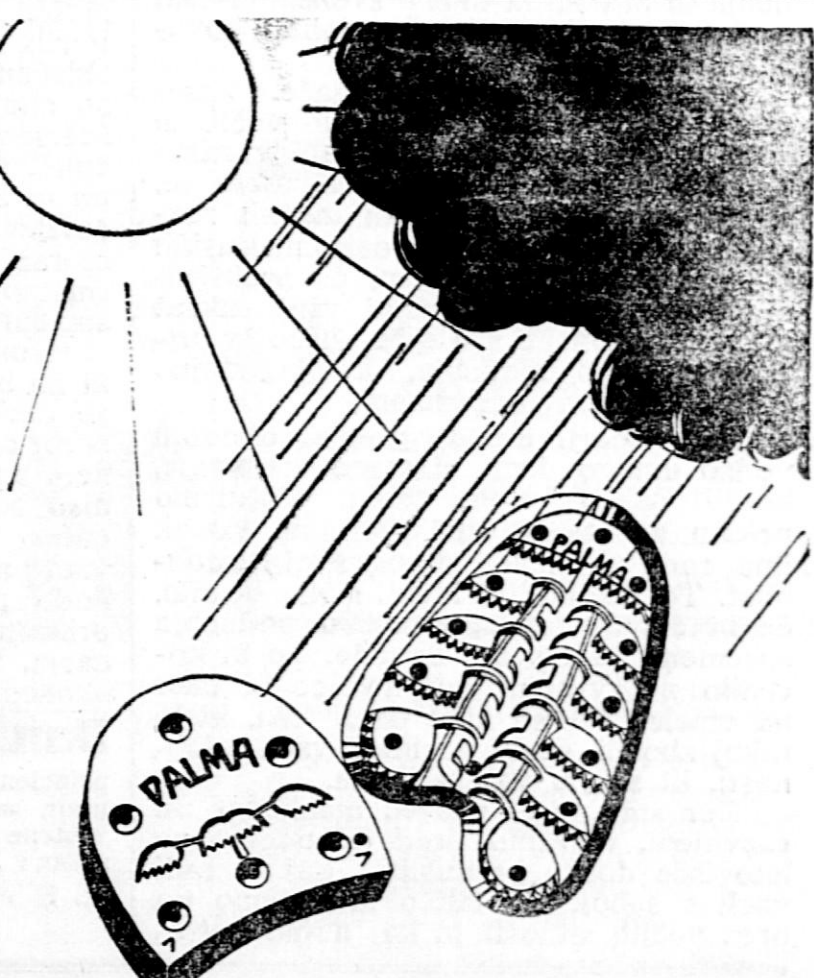
lesna industrija in trgovina, 1910 parna žaga
Ljubljana, Dolenjska cesta 12

Modroce

afrik, žimnate in fine volnene ter vse drugo

TAPETNIŠKO POHIŠTVO
kupite najceneje pri trvdki

Rudolf Sever
Ljubljana, Gospodarska 6.

PALMA

KAVČUKASTE PETE IN PODPLATE nosite ob vsakem vremenu. »PALMA« ni razkošje, ker daje elastično ugodno hojo, ter je vsakemu praktičnemu in varčnemu človeku neobhodno potrebna tembolj, ker je mnogo bolj trajna in cenejša kakor usnje. Ena poizkušnja vas brž prepriča. Odtlej ne boste hoteli več nositi čevljev brez »PALME«.

1729

Cenjenim obiskovalcem velesejma se priporoča na novo moderno urejena
delikatesna - specerijska trgovina
in zajutrkovalnica

A. ŠČURK, LJUBLJANA, Dunajska cesta 12.

Točijo se pristna domača in tuja vina.

Specijalna mehanična delavnica

za popravilo pisalnih, računskih, kopirnih in razmnoževalnih strojev kakor tudi registriranih blagaj. — Razne tipe in pisave za pisalne stroje vseh sistemov spremenim po naročilu in vzorcu.

Lud. Baraga LJUBLJANA Šelenburgova ulica 6 78-T

Poverjeni delokrog občin in pristojnost občinskih organov.

Rednik

Zgodaj v jutru je šel. Zvon iz stolpa se že k večernicam glasi in Vanjke še ni. Zarki meseca že rišejo dolge trake na tleh in Vanjke še ni in ni. Ulijana je že začela moliti k svetemu Mihaelu, ko se vrata odpro. Vanjka! Njegov obraz je zadovoljen, smeje se. Košarico postavi na mizo.

«Zavoljo Boga dajte malol!» prosi Vanjka, ki se ne more premagati in stegniti roko.

Kmet je ostal sam; do kraja žveči svoj zadnji grižljaj mesa, obrne Vanjki hrbet in začne nekaj šariti iz svoje vreče.

„KLJUČ“
najboljše, najtrpežnejše,
zato najcenejše

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

vanjka čuti, da je padel v temno, strašno luknjo...

«NOVI ROD». Izšla je junjska številka mladinske revije «Novi Rod». Vsebina, ki sledi: Marijan Sever: Spoznanje. — Ivan Cankar: Materino oko. — Sledi naša rodna pravljica «Zaklad pri Sv. Danijelu», lepe pesmice Janka Samca, prebrano umrlega Srečka Kosoveca: Otrok s solunčnico. — Fran Tratnik: Njegovo drevo. — Zvonimir Kosem: Medved potepuh itd. — «Novi Rod» izhaja mesečno v Trstu in stane letno 10 lir. Naroča se pri «Edinosti» v Trstu.

L. ROT, kožuhovina, Ljubljana, Mestni trg 9.

V paviljonu „H“ št. 467 — 471 je razstavljena razna moderna kožuhovina. Bogata izbira damskih krznenih plaščev, jop, stol, bov in kož za izdelavo ovratnikov in obrob. Strojneje, barvanje, izdelava kož po naročilu.

Nakup kož divjačine!

Znatno znižane cene!

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—.

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje ter oglašitve strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.—. Najmanjši znesek Din 10.—.

Službe

Majstor rukavičar potreben je Centrali Oficirske Zadruga u Beogradu. Mesto stalno. — Zainteresovani neka se jave Filijali Oficirske Zadruga v Ljubljani, Karsna Vojvoda Mišića na Taboru I. 1916

Ključavničarski pomočnik, priden in močan, zmožen slovenskega in nemškega jezika — išče službo. Nastopi lahko takoj. — Ponudbe pod „Ključavničarstvo/1927“ na upravo „Slovenskega Naroda“.

Trg. pomočnik vojašine prost, dober prodajalec, izurjen v mešanih stroki — išče mesta, najraje na deželi. — Nastopi lahko takoj. — Ponudbe pod „Pridnost 1888“ na upravo „Slov. Naroda“.

Kontoristinja večja slovenske steno-grafije in strojepisja, zmožna slovenskega, srbo-hrvatskega in nemškega jezika — išče službo v pisarni. — Ponudbe pod „Kontoristinja/1887“ na upravo „Slov. Naroda“.

Stavbni mizar in strojni delavec — se sprejmeta. — Matija Perko, mizarstvo, Ljubljana 7, Celovška cesta. 1958

G. Flux, Ljubljana, Gosposka ulica 4/I. — Ze 35 let obstoječi posredovalni zavod za boljšanje službe — išče gospodinjstvo za izven Ljubljane, hotelske in restavracijske kuharice za letoviše in likarico. — Priporočila pridne začeti za vsako delo. — Priložite znamke za odgovor! 1947

Kupim

Staro železo in kovine kupuje — Fr. Stupica, Ljubljana. 1771

Prodaj

Pohištvo (spalnica in kuhinjska oprema) se radi selitve takoj prodaja. — Ponudbe pod „Dobro ohranjeno 1899“ na upravo „Slov. Naroda“.

Naprodaj vseh smrti polkovnika Putenja v gradu Tivolju, I. nadstropje, levo — jedilnica (barok), spalnica (barok in renesansa), jedilni servisi, stekleni servisi, razne ure in več drugih predmetov. — Na ogled in naprodaj istotam. 1924

Klavir, dobro ohranjen — se radi selitve takoj prodaja. — Ponudbe pod „Klavir 1925“ na upravo „Slovenskega Naroda“.

Moško kolo dobro ohranjeno — se za Din 1500 takoj prodaja. — Ponudbe pod „Kolo 1886“ na upravo „Slov. Naroda“.

Šivalni stroj dobro ohranjen — na prodaj. — Ponudbe pod „Šivalni stroj/1913“ na upravo „Slov. Naroda“.

Kompletna oprava spalnice iz mahagonijevega lesa, dobro ohranjena takoj naprodaj. — Ponudbe pod „Spalnica 1960“ na upravo „Slovenskega Naroda“.

Stenska ura pripravna tudi za gostilniške sobe — po nizki ceni naprodaj. — Ponudbe pod „Ura/1961“ na upravo „Slov. Naroda“.

Austro Daimler

4 cil. 50 HP s šestimi sedeži v najboljšem stanju, prvovrstna karoserija — ceno naprodaj. — Naslov pove uprava „Slov. Naroda“. 1943

Pouk

Instrukcija čez počitnice išče priden učiteljščnik pri boljši rodbini. — Ponudbe pod „Instrukcija/1900 na upravo „Slov. Naroda“.

V privatni pouk za gosli sprejem dva učenca. — Ponudbe pod „Pouk/1959“ na upravo „Slov. Naroda“.

Lokali

Lokal s stanovanjem na prometnem kraju v mestu ali na deželi — iščem. — Ponudbe pod „Lokal 1926“ na upravo „Slov. Naroda“.

Posojilo

Gospod posodi 2—3000 Din sarostojni gospodski proti varnosti — Ponudbe na upravo „Slov. Naroda“ pod „Primerne obresti/1956“.

Stanovanja išče s hčerko išče stanovanje sobe s kuhinjo. — Ponudbe pod „Vdova 1957“ na upravo „Slov. Naroda“.

Večjo prazno sobo po možnosti s souporabo kuhinje — išče zakonski par brez otrok. — Ponudbe pod „Soba/1898“ na upravo „Slovenskega Naroda“.

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom v sredini mesta išče mirna gospodščina s 1. julijem. — Pismene ponudbe na upravo „Slov. Naroda“ pod „Snažna soba/1897“.

Stanovanje

1—2 sob s pritliklinami išče miren zakonski par brez otrok. Plača dobro. — Ponudbe pod „Stanovanje/1884“ na upravo „Slov. Naroda“.

Nepremičnine

Stavbna parcela se prodaja. — Naslov pove upravo „Slovenskega Naroda“. 1942

Prodaj posestvo z vsemi gospodarskimi poslopi, oddaljeno pol ure od Kranja. — Ponudbe pod „Posestvo 1885“ na upravo „Slov. Naroda“.

STAMPILJE pečate, graviranje, etikete, SITAR & SVETEK LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 13.

Razno

Moška kolesa, šivalne stroje, zlatino in srebrno dobite najceneje v razprodajni trgovini Jos. Selovin-Cuden, Ljubljana, Mestni trg 13. — Ne zamudite prilike! 1915

STAMPILJE T. RABIČ LJUBLJANA, KOLODVORSKA UL. 28.

RADIO

aparate in sestavne dele ima v zalogi **FRANC BAR, Ljubljana**, Cankarjevo nabrežje št. 5.

Dvokolesa

znamk „Tribuna“, „Diamant“, „Favor“, „Styria“, „Frera“, „Bianchi“, „Re-cord“, „Champion“, „Prestesion“, „Legnano“ v različnih pnevmatikah najnižje cene. — Ceniki franko; prodaja na obroke. — F. Batelj, Ljubljana, Karlovska c. 4. 107/T

Klavirji

Tovarna in zaloga klavirjev, prvovrstnih instrumentov različnih vrst, kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelek za popravila. Ugleševanje in popravila za Glasbeno Matico, Konservatorij in za druge institucije se izgovarjajo od moje trdnice. Točna postrežba, zmerne cene, tudi na obroke. — Izdelovalec klavirjev R. Warbinek, Hilšerjeva ulica 5, Ljubljana. 1946

Christoforov zasebni učni zavod

v Ljubljani, edini državno koncesionirani učni zavod za stenografijo in strojepisje v ljubljanski oblasti, s pravico izdajanja pravovelnih izpiseval, vpisuje za bodočo šolsko leto edinele mesece junija in julija vsak dan dopoldne in popoldne na Domobranski cesti 7. — Vpisnina 10 dinarjev; šolnina nizka. — Zavod preskrbuje absolutno službo. 623/n

Kavarna in gostilna „Leon“

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 29.

prilagojena p. n. velesejnim posetnikom svoja prstna doletjska in štajerska vina, kakor tudi izborna kuhinja. — Odprto do 3. ure. Zopet otvorjeno ob 4. uri zjutraj.

Se vrljudno priporočata

Leon in Fani Pogačnik.

Najnovejši epohalni izum

petrolejska plinska svetiljka,

„AIDA“ z žarjarno

200-500

svet. moči.

Prasne bele ul.

Neznatna poraba petroleja

Sve. I. kakor elektrika!

„AIDA“

se rabi za razsvetljavo prodajalnic, uradov, gostilnic, sol. cerkev, dvorišč, vrtov itd. „AIDA“ je prikladna za najmanjši in največji prostor. — Zadržite prospekte! Glavno skladišče za SHS ima elektrotehnična firma

SVARC i drug

ZAGREB, Preradovičeva ulica

— Išče mo zaupne zastopnike —

— Zadržite takoj prospekte! —

Mehanično umetno vezanje

zastorov, perila, monogramov, oblek, fino belo in barvasto azeriranje, entlanje, predtisiranje

Matek & Mikeš,

Ljubljana, Dalmatinova 13

Najtinejša izvršitev, brezkonkurenčne cene,

najkulantnejša postrežba. 1947

OPOZARJAMO!

da se bodo sl. mnk in klobuki

za gospode in dečke od pr. prostih do najfinejših tekem velesejma najceneje prodajali v trgovini klobukov

1851

Jos. Pok nasl. A. JAMNIK, LJUBLJANA, Stari trg.

OGLEJTE SI NA VELESEJMU

v paviljonu I prostor 573-579 razstavljeno MOSKO in DEČJO

KONFEKCIJO največje konfekcijske tovarne

FRAN DERENDA & CIE., LJUBLJANA

Za čas velesejma se dobe vsa oblačila po tovarniških cenah v detajlni trgovini na Erjavčevi cesti št. 2.

1946

Politi neizmerne žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem pretržno vest, da je naša dobra soproga, nepozabna mati, tašča, stara mati in teta, gospa

MARIJA BREMO

soproga ključavničarskega mojstra in hišnega posetnika

v soboto 26. junija 1926 po daljši mučni bolezni v 62. letu starosti, previdena s sv. zakramenti za umirajočo za vedno zatisnila svoje trudne oči.

Pogreb se vrši v nedeljo 27. t. m. ob pol 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Cegnarjeva ulica 12, na pokopališče k Sv. Križu, Sv. m. ša zadušnica se bo brala v soboto 3. julija ob 7. uri zjutraj v župni cerkvi Sv. Petra.

V Ljubljani, dne 26. junija 1926.

Franco Brema, soprog — Marija Pirc roj. Brema, hči; Josip Piro rač. svetnik, zet — Marica, vnukinja.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem, da nam je umrla včeraj v petek ob štirih popoldne po kratki, mučni bolezni, naša nepozabna, draga mama, stara mama, teta in tašča, gospa

Jozefa Kalan rojena pl. Hollstein

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, dne 27. t. m. ob štirih popoldne iz mrtvašnice drž. bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 26. junija 1926.

Žalujejo rodbine:

Kalan, Bergmann, Volnovič, Justin in Hollstein

1965

Najboljši šivalni stroji in kolesa

Gritzner, Adler

za rodbino, obrt in industrijo. Istotam najboljši švicarski pletilni stroji Döbbed.

Večletna garancija. Najnižje cene. Tudi na obroke.

Josip Petelinc,

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

J. Stjepušin

— Sisak —

22-T. r. risko izloži. — Cijenci franko

JUGOSLAVENSKI ZERKOVIĆ

d. d. Maribor (Tezno)

Telefon 312.

Brzjavi: Zerković, Maribor.

Poštni predal 27.

Pletilnica, tkalnica, galonski oddelek, barvarna, belilnica, listiranje, apretura. Plateni premeti, čipke, trakovi, galoni vsake vrste iz svile, volne, pavole, merceriziranega in gvoždenega prediva. Največje in najuspešnejše podjetje v Kraljevini.

Pletilnica, tkalnica, galonski odlo. bojadisaona, bljelonica, listiranje, apretura, plateni predmeti, čipke, trakovi, galoni svile vrsta od svile, vune, pamuka, mercerizirane i gvoždene — predje. Največje i najuspešnije poduzeće u kraljevini.

Krajevna zastopstva:

Beograd: Marko Albahari, Knez Mihajlov vjenac br. 16. Zagreb: A. M. Merorach sinovi, Bohoričeva ulica 7/II. Ljubljana: Vido Bratovž, Gosposvetska cesta 2. Sarajevo: „Reprezentanca“, poštini pretnac 109. Skoplje: Jakob D. Benadon, Skoplje.

Mjesna zastupstva:

VELESEJEM PAVILJON „H“ STEV. 435-437

VELESEJEM PAVILJON „H“ STEV. 435-437

PETER KOBAL Podružnica
LJUBLJANA
(Kolizej)

elezologa pohištva. Specialiteta: klubbarniture. — Lastno
spetništvo in zaloga vseh tapetirskih predmetov, Crin d'Afric
(morska trava). 1931

Velesojem : Paviljon E
Razstava v Kolizeju.

Pomladne novosti

nogavice v raznih barvah, žepne robce, čipke, ro-
kavice, naramnice, palice, razna mila, gume in po-
trebščine za šivilje, krojače in čevljarje ter
nahrbtnike.

NAJNIZJE CENE. NAJNIZJE CENE.

JOŠIP PETELINC
LJUBLJANA 65-T
(ob vodi) blizu Prešernovega spomenika.

Tovarna čevljev PETER KOZINA & Ko., Tržič

PRODAJA
od danes naprej
svoje izdelke
po znatno znižanih cenah
Interesenti glede samoprodaje
dobe pojasnila na
Velesojmu paviljon „J“

PRODAJA
od danes naprej
svoje izdelke
po znatno znižanih cenah
Interesenti glede samoprodaje
dobe pojasnila na
Velesojmu paviljon „J“

MANUFAKTURA na VELIKO | **M. HRIBERNIK, Ljubljana**
Dr. Tavčarjeva (Sodna) ulica 6. — Telefon št. 530

Objava.

Glasom odločbe upravnega odbora samo-
stojne monopolske uprave od 18. junija t. l. št. 12365
si bo nabavila uprava državnih monopolov
potom prve ponudbene dražbe s skrajšanim ro-
kom, ki bo dne 10. julija t. l.,

387.400 kg belega papirja
v bobnih za zavijanje tobaka

Pogoji, vzorci in vsa druga pojasnila se dobe
v ekonomskem oddel. od 8. do 12. vsak delavnik.

Iz pisarne uprave državnih monopolov E. M. št. 14350
od 23. junija 1926.

Oglejte si zalogo na Ljubljanskem velesojmu — Paviljon G. prostor 305.
kjer se prodaja na drobno in veliko.

IVAN PAKIŽ, Ljubljana, Stari trg 20.

Velika zaloga stenskih ur in budilk iz svetovnoznane tovarne z znamko „Junghaus“ — Vsako-
vrstne precizne švicarske žepne ure. Velika izbira zlatnine in srebrnine, juvelov, jedilnega orod-
ja, amer. double blaga itd. Ustan. 1912

Naistarska, nad 25 let obstoječa VINARNA

„PRI DALMATINCU“
Ljubljana, Tavčarjeva (Sodna) ul. 4.

toči zamčeno pristna dalmatinska vina najboljših vrst,
kakor tudi prvovstna štajerska in dolenska vina iz
soda in v buteljkah.

Cez ulico en dinar ceneje!

JOSIP JUG
pleskar in ličar za stavbe
in pohištvo se priporoča
LJUBLJANA, RIMSKA 6.

Telefon **Ivan Zakotnik** Telefon
379 mestni tesarski mojster 379
LJUBLJANA, Dunajska cesta 46

Usakovrsna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja
za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike. Stropi,
razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene
ograde itd. — Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
PARNA ŽAGA 23-T Tovarna furnirja

Sanatorij za odrasle in otroke
DR. KOLOMAN SZEGO
ABBAZIA (Opatija)

Dietno zdravljenje na različne načine: za okrepitev, odebe-
litev, in učvrstitev. Otroci od 6 let naprej se sprejmejo tudi
brez spremitve. Različni poletni športi. Velik park. Lastno
kopališče s 40 kabinami. Radio. Švedska gimnastika. 93-T

Stari kolesarji priporočajo le
„Puch“ - kolesa
zato jih večina pridno kupuje le pri trdku

Ign. Vok, Ljubljana
Tavčarjeva (Sodna) ul. 7

Nizke cene! 117-T Tudi na obroke!

TEKSTILNA STROKA

Absolvent neke čehoslovaške višje tek-
stilne šole, s tovarniško prakso, išče
primerne nameščenja v tovarni, pri
izvoznih trdkih itd.

Ponudbe pod „Plača postransko“ na
upravo Slov. Narod. 1955

Srečko Potnik in drug, Ljubljana
parna destilacija esenc, eteričnih proizvodov, eterov ter
izdelovanje sadnih sokov.

Telefon 110. **METELKOVA ULICA ŠTEV. 13.** Telefon 110.

PRIPOROČA:
sadne marmelade, pravi malinovec, limonov
sok, arome za nealkoholne pijače, sadne eterne,
esence za rum i. t. d. i. t. d.

Paviljon „E“ št. 97. Paviljon „E“ št. 97.

„LEDA“
damsko perilo
je najcenejše, najtrpežnejše in najlepše!

Posetniki velesojma oglejte si izložbe in zalogo v tvor-
Selenburgova ul. 1. niki „Leda“ Selenburgova ul. 1.

Trgovcem popust! **Trgovcem popust!**

Pristopajte kot člani k zadrugi! — Zavarujte Vaše hčerke za nevestino
opremo!

Ivan Jax in sin, Ljubljana
Gospodarska cesta št. 2

Najboljši šivalni stroji in pletilni stroji.
Izborna konstrukcija in elegantna iz-
vršitev iz tovarne v Lincu.

Ustanovljena 1867. Ustanovljena 1867.

Vezenje poučuje brezplačno.

Posamezni deli koles in šival. strojev,
10-letna garancija.

— Pisalne stroje ADLER —
Kolesa iz prvih tovar „Dürkopp“
„Styria“, „Waffenrad“, „Kaiser“.

Modna trgovina
A. Sinkovec nasl. K. Soss
LJUBLJANA, — Mestni trg št. 19

Zadnje novosti!
Najnižje cene! 1945

paviljon št. 586-588

Smyrna in perzijske preproge ter
sedmograške konjske odeje.

Zastopstvo za Slovenijo

Fabiani & Jurjovec
manufakturna trgovina 1944

Ljubljana — Stritarjeva ulica št. 5

ROYAL MAIL LINE

Kr. angleška pošta parobrodna linija — Generalno zastopstvo za kral-
jevino S. H. S. Zagreb, Trg. l. št. 17.

Redoviti potniški promet:
Hamburg-Cherbourg-Southampton v
New York in Kanado
Cherbourg-Liverpool-Southampton v
Južno Ameriko.

— Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, Sanpaolo. —
Odprava potnikov v prvem, drugem in tretjem razredu.
Kabina tretjega razreda s dvema in štirimi posteljami.

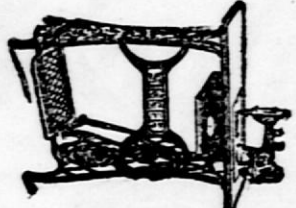
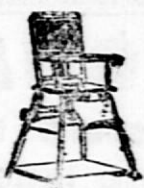
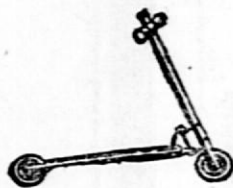
Podzastopstva:
Beograd, Karagorjeva ulica 91. — Ljubljana, Kolodvorska ulica 26. —
Vel. Bečker, Princice Jelene obala 7. — Bitolj, Bulevard Aleksandra 163.
Brzjavni naslov za gori navedena podzastopstva „ROYALMAIL“.

Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Crnogoro:
Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gruzu.
Brzjavni naslov: „Prometna banka“.

SPLIT, Dioklecijanova obala 8 — METKOVIĆ, Ivo Veraja

Posetnikom velesejma priporočamo naslednje tvrdke:

Znižane cene pri „TRIBUNA“

Dvokolesa	Motorji	Šivalni stroji	Otroški vozički	Igračni vozički in stolice	Pneumatika	Holenderji	Triciklji in mala dvokolesa
							
z dobro pneumatiko že od Din 1500.—. Največja izbira vsakovrstnih svetovnih zamk	„Frera“ najnovejši modeli več vrst došli po znižanih cenah.	za domačo rabo in šivilje s pokrivalom že od Din 1400.—. — Central Bobbin od Din 1950.—.	Mamice, ne zamudite prilike si ogledati velike izbire vsakovrstnih modelov.	za otroke, zložljive kot stolček in mizica za učenje hojenja. Igračni vozički več vrst v poljubni velikosti.	Dunlop, Michelin, Pirelli, Spiga po zelo znižani ceni.	za dečke in deklice od 4 do 8 let.	za dečke in deklice na krogličnih ležalcih, z verigo, izdelana kot normalna dvokolesa v manjši obliki.

Mehanična delavnica, Posebni oddelki za popravilo dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, otroških vozičkov i. t. d. Emajliranje z ognjem.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. — Ceniki franko. — Prodaja na obroke — Oglejte si paviljon „F“ št. 269 — 275 na Ljubljanskem velesejmu.

HOTEL IN RESTAVRACIJA „LLOYD“ Sv. Petra cesta št. 7 Izborna kuhinja. Pristna pijača. Rudolf Müller 1866	JOSIP VIDMAR Tovarna dežnikov in solčnikov. Ljubljana, Pred škočjo št. 19. 1865	MARIJA ROGELI manufakturna trgovina perilo za gospode in dame. Blago dobro, cene nizke. Sv. Petra cesta 26. 1864	Ivan Jax in sin velika zaloga švalnih, pi- salnih strojev in koles. Gospodsvetska c. 2. 1863	Narodna tiskarna Ljubljana, Knaflijeva ulica št. 5. 1866
TOVARNA PERILA „TRIGLAV“ Ljubljana, Kolodvorska ulica 8. 1862	F. K. KAISER puškar in trgovec z orožjem Ljubljana, Selenburgova ul. 6. 1861	Zalaznik Jakob sleščičarna in kavarna LJUBLJANA, Stari trg 21. 1866	L. GERKMAN TRGOVINA Z USN EM NA DEBELO Ljubljana, Sv. Petra c. 71. nasproti tovarne Polak 1877	IVAN ŠIMENC vrtnarstvo LJUBLJANA, Gradišče št. 12. 1935
				L. Mikuš Mestni trg št. 15. Tovarna dežnikov zaloga izprehajalnih palic 1861
				Ivanka Stegnar modistinja RIMSKE CESTE 10. 1861

Nikdar ni dovolj,

da razstavite svoje blago na velesejmu, potrebno je tudi nekaj REKLAME za svojo razstavo

v „SLOVENSKEM NARODU“

Informacije v upravi lista: Knaflijeva, št. 5 in na velesejmu pri našem zastopniku

Telefon 908

Prvi strokovno specialni atelje za črkoslikarstvo

Ustanovljeno leta 1903

PRISTOU & BRICELJ, LJUBLJANA

Aleksandrova cesta. 1, Šelenburgova ulica 7.

Specijaliteta: **STEKLENE NAPISNE FIRME**

Specijalna tovarna strojev za obdelavo lesa

Klein & Stiefel, Fulda

Na velesejmu v Ljubljani

bomo razstavili najnovejše in najboljše stroje za obdelavo lesa v polnem obratu

Obiščite naš prostor 208 Paviljon F

R. Miklauc

LJUBLJANA

Lingarjeva ulica Pred škočjo

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega moškega in ženskega blaga

po znižanih cenah!

Ustanovljeno leta 1869. 1930

Konopce in vrvi

nudi

Fabrika KANAPA I UŽARIJE d. d.

ODŽACI (Bačka)

Od 13. aprila globoko znižane cene!

Zahtevajte cenik! Zahtevajte cenik!

Zastopstvo v Mariboru pri gosp. Franc Rainer.

Tvrdba

J. C. MAYER, Ljubljana

priporoča svojo veliko zalogo manufakturnega blaga in lepo izbero damskih, moških in otroških čevljev tvrdke

F. L. Popper, Chrudim

RAZPIS.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo

težaških in zidarskih del

za zgradbo nove stanovanjske hiše na Ahacjevi cesti v Ljubljani.

Vsi potrebni podatki se dobe od sobote 26. junija t. l. naprej med uradnimi urami, v mestnem gradbenem uradu, Lingarjeva ulica št. 1.

Ponudbe bode vložiti najkasneje do 10. julija t. l. do 11. ure dopoldan pri imenovanem uradu.

Ljubljana, dne 23. junija 1926. 4974

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopiju).

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsako vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

Glavna: Kredit, Ljubljana Telefon 40, 457, 548, 805 in 806

Obiskovalcem ljubljanskega velesejma

priloga, da si ogledajo najino bogato izbero vsa kovrsne železnine za stavbe, pohištvo, obrtnike, rokodelce, poljedelce itd. itd. 1883

Konkurenčne cene. Solidna postrežba

Zalta & Žilič

trgovina z železnino na debelo in drobno
Ljubljana, Dunajska cesta št. 11.

Manufakturna in modna trgovina

J. KOSTEVČ,

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4

priloga vse vrste manufakturnega blaga, preproge in perilo iz prvovrstnih čeških, angleških ter domačih tovarn po izredno solidnih cenah. 1920

Ivan Perdan nasledniki, Ljubljana.

Veletrgovina kolonijalnega in špecerijskega blaga. Glavni založnik Ciril in Metodovih vžgalic, nudi po najnižji dnevi ceni: kavo, riž, najfinejše namizno olje, testenine, čaj, žganje in vse drugo špecerijsko blago. Postrežba točna in solidna. 1894

Felix Toman,

kamnoseški mojster
v Ljubljani, Resljeva cesta 30

priloga bogato zalogo nagrobnih spomenikov od marmorja in granita, plošče za grobnice, marmornate plošče za mobilije po najnižjih cenah.

GRAMOFONI!

angleškega izvora, najnovejši tip in v najpopolnejši izdelavi se dobé samo pri firmi 1923

A. Rasberger, Ljubljana, Čavčarjeva ulica št. 5

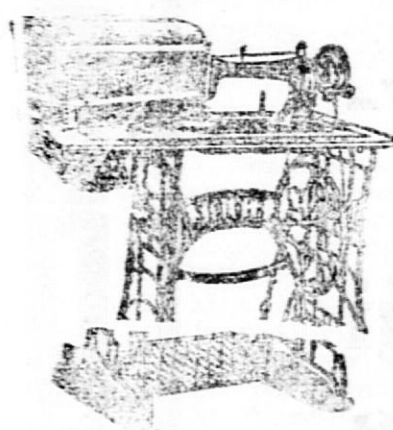
Plošče: znamk: Angel, Columbia, Homokord, Odeon, Polyphon in Polydor dobite iz prvega vira, nepreigrane, samo pri nas.

Najnovejši posnetki vedno na zalogi!

Za vsak, pri nas nabavljeni aparat jamčimo dve leti!

Vsa popravila se izvršijo strokovno v lastni delavnici.

Svarimo pred nakupom manjvrednega blaga, ni vse gramofon, kar je temu podobno. Predno kupite kje drugje gramofon ali plošče, obiščite našo trgovino da si ogledate našo zalogo.

15 letno jamstvo

najpopolnejši STÖWER šivalni stroji s pogreznjivim transporterjem (grabeljo); z enostavnim premikom je pripravljen za šivanje, vezanje ali šivanje

LUD. BARAGA
LJUBLJANA

Sel b. nova ulica 6/1.
T. telefon št. 980 219-L

Na debelo!

„JADRAN“

izvozna in uvozna družba z o. z.
v Ljubljani DUNAJSKA C. 9

Veletrgovina s špecerijskim in kolonijalnim blagom — Zaloga bencina in petroleja.

Konkurenčne cene. Ceniki na razpolago.

Telefon interurban št. 113. 1909

Ital. tvornica avtomobilov

prva znamka, v inozemstvu najbolj uvedena išče 1908

zastopnika

Pogoji: Če mogoče strokovno znanje, zveze z interesi, praksa za prodajanje. — Ponudbe na: „Aumag“, Wien II, Obere Donaustrasse 99.

Kdor išče — najde!

Ta deček je srečen in vesel. Pomagal je materi pri pranju perila z

Zlatorog terpentinovim milom in našel je v milu pristen zlatnik! 1908

Moderni damski česalni salon

GJUD ALEKSANDER ml. Kongresni trg 6

s posebnim oddelkom za specijalno striženje „bubifrizur“ kakor tudi za električno masazo obraza in manicuro. Vsa lasna dela vedno v zalogi, ista se po naročilu najhitreje izvrše. Bogata zaloga parfumerije. Priznana najboljša krema za negovanje obraza: Krema Nj. Velič. Kraljice Marije vedno v zalogi. Priznana točna in solidna postrežba. 1853

Ustanovljeno leta 1846.

Telefon št. 563.

Gradbeno podjetje

G. TÖNNIES družba z o. z. Ljubljana

Pisarna: Dunajska cesta št. 25.

Podjetje projektira in izvršuje vsa v gradbeno stroko spadajoča dela. — Enodružinske hiše v opeki in „Heraklitu“ (najcenejši stavbni način) — Projekti za enodružinske hiše so na ogled v gradbeni pisarni. — Iz lastne opekarne nudi po konkurenčnih ceni lepo žgano opeko. — Iz lastnega gramozoloma vse vrste peska. — Zaloga vsega gradbenega materiala na MARTINOVI CESTI. —

Ustanovljeno leta 1879.

Telefon št. 553.

Ključavničarstvo

Avgust Martinčič

LJUBLJANA, Rimska cesta šte. 14

prvo in edino podjetje za napravo jeklenih valjčnih zastorov v Sloveniji

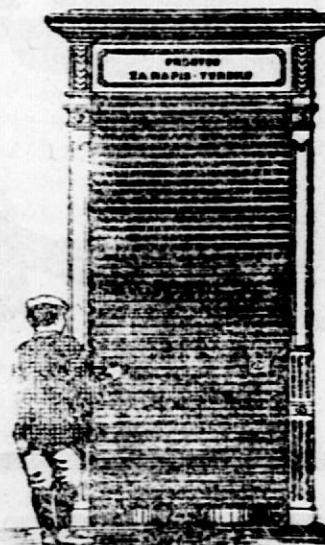
priloga napravo novih valjčnih zastorov in popravilo istih po konkurenčnih cenah ter ima vse pripadajoče blago stalno na skladišču.

izdeluje in se priloga za naročila

solčnih, plati okrižij vsake vrste od priproste do najbogatejše izpeljave, škarjasta omrežja, železja za štedilnike, ventilacije raznih vrst, razna okovja, železna vrata in okna, okrogla železna stopnišča predpečnike iz železa in bakra i. t. d. 3023

Stalna zaloga štedilnikov

v priznani vestni in solidni izvršitvi

Ign. Žargi, „Pri nizki ceni“

Ljubljana, Sv. Petra c. št. 3

Trgovina z drobnim, pletenim in modnim blagom ter raznim perilom in kravatami na debelo in drobno. Potrebščine za krojače in šivlje. 1834

Trafika SEVER, Ljubljana

Šelenburgova ulica 1.

L. TURK LJUBLJANA

Pred škofijo 1/1.

Strojno pletenje, nogavice, čepice, obleke, jopice, majce i. t. d.

Najnižje cene! 1895

Mehanično umetno vezanje

zastorov, perila, oblek, bluz, monogramov, fino bele in barvasto entljanje, azuriranje.

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana, DALMATINOVA 13

Vsled strokovnega znanja najfinejša izvršitev in brezkonkurenčne cene. Najcenejši in čisti predstisk ženskih ročnih del v narodnih in modernih vzorcih ter lastnih originalih.

Pipan & Cie

kemična komerc. družba z o. z.

Ljubljana, Resljeva cesta št. 2

Ia ameriška pensilvanska prvovrstna strojna olja, tovorna mast, bencin, terpentin, la norveško ribje olje kemični in tehnični predmeti. Ia angleško tolvay jedilno olje znamke „Homka“.

Surovine za usnjarije in milarne

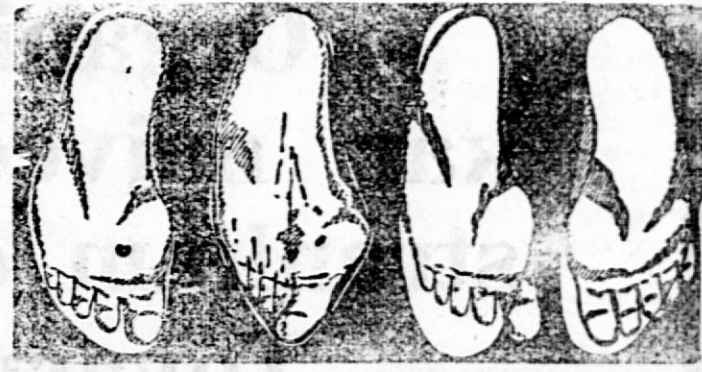
Ljubljanski velesejnom paviljon

„E 79, 81, 83“ 1852

Oglejte si cvetlično razstavo v cvetličarni

VIKTOR BAJT

Šelenburgova ulica 6

FRANC SZANTNER, Ljubljana

ŠELENBURGOVA ULICA 1

Specijalist za ortopedična in anatomska obuvanja. — Zaloga vseh vrst čevljev za gospode, dame in otroke. 1855

Na drobno. Brez konkurence! Na debelo.

Oglejte si specijalno detaljno in engros trgovino vrvarskih lastnih izdelkov

Prepričali se boste, da je blago pripravljeno iz prave dolge konoplje, garantirano in sicer: VRVI za zvonove, transmisije, dvigala in za telovadno orodje vseh dimenzij. Posebno nočne oorti za transmisije (Müllergerger), oprti navadne vseh širokosti, vrvi in mreže za seno, ribje mreže, gugalne mreže (Hängematten), bombažne mreže za otroške postelje v vseh barvah, tržne torbice, ognjegasne cevi, striki za perilo, tržne vrvice, štrange, uzde, spaga, dreta, zidarske in tesarske vrvice, trakovi in vrvice za žaluzije. Velika zaloga pravih tržaskih bičevnikov, bičev, gož, jermenov, morske trave, žime vseh vrst, konjskih krtač, konjskih odelj, nepremočljivih vozniških plati, juta platna, ribaric itd. po najnižji ceni.

Specijalno montiranje (šplajsanje)

vrvi za transmisije in dvigala se izvrši solidno in točno.

Prva kranjska vrvarna in trgovina s konopljino

IVAN N. ADAMIČ, Sv. Petra cesta 31.

Telefon 441. 1878

Podružnici: Maribor, Veltrinska ulica 20, tel. 454 — Kamnik, Šotna 4.

Naročila in popravila se točno in vestno izvršujejo!

Razstava v lastni hiši!

Vojvodinski čevljarji so na svojem občnem zboru, ki se je vršil 23. maja t.l. v Novem Sadu, protestirali proti organiziranju delavnic za popravilo naše obutvi

Čevljarjem!

Ne smatramo, da smo izpolnili svojo dolžnost služiti javnosti s tem, da prodajamo obutev.

Moralna dolžnost vsakega trgovca in proizvajalca je, da skuša in se trudi doseči možnost, da se njegovi proizvodi izrabljajo do skrajnosti.

Naši odjemalci se pritožujejo, da nočete popravljati naših čevljev.

Vsled Vašega postopanja smo primorani, organizirati delavnice za popravilo čevljev.

Nočemo nikomur odvzeti kruha.

Zaposlujeemo samo domače ljudi, izučene v čevljarski stroki.

Organiziramo delavnice tako, da zaposleni čevljarji kar največ popravijo ter čim več zaslužijo in, da strankam čim najceneje postrežejo.

Tovarna „BATA“ nima od delavnic za popravila čevljev v kraljevini SHS. nikakih koristi. Koristi imajo samo odjemalci in čevljarski delavci.

Radi tega Vaš protest proti našim delavnicam za popravila čevljev ni upravičen.

BATA